

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A KSH JELENTI

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM

2013. I–III. negyedév

Budapest, 2013

© Központi Statisztikai Hivatal, 2013

ISSN 1219–6754

Készült a Tájékoztatási főosztályon,
a KSH összes szakfőosztályának közreműködésével

Felelős kiadó: Dr. Vukovich Gabriella elnök

Főosztályvezető: Szabó István
Felelős szerkesztő: Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Készítették:

Andrejsik Linda, Bakos Norbert, Deák Tiborné, Freid Mónika, Herzog Tamás,
Jávorszkykyné Nagy Anikó, Kelemen Nóra, Kovács Krisztián, Majoros Marcella,
Molnár Beatrix, Nagyné Pakula Urszula, Oparin-Salamon Melinda

Internet: <http://www.ksh.hu>
info@ksh.hu
345-6789 (telefon), 345-6788 (fax)

Borítóterv: Lounge Design Kft.
Nyomdai kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2013.189

TARTALOM

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2013. JANUÁR–SZEPTEMBER.....	5
Összefoglalás.....	5
RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS	12
Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok	12
Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok	12
Külkereskedelem.....	21
Államháztartás, központi költségvetés	23
A háztartások pénzügyi vagyona.....	28
Ágazati teljesítmények	32
Mezőgazdaság	32
Ipar.....	33
Építőipar	37
Ingatlanforgalom, lakáspiaci árak, lakásépítés	38
Kiskereskedelem	42
Turizmus, vendéglátás	43
Társadalmi és jövedelmi folyamatok	46
Demográfiai helyzet	46
Foglalkoztatottság, keresetek	47
Fogyasztói árak	55
Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek	57
IDŐSZAKI INFORMÁCIÓK.....	58
A kis- és középvállalkozások helyzete hazánkban	58
Kkv fogalma a statisztikában	58
A kis- és közepes méretű vállalkozások száma és összetétele	58
Kkv-szektor szerepe a gazdasági teljesítményben	61
Kkv-szektor finanszírozása	65
Kkv-szektor helyzete nemzetközi összehasonlításban	66
A magyar-japán gazdasági kapcsolatok.....	69
Japán főbb jellemzői.....	69
Japán a globális gazdaság térképén	70
A magyar-japán gazdasági kapcsolatok főbb jellemzői	72
TÁBLÁZATOK.....	81
FÜGGELÉK.....	122

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2013. JANUÁR–SZEPTEMBER

Összefoglalás

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- Miközben a fejlett gazdaságokban enyhe élénkülés történt 2013 II. negyedéve óta, addig a fontosabb fejlődő nemzetgazdaságok jelentős részében mérséklődött a növekedési ütem 2013 első három negyedévében. A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a **globális gazdaság** teljesítménye 2013-ban – a 2012. évinél kisebb mértékben – 2,9%-kal bővül. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP 2013 első három negyedévében átlagosan 1,0%-kal¹ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Az előzetes adatok alapján 2013 január–szeptemberében az **Európai Unió (EU-27)** tagországainak együttes teljesítménye 0,3%-kal² volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának, Németországnak a teljesítménye 0,2%-kal² bővült.
- 2013 első kilenc hónapjában az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye² 1,5, **Kínáé** 7,7, **Japáné** 1,3%-kal² bővült az egy évvel azelőttihez képest.
- **Hazánk bruttó hazai terméke** a KSH – korlátozott információs bázisra épülő – gyorsbecslése szerint 2013 III. negyedévében 1,7%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. A magyar gazdaság teljesítménye 2013 I–III. negyedévében 0,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet.
- 2013 január–szeptemberében a szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a magyar gazdaság teljesítménye 0,6%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz mérten, amellyel az **uniós rangsor középmezőnyében helyezkedünk el**.
- Az előzetes külkereskedelmi adatok szerint **2013 január–szeptemberében** – euróban kifejezett adatok alapján – az **export** és az **import értéke** egyaránt 1,6%-

¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelmi mérleg 5415 millió eurós többlettel zárt, ami az egyenleg 84 millió eurós javulását jelenti a 2012. január–szeptemberihez képest.

- A részletesen feldolgozott **első nyolchavi** adatok alapján a kivitel **volumene** 2,5, a behozatalé 3,2%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A növekedés fő tényezőjét a forgalom mintegy harmadát adó feldolgozott termékek volumenbővülése jelentette, ami az exportban 6,5, az importban pedig 5,8%-ot tett ki. A kivitelből 53, a behozatalból pedig 45%-os aránnyal részesedő gépek és szállítóeszközök esetében ennél szerényebb mértékű, 2,7, illetve 2,2%-os növekedés volt tapasztalható.
- Az **év első nyolc hónapjában** a külkereskedelmi forgalom **forintárszintje** az exportban 0,5, az importban 1,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, így a cserearány 0,7%-kal javult.
- A Nemzetgazdasági Minisztérium adatai szerint **2013. január–októberben** az **államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** 888 milliárd forintot tett ki, 230 milliárd forinttal többet, mint a megelőző év azonos időszakában. A romláshoz hozzájárultak a szervezeti változások, amelyek révén 2013-ban már központi költségvetési kiadásként jelentkeztek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.
- A Magyar Nemzeti Bank előzetes adatai szerint 2013. szeptember végén a **háztartások bruttó pénzügyi vagyona** 29,2 billió forint volt, 6,1%-kal több az egy évvel korábbinál. A tartozások 9,2 billió forintot, a 2012. szeptember végénél 4,5%-kal kevesebbet tettek ki. A két tényező különbségeként előálló nettó pénzügyi vagyon 20,0 billió forint volt, 12%-kal több az egy évvel korábbinál. A tartozások oldalán megjelenő **devizahitelek** szeptember végi állományi értéke (4,6 billió forint) 7,8%-kal maradt el az egy évvel korábitól. A **háztartások nettó finanszírozási képessége** a 2013 III. negyedévével záruló elmúlt egy évben 1506 milliárd forint volt, ami a GDP 5,2%-ának felelt meg.

Ágazati teljesítmények

- 2013-ban – az előző évekhez képest közel azonos nagyságú területen – közel negyedével több, mintegy 7 millió tonna **kalászos gabona** termett. Az őszi vetésű kalászosok termésátlaga jelentősen meghaladta az előző évek eredményeit. A terület 70%-án elvetett búza az összes gabonatermés-mennyiség 74%-át adta. Legnagyobb mértékben a rozs (36%) és a tritikálé (33%) termésátlaga nőtt.

- 2013. június 1-jén az egy évvel korábbihoz képest 3,4%-kal több, 758 ezer **szarvasmarha** volt az országban. A **sertések** 3 millió alatti száma további 20 ezerrel lett kevesebb 2012 júniusa óta. A **tyúkok** 34 milliós száma 3,2%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál. A közel 4 milliós **lúdállomány** 19, míg a 4,6 milliós **kacsaállomány** 2,5%-kal emelkedett egy év alatt. Ugyanakkor a **pulykák** száma (2,2 millió) 2012 júniusához képest 29%-kal csökkent.
- **Január–szeptemberben a mezőgazdasági termelői árak** nem változtak az előző év azonos időszakához képest. Az év első felében még kétszámjegyű volt a növekedés, de a növényi termékeknél a gabona és napraforgó értékesítése az árak év elejétől számított növekedési ütemét jelentősen csökkentette. A növényi termékek árai összességében 2,6%-kal alacsonyabbak, míg az élő állatok és állati termékek árai 4,8%-kal magasabbak voltak a 2012. január–szeptemberinél. **2013 szeptemberében a mezőgazdasági termelői árak** 13,7%-kal voltak alacsonyabbak az egy évvel korábbihoz képest, mely a növényi termékek árának 22,8%-os csökkenéséből és az állati termékek árainak 4,7%-os emelkedéséből adódott. A gabonafélék (32,2%) és az ipari növények (21,7%) ára csökkent, míg a burgonyáé (57%) és a virágoké (36,4%) jelentősen nőtt.
- A mezőgazdasági termelés január–szeptemberi **ráfordítási árai** az előző év azonos időszakához mérten 4,6%-kal nőttek. 2012 azonos időszakához képest a ráfordítási árak nagyobb mértékben emelkedtek mint a termelői árak, az **agrárrolló** értéke 95,6% volt.
- Az **ipari termelés volumene 2013 első kilenc hónapjában** az egy évvel korábbi szinten volt. A külpiaci értékesítés volumene 3,4%-kal meghaladta az előző év azonos időszakának szintjét, ugyanakkor a hazai eladásoké 2,7%-kal elmaradt attól. A termelésben az időszakon belül az I. negyedévben 3,8%-os csökkenés, a II. negyedévben 0,7, a III. negyedévben 3,3%-os volumenbővülés történt. A szeptemberi kibocsátás 5,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az ipari termelés több mint kilenczetedét előállító **feldolgozóipar alágai** közül továbbra is a legnagyobb részesedésű járműgyártás az ipar húzóereje, volumene az első kilenc hónapban 15,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Ugyanakkor a két másik jelentős részesedésű alágban, a számítógép, elektronikai és optikai termék gyártásában 12,6, az élelmiszeriparban pedig 1,5%-os visszaesés következett be.
- A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés** az első kilenc hónapban 0,2%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, ami 0,3%-os létszámnövekedés mellett következett be.
- Szeptember végén a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **rendelésállományának** volumene 24,6%-kal volt magasabb az egy évvel

korábbinál. Szeptemberben az összes **új rendelés** volumene 31%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

- Az **ipari termelői árak** január–szeptemberben 0,8%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A hazai értékesítés árai 0,1%-kal mérséklődtek, elsősorban az energiaszektorban történt árszínvonal-csökkenés következtében (2,6%), miközben a feldolgozóiparban átlagosan 1,4%-kal nőttek az árak ebben az időszakban. A külföldi értékesítés árai átlagosan 1,4%-kal emelkedtek a tavalyi év első kilenc hónapjához képest.
- Az **építőipari termelés volumene** az első három negyedévben 8,0%-kal, ezen belül szeptemberben 9,3%-kal nőtt az egy évvel korábbi alacsony bázishoz képest. Az épületek építése kilenc hónap alatt 7,8, az egyéb építményeké 8,0%-kal bővült. Az **új építőipari szerződések volumene** 19,3%-kal nőtt 2012 azonos időszakához képest. Az építőipari vállalkozások **szerződésállománya** szeptember végén 37,6%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Az év első három negyedévében az **építőipar termelői árai** 1,8%-kal emelkedtek.
- Tovább folytatódott a **lakásépítés** – már több mint négy éve tartó – csökkenése. Idén az első három negyedévben 4077 új lakást építettek, ez 37%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az építésügyi szakhatóságok 5327 **lakás építésére adtak ki engedélyt**, ami 32%-os csökkenést jelent az egy évvel azelőttihez képest. Az **építetőkör** összetételét továbbra is a természetes személyek többsége jellemzi, bár az év első három negyedévében a vállalkozások által épített lakások aránya kissé emelkedett, néhány Budapesten befejeződött építéssel összefüggésben. A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 102 m² volt, 4 m²-rel kevesebb, mint egy évvel korábban. 584 **lakás szűnt meg**, 62%-kal kevesebb, mint 2012 első három negyedévében.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumene idén **szeptemberben** 0,8%-kal haladta meg a 2012. szeptemberit, 2013 **első kilenc hónapjában** pedig az előző év azonos időszakának szintjén maradt. Az eladásokat az üzemanyagok húzták, a forgalomnövekedés (1,5%) elsősorban a kedvezőbb üzemanyagárak következménye. Az összforgalom 46%-át kitevő élelmiszervásárlások 0,2%-kal mérséklődtek, miközben a „trafikrendszer” bevezetésével jelentős átrendeződés történt a forgalom megoszlásában. A nem élelmiszervásárlások 0,4%-kal csökkentek, ezen belül a legnagyobb visszaesést a bútort-, és műszakicikk-üzletek szenvedték el (4,0%), miközben a ruházati termékek egyre kelendőbbek: a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem eladásai 2,8%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest.

- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 5,3, a vendégéjszakáké 4,4%-kal emelkedett 2013 **első kilenc hónapjában** a 2012. január–szeptemberihez képest. Mind a belföldi-, mind a külföldivendég-forgalom bővült a vizsgált időszakban. A belföldiek vendégéjszakákban mért vendégforgalma június óta – a szokásostól eltérően – meghaladta a külföldiekét. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 10%-kal növekedett.
- 2013 **január–szeptemberében** a vendéglátóhelyek 567 milliárd forint bevételt realizáltak, eladási forgalmuk volumene 0,7%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az előzetes **népmozgalmi adatok** alapján 2013 I–III. negyedében 66 028 gyermek született és 94 265 fő hunyt el. A születések száma 3,0, a halálozásoké 3,4%-kal kevesebb, mint 2012 azonos időszakában. Ezekből következően a természetes fogyás (28 237 fő) 1248 fővel mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A csecsemőhalandóság első kilenchiavi 5,1 ezrelékes mutatója 0,2 ezrelékponttal több az egy évvel korábbinál. 2013. január–szeptember során 30 630 házasságot kötöttek, 0,7%-kal többet, mint egy évvel korábban.
- **2013 III. negyedében** a 15–74 éves **foglalkoztatottak száma** 3 millió 990 ezer fő volt, ami 54 ezer fővel (1,4%-kal) több, mint 2012. III. negyedében. A 15–64 éves foglalkoztatottak száma 3 millió 957 ezer fő volt, ami 56 ezer fővel (1,4%-kal) meghaladta az egy évvel korábbiét. A **foglalkoztatási arány** 1,0 százalékponttal 59,2%-ra emelkedett. A foglalkoztatottság bővülése szinte kizárólag a férfiakhoz kötődött, körükben a foglalkoztatási arány 65,5, a nők esetében pedig 53,1% volt. **2013. augusztus–október** időszakában a foglalkoztatási mutatók továbbra is kedvezőek. A foglalkoztatottak 3 millió 960 ezer fős száma 61 ezer fővel, a 59,3%-os foglalkoztatási arányuk pedig 1,1 százalékponttal felülmúlta az egy évvel korábbiét.
- A **munkanélküliek száma és aránya** – szintén a 15–64 éves népesség körében és az év III. negyedében – enyhén mérséklődött. A munkanélküliek 434 ezer fős száma 23 ezerrel, a munkanélküliségi ráta 9,9%-os értéke pedig 0,6 százalékponttal elmaradt az egy évvel korábbihoz képest. (Legutóbb, 2009. május–július időszakában volt 10% alatti a munkanélküliségi ráta.) A férfiak esetében jelentősen, a nők körében visszafogottan csökkent a munkanélküliség, előbbiek munkanélküliségi rátája 9,7, utóbbiaké 10,1% volt. A 15–24 éves fiatalok, továbbá a 25–54 évesek munkanélkülisége mérséklődött, viszont az idősebb, 55–64 éveseké emelkedett 2012 III. negyedéhez képest. A munkanélküliek 54%-a legalább egy

éve keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,3 hónapról 19,1 hónapra emelkedett egy év alatt. **2013. augusztus–októberben** a munkanélküliek száma és aránya tovább mérséklődött. A munkanélküliek száma 434 ezer fő volt, a munkanélküliségi ráta pedig 9,9%, előbbi 29 ezerrel, utóbbi 0,7 százalékponttal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál.

- **2013 I–III. negyedévében** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 227 500, ennek nettó összege 149 000 forint volt. Előbbi 3,6, utóbbi 5,0%-kal meghaladta a 2012. I–III. negyedévit. A nettó bérek a versenyszférában 5,1, a költségvetés területén – a közfoglalkoztatás hatását kiszűrve – 6,4, a nonprofit szervezeteknél pedig 4,3%-kal nőttek. A költségvetési és a nonprofit szférában az alkalmazottak egy része – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege bruttó 10 200, illetve 10 000 forint volt.
- Októberben 1% alá süllyedt a **fogyasztói árak** emelkedésének üteme, hetedik hónapja van 2% alatt az infláció. A rezsiköltségek kétlépcsős csökkentése és a tartós fogyasztási cikkek mérséklődő árai mellett a gyenge belső kereslet is a lassulás irányába hatott. **Októberben** 0,9, **2013 első tíz hónapjában** pedig 1,9%-kal emelkedtek az árak az előző év azonos időszakához képest. A nyugdíjasok első tíz hónapra számított árindexe (101,8%) kismértékben, de elmaradt a teljes lakosságétól.
- A **2013 első kilenc hónapjában** közel azonos számú, ám valamivel súlyosabb kimenetelű **személyesrüléssel járó közúti közlekedési baleset** történt, mint 2012 hasonló időszakában. A meghaltak több mint fele (54%), a súlyosan sérültek 42%-a, a könnyebben sérültek 28%-a nem használta a biztonsági övét.
- A balesetek 11%-ában játszott szerepet az alkohol. Az **ittas vezetés** a segédmotort és a kerékpárt vezetőik között a leggyakoribb, az összes általuk okozott baleset 23, illetve 22%-a alkohol befolyása alatt történt.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január–szeptember

Megnevezés	2012	2013.		
		január– augusztus	szeptember	január– szeptember
Ipari indexek				
termelés	98,2	99,3 ^R	105,5	100,0
értékesítés belföldre	96,1	96,4 ^R	105,0	97,3
értékesítés exportra	99,3	102,3 ^R	111,8	103,4
létszám	97,9	100,3	100,6	100,3
termelékenység	100,4	99,0 ^R	105,0	99,8
Építőipari termelés indexe	93,4	107,7 ^R	109,3	108,0
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	99,9	84,8	97,5
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,8	100,0	100,8	100,1
Behozatal értéke, millió euró	73 297 ^R	48 969	6 493	55 462
értékindexe	100,5	101,1	106,0	101,6
Kivitel értéke, millió euró	79 952	53 537 ^R	7 340	60 876
értékindexe	100,0	100,9	107,3	101,6
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	100,7	101,6	100,8
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,9	99,8	99,9
mezőgazdasági termelői árak	115,4	104,4	86,3	100,0
behozatali forintárak	104,3	98,8
kiviteli forintárak	102,9	99,5
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 671 ^R	2 725	2 677
index	99,4	100,0	100,8	100,1
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	9,9 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,1	227,9	224,2	227,5
nominális index	104,7	103,4	105,0	103,6
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,1	149,3	146,8	149,0
nominális index	102,1	104,8	106,4	105,0

^{a)} A 15–64 éves népességben belül.^{b)} 2013. július–szeptember.^R Revidált adat.**2.) 2013. január–október**

Megnevezés	2012	2013.		
		január– szeptember	október	január– október
Fogyasztóiár-index	105,7	102,1	100,9	101,9
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	–599	–949	61	–888
Ebből:				
központi költségvetés	–611	–1 217	24	–1 192
társadalombiztosítási alapok	–118	213	22	235

RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok³

A globális konjunktúrát 2013 első kilenc hónapjában a visszafogott növekedés jellemezte. Miközben a fejlett gazdaságokban 2013 II. negyedéve óta enyhe élénkülés történt, addig a fontosabb fejlődő nemzetgazdaságok jelentős részében mérséklődött a növekedési ütem. A globális pénz- és tőkepiacokat – a jegybankok pénzmennyiséget növelő monetáris politikája következtében – likviditásbőség jellemzi. Márciusban – a ciprusi bankrendszer súlyos működési zavarainak következtében – felerősödtek a félelmek az eurózónabeli adósságválság újabb szakasza miatt. Emellett a világgazdaság növekedési kilátásait befolyásolta a szír konfliktus és az Egyesült Államok költségvetési adósságplafonjának megemelése körüli politikai vita.

A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a **globális gazdaság** teljesítménye 2013-ban – a 2012. évinél kisebb mértékben – 2,9%-kal bővül. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP 2013 első három negyedévében átlagosan 1,0%-kal⁴ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

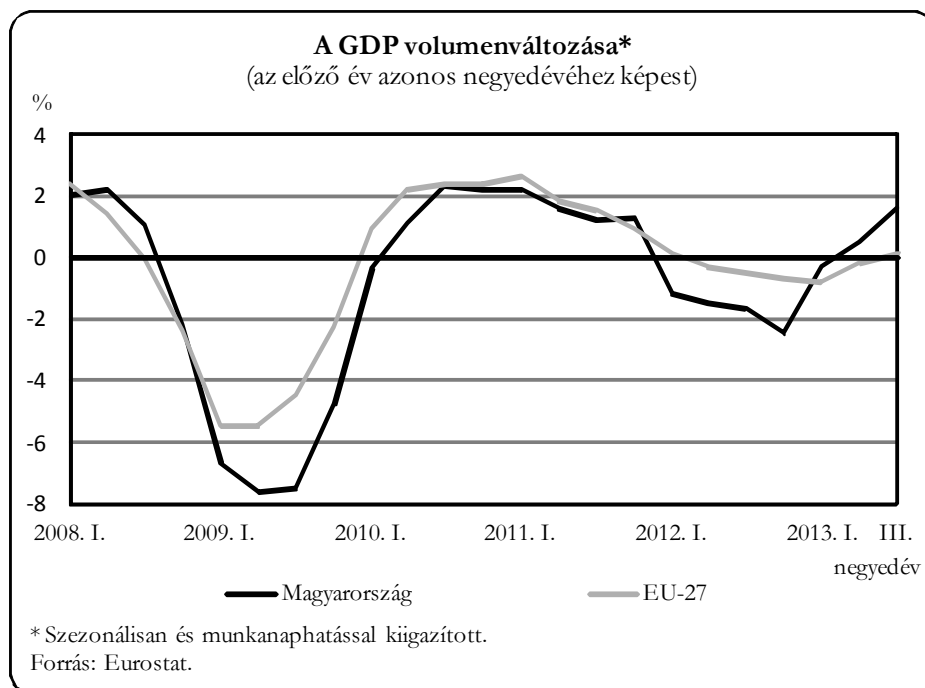
A magyar gazdasági teljesítmény több mint egy évig tartó csökkenése 2013 első felében megállt és növekedésbe fordult. **Hazánk bruttó hazai terméke** – a KSH korlátozott információs bázisra épülő – gyorsbecslése szerint – 2013 III. negyedévében 1,7%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. Az emelkedés – az alacsony bázis mellett – alapvetően az árutermelő ágazatok (mezőgazdaság, ipar, építőipar) teljesítménynövekedésének köszönhető. Hazánk teljesítménye 2013 első három negyedévében 0,5%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Az előző negyedévhez képest – a szezonálisan és naptárthatással kiigazított index alapján – 2013 III. negyedévében 0,8%-kal növekedett a magyar gazdaság.

³ Források: Államadósság Kezelő Központ; Bank of Japan; Budapesti Értéktőzsde; CMA Credit Risk Report; Európai Központi Bank; Eurostat; FAO; Fed; Magyar Nemzeti Bank; National Bureau of Statistics of China; Nemzetközi Valutaalap; OECD; U.S. Energy Information Administration; Yahoo! Finance adatbázis.

⁴ Szezonálisan kiigazított.

2013. január–szeptemberében a – nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott – szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint 0,6%-kal emelkedett a gazdasági teljesítmény az egy évvel korábbihoz mérten, amellyel az uniós rangsor középmezőnyében helyezkedünk el. A rendelkezésre álló adatok alapján a régiós versenytársak közül Romániában 2,7, Lengyelországban 1,2, Szlovákiában 0,7%-kal bővült a GDP.

1. ábra

Az előzetes adatok alapján az **Európai Unió (EU-27)**⁵ tagországainak együttes GDP-je 2013 III. negyedévében 0,1%-kal emelkedett, I–III. negyedévében azonban 0,3%-kal⁶ csökkent az előző év azonos időszakához képest. 2013 első kilenc hónapjában a 16 adatot közlő tagország többségében nőtt a teljesítmény. A nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül az Egyesült Királyság bruttó hazai terméke 1,0, – a megelőző három évben gazdasági motornak tekinthető – Németországé 0,2%-kal bővült, Franciaországé viszont gyakorlatilag stagnált (+0,1%). Mindössze három

⁵ 2013. július elsejével az Európai Unió egy tagállammal, Horvátországgal 28 tagúra bővült. Az EU-28 gazdasági teljesítménye – szezonális és naptárhatással kiigazítva – 2013 III. negyedévében 0,1 emelkedett, az első három negyedévében 0,3%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva.

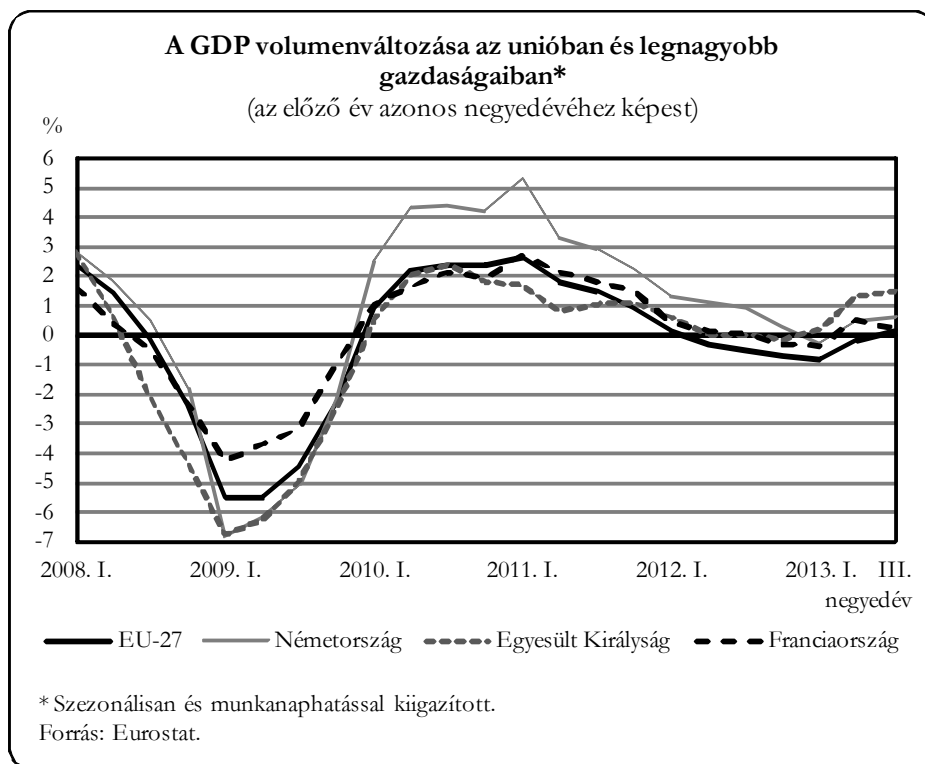
⁶ Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

tagállamban (Görögországban, Hollandiában és Olaszországban) csökkent a gazdasági teljesítmény.

Az **eurózónában** tovább folytatódott a gazdasági teljesítmény csökkenése. Az eurót használó tagállamok együttes bruttó hazai terméke 2013 III. negyedévében 0,4, az első három negyedévben 0,7%-kal⁷ csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. 2013. május 8-án – a kedvezőtlen gazdasági helyzet következtében – az Európai Központi Bank (EKB) újra kamatot vágott: a jegybanki alapkamat mértéke 0,75%-ról 0,50%-ra csökkent. (Az euró bevezetése óta ez a legalacsonyabb kamatszint az euróövezetben.) A kamatvágáshoz az alacsony inflációs szint is teret biztosított az EKB-nak: az euróövezet harmonizált fogyasztóiár-indexe 2013 első kilenc hónapjában 1,5, szeptemberben 1,1%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. A pénzromlás üteme közel két éve csökkenő tendenciát mutat (dezinfláció), és mértéke az év elején a 2,0%-os középtávú inflációs cél alá került. (Az Európai Unió 27 tagállamában átlagosan 1,7%-kal emelkedtek a fogyasztói árak 2013 január–szeptemberében.) A munkanélküliségi ráta ezzel párhuzamosan – több mint két éve tartó növekedés után – rekord magasra, 12% fölé emelkedett az euróövezetben.

⁷ Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

2. ábra

Az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 2013 III. negyedévében 1,6, I–III. negyedévében 1,5%-kal⁸ bővült az előző év azonos időszakához képest. A növekedést számottevő mértékben a magánszektor fogyasztása és beruházásai okozták: a – háztartásokat segítő nonprofit szervezetek fogyasztását is tartalmazó – háztartások fogyasztása 1,9, a bruttó állóeszköz-felhalmozás volumene pedig 3,0%-kal emelkedett. Az elmúlt közel három évben a lakossági fogyasztás fokozatosan veszített a lendületéből. Kedvezően alakult a külkereskedelem teljesítménye: a behozatal volumenbővülését (0,9%) meghaladta a kivitelé (2,0%). Ugyanakkor visszafogta a gazdasági növekedést a kormányzati fogyasztási kiadások 1,8%-os csökkenése. A jegybank szerepét betöltő Fed 2013 első kilenc hónapjában nem változtatott a napi kamatcélján (0,00–0,25%). 2013 január–szeptemberében a munkanélküliségi ráta (7,5%) tovább mérséklődött, a fogyasztóiár-színvonal emelkedése pedig a 2,0%-os inflációs cél alatt maradt (1,6%). Ennek ellenére a Fed – a gazdasági növekedés fenntartása

⁸ Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

érdekében – nem szigorított a laza monetáris politikáján, így az amerikai – és közvetve a globális – pénz- és tőkepiacokat bőséges likviditás jellemezte.

A **kínai gazdaság** teljesítménye 2013 III. negyedévében 7,8, 2013 első három negyedévében 7,7%-kal meghaladta az előző év azonos időszakának szintjét. A növekedéshez számottevően hozzájárult az ipari teljesítmény 9,6 és a kiskereskedelmi forgalom 11%-os bővülése, valamint az élénk kormányzati beruházási aktivitás. 2013 első kilenc hónapjában a fogyasztói árak emelkedése 2,5%-os volt. Az ipari termelő árak 2,1%-kal mérséklődtek ugyanebben az időszakban az egy évvel korábbihoz mérten. Az ázsiai ország külkereskedelmi mérlegében 2013 január–szeptemberében 169,4 milliárd dolláros többlet keletkezett, ami – 2012 első kilenc hónapjához viszonyítva – az exportforgalom 8,0, az importforgalom 7,3%-os növekedése mellett következett be.

A fejlődő országok közül – a harmadik legnagyobb nemzetgazdaságnak számító – **indiai**, valamint az **orosz** gazdaság fokozatosan veszített lendületéből, 2013 I. félévében előbbi 2,7, utóbbi 1,6%-kal⁹ bővült. Indiában a gazdasági folyamatokra kedvezőtlenül hatott a – részleges állami tőkekorlátozások ellenére bekövetkezett – jelentős mértékű forráskiáramlás, melynek következtében a rúpia számottevően leértékelődött. Mindezek hatására az indiai jegybank 1,2 milliárd dolláros likviditásbővítő programot hirdetett meg. Dél-Amerika legjelentősebb nemzetgazdaságában, **Braziliában** a GDP már negyedik negyedéve egyre dinamikusabban növekszik, a bővülés 2013 január–júniusában 2,6%-os⁹ volt.

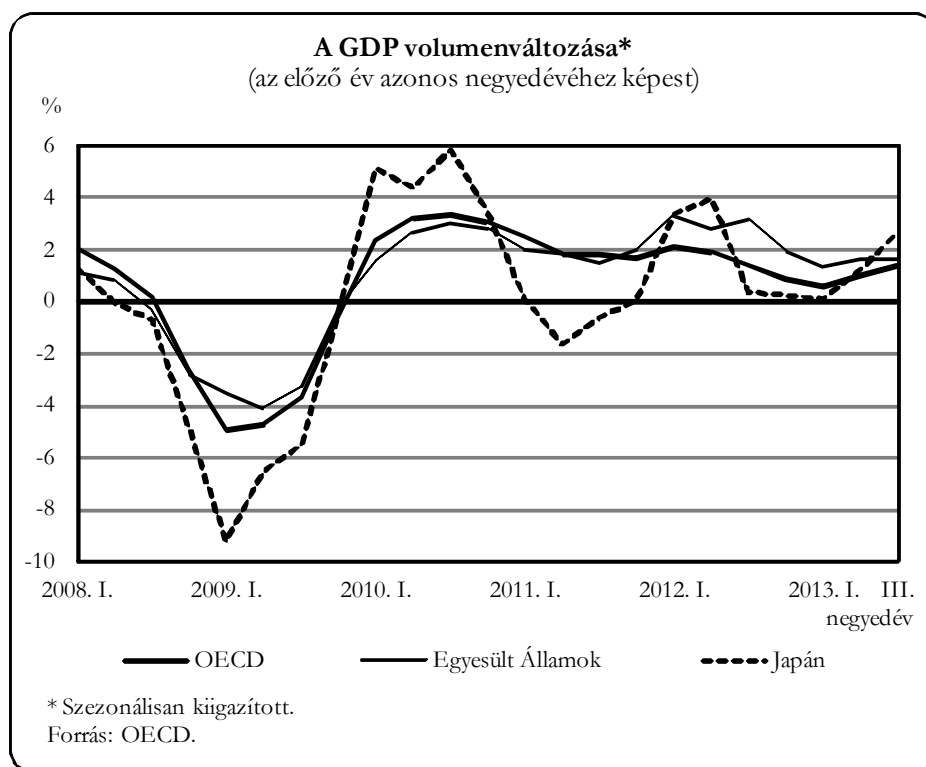
Japán gazdasági teljesítménye az elmúlt két negyedévben jelentős mértékben dinamizálódott. A bruttó hazai termék volumene 2013 III. negyedévében 2,6, január–szeptemberében 1,3%-kal¹⁰ emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A növekedés motorja a belső kereslet volt. 2013 I–III. negyedévében a belföldi felhasználás 1,6, ezen belül a háztartások fogyasztási kiadásai 1,4, a bruttó állóeszköz-felhalmozás pedig 2,7%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. (Utóbbi a III. negyedévben 5,6%-kal emelkedett.) A GDP volumennövekedését viszont számottevően visszafogta a külkereskedelem kedvezőtlen teljesítménye: a kivitel volumene – a japán jen gyengülése ellenére – 0,2%-kal mérséklődött, a behozatalé ugyanakkor 1,5%-kal bővült. 2013 első kilenc hónapjában a japán jegybank – az alapkamat változatlansága mellett – tovább folytatta a likviditásbővítésre alapozó monetáris politikáját, és 2013 áprilisában újabb intézkedéscsomagot vezetett be a defláció megszüntetése és a jen gyengítése érdekében. (Ezzel párhuzamosan a japán kormány is erőteljes, hitelből finanszírozott élénkítő gazdaságpolitikát folytat a tartós növekedés megteremtése érdekében.) A pénzmennyiséget növelő intézkedések hatására a japán deviza árfolyamában 2012 utolsó hónapjaiban fordulat történt, melynek

⁹ Szezonálisan kiigazított.

¹⁰ Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

következtében a 2013. szeptemberi, dollárral szembeni átlagárfolyam 25%-kal gyengébb volt az egy évvel korábbinál. 2013 áprilisa óta a jen kurzusa a 98 jen/dollár szint körül ingadozik. A tovább lazuló monetáris politika ellenére 2013 első öt hónapjában továbbra is defláció jellemezte a fogyasztói árakat, azóta viszont fokozatosan gyorsul az infláció. A fogyasztói árak 2013 szeptemberében 1,1%-kal emelkedtek, január–szeptemberében azonban még stagnáltak. 2013 első kilenc hónapjában a munkanélküliségi ráta 4,1%-os volt.

3. ábra

2012 végéhez hasonlóan 2013. szeptember végén is Argentína számított a világ 73, megfigyelésbe bevont országa közül az államcsőd szempontjából a legkockázatosabbnak. A második legnagyobb **csőd**kockázattal változatlanul Ciprus jellemezhető, ahol a – helyi bankrendszer erős görög kitettsége miatti – bankválság következtében fennakadások voltak az ország gazdasági-pénzügyi működésében. A CMA Datavision számításai szerint a 10 legnagyobb csődvalószínűségű ország között az unióból – Ciprus mellett – Görögország (6.) és Portugália (8.) szerepel még a listán. Magyarország a 21. legkockázatosabb ország volt szeptember végén. A világ

legbiztonságosabb országainak az észak-európai államok (sorrendben Norvégia, Svédország és Finnország) számítottak. A jelentős költségvetési hiánnyal és államadóssággal rendelkező Egyesült Államok a 9. legalacsonyabb csődvalószínűségű ország. Az észak-amerikai ország több helyezéssel esett vissza az elmúlt negyedévben, ami a költségvetési adósságplafon megemlése körüli politikai vita következménye. A 10 legkevésbé kockázatos ország között 6 uniós tagállam található.

Annak ellenére, hogy az uniós tagországok többségét javuló adósságkockázati megítélés jellemezte, az eladósodottság növekedése folytatódott az unióban. 2013 I. félévében az Európai Unió, valamint az euróövezet tagállamainak együttes adósságrátája egyaránt tovább emelkedett: a **kormányzati szektor** GDP-hez viszonyított **adóssága** 86,9, illetve 93,4% volt. A 2012. június végi értékhez képest a 27 tagállamból mindössze négyben csökkent a mutató értéke: Lettországra 3,8, Németországra 2,1, Dániában és Ausztriában egyaránt 0,6 százalékponttal. Németországban 79,8%-os rátánál alacsonyabb arány közel három éve nem volt. Az elmúlt egy év folyamán a legeladósodottabb Görögország államadóssága emelkedett a legnagyobb mértékben, 20 százalékponttal, 169,1%-ra. Ezen kívül még legalább 10 százalékponttal növekedett az adósság aránya Cipruson, – a második legeladósodottabb tagállamnak számító – Olaszországban, valamint Portugáliában, Spanyolországban és Szlovéniában. Ezen országok a magas adósságrata (Szlovénia kivételével) mellett jelentős belső gazdasági problémákkal is küzdenek. Hazánk a 10. legeladósodottabb tagállam az unióban. Az adósságrátánk a GDP-hez viszonyítva 81,1%-os volt, amely – a számottevő nagyságú nettó hitelfelvétel következtében – 2,4 százalékponttal magasabb a 2012. június végénél. Az egy évvel korábbihoz képest 2013. I. félév végén – a szlovén államadósság megugrása miatt – eggyel kevesebb, 12 tagállam felelt meg a maastrichti kritériumnak.

2013 első kilenc hónapjában jellemzően kedvező hangulat uralkodott a **nemzetközi pénz- és tőkepiacokon**, március–áprilisban viszont az árfolyammozgásokat a ciprusi események kedvezőtlenül befolyásolták. A pénzügyi eszközök (pl. részvények, kötvények) árának növekedését elősegítette számos fejlett ország jegybankjának – leginkább a Fed – likviditást fokozó intézkedései. Szeptember végére a frankfurti DAX 19, a New York-i S&P 500 tőzsdeindex 17, a londoni FTSE 100 index pedig 13%-kal emelkedett a 2012. szeptember végi záróértékhez képest. A főbb tőzsdeindexek 2013 folyamán több mint öt éves csúcsra emelkedtek.

2013 elején az amerikai dollárral és a svájci frankkal szemben egyaránt erősödött az **euró**. 2013 februárjában közel másfél éves csúcsra erősödött az euró az amerikai dollárral szemben. Az ezt követő két hónapban azonban – az euróövezet adósságválságának újabb szakasza miatt – fokozatosan veszített az értékéből az euróövezet közös fizetőeszköze. A ciprusi bankválság átmeneti rendeződése után az árfolyam augusztusig egy széles sávban mozgott, majd szeptemberben – az amerikai

költségvetési adósságplafon körüli politikai vita miatt – megközelítette az 1,36 amerikai dollár/euró árfolyamszintet. 2013. szeptember végén 1,3505, január–szeptemberben 1,3171 **amerikai dollárt** ért egy euró. Utóbbi 2,8%-os erősödést jelent 2012 azonos időszakához képest. 2013 elején – több mint egy évet követően – **1 euróért** több mint 1,22 svájci frankot kellett fizetni, és ezt követően a korábbi szűk sáv helyett egy széles – 1,22 és 1,24 svájci frank/eurós – intervallumban mozgott a svájci frank árfolyama. Májusban a helvét fizetőeszköz árfolyama – két és fél év elteltével újra – átmenetileg meghaladta az 1,25 svájci frank/euró szintet. 2013 első kilenc hónapjában az alpesi deviza átlagárfolyama 1,2316 svájci frank/euró volt, ami 2,3%-kal volt gyengébb az előző év hasonló időszakához viszonyítva.

2013 január–szeptemberében a **forint árfolyamának** mozgását többek között a monetáris politika jövőjével kapcsolatos események, a ciprusi bankválság alakulása, valamint a túlzottdeficit-eljárás alól való kikerülés határozta meg. Az euró értéke az év nagy részében 290 és 300 forint között mozgott, augusztus–szeptemberben viszont 300 körül ingadozott. A **hazai pénz- és tőkepiacokon** az állampapírhozamok májusra rekord alacsony szintre süllyedtek, júniusban viszont – összhangban a nemzetközi kötvénypiaci folyamatokkal – átmeneti emelkedés következett be a hozamokban. A legfeljebb 1 éves futamidejű hozamok esetében július–szeptemberben tovább folytatódott a csökkenő tendencia és szeptember utolsó napjaiban megközelítették a 3,5%-ot. A rövid lejáratú hozamok alakulását nagymértékben meghatározta a jegybanki alapkamat, amely – júliusig 25, azt követően pedig 20 bázispontos csökkentéseket követően – szeptember végére 3,60%-ra mérséklődött. Az irányadó ráta az eddigi legalacsonyabb szintre süllyedt. A folyamatos kamatvágásoknak teret adott a rekordalacsonyra csökkent infláció, az ország kedvezőbb kockázati megítélése, a visszafogott belső kereslet és a külpiazi inflációs nyomás mérséklődése. A budapesti BUX tőzszeindex szeptember végére 0,4%-kal emelkedett a 2012. szeptember végiéhez képest.

2. tábla

**A forint árfolyamának alakulása a főbb devizákkal szemben,
2013. január–szeptember**

Deviza	Árfolyam, forint/deviza		Átlagárfolyam	
	az időszak elején	az időszak végén	értéke, forint/deviza	változása az előző év azonos időszakához képest, %
Amerikai dollár	220,85	221,06	225,29	-1,0
Euró	292,96	298,48	296,70	1,8
Svájci frank	242,40	244,21	240,94	-0,4

Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

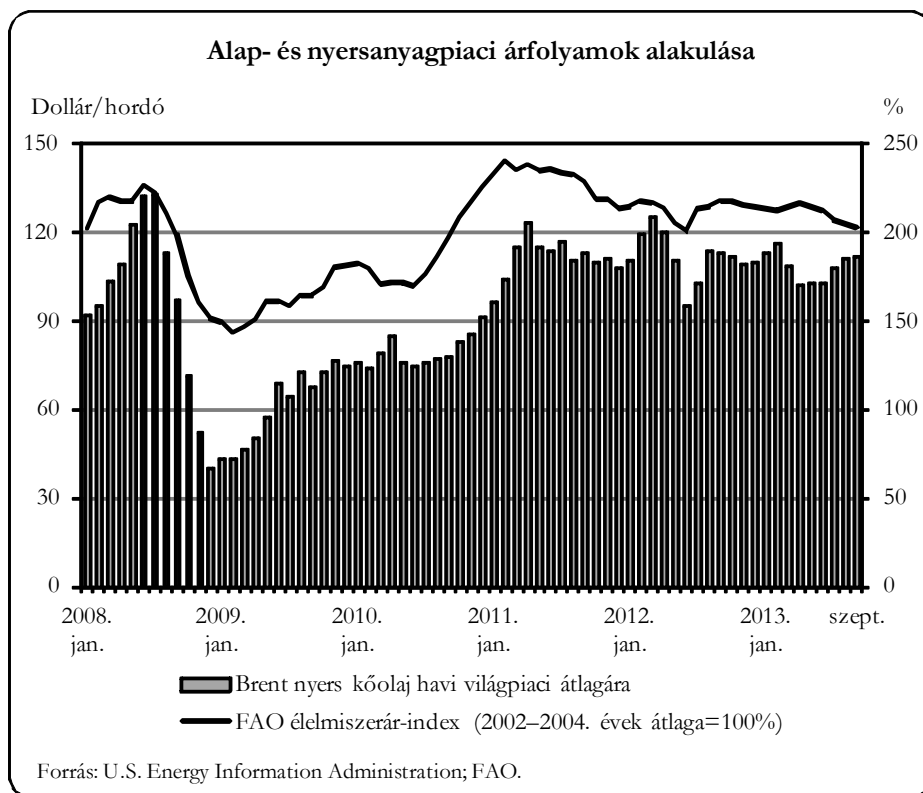
2013 első kilenc hónapjában a globális nyers- és alapanyagpiacokat általában alacsonyabb árszínvonal jellemezte az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A Nemzetközi Valutaalap által vezetett, minden fontosabb alapanyagot tartalmazó árindex¹¹ 2,1%-kal alacsonyabb volt 2013. január–szeptemberében az előző év azonos időszakához képest. (Ezen belül a visszafogottabb ipari kereslet miatt az ipari alap- és nyersanyagokat tartalmazó árindex 2,8, az energiahordozóké 2,9%-kal csökkent.) Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Szervezete (FAO) által számított **globális élelmiszerár-index**¹² értéke 2013 első kilenc hónapjában 0,7%-kal mérséklődött az egy évvel ezelőttihez képest. Az alindexek közül a tejtermékeké 25%-kal emelkedett, a cukoré 20, az olajoké 17%-kal visszaesett.

Az Európában irányadó **Brent** nyers kőolaj árfolyama 2013 első két hónapjában még növekvő tendenciát mutatott, de április közepére – a romló gazdasági kilátások és a ciprusi bankválság okozta feszültség hatására – több mint féléves mélypontra (96,84 dollár/hordó) esett vissza. A ciprusi feszültség enyhülését követően a Brent hordónkénti árfolyama június végéig jórészt 100 és 105 dollár között ingadozott. Júliustól viszont az egyiptomi és a szír belpolitikai helyzet fokozódásával nagyjából két hónapos emelkedő tendencia jellemezte az olaj árfolyamát, megközelítve a hordónkénti 120 dolláros árat. 2013. szeptember végére „megnyugodtak” a piacok, és 107,85 dollárt adtak egy hordó „fekete aranyért”, ami 2012 végéhez képest 2,7%-os csökkenést jelent. 2013 január–szeptemberében az átlagárfolyam 108,33 dollár volt, ami 3,3%-kal volt alacsonyabb az előző év azonos időszakánál.

¹¹ IMF Primary Commodity Price Index.

¹² A FAO az élelmiszerár-indexen belül alindexeket tesz közzé a gabonafélék, az olajok, a cukor, a tejtermékek, valamint a húskészítmények árváltozásáról. Az indexeket 55 nyersanyag áralakulása alapján állítják össze és havonta jelentetik meg.

4. ábra

Külkereskedelem

A külkereskedelmi termékforgalom volumenének alakulását 2013 I. és II. negyedében az export és az import egyaránt kismértékű bővülése jellemezte. Bár a júliusban mért 6–7%-os volumenbővülés üteme augusztusban a forgalom mindkét irányában lassult, a szeptemberi adatok mind az export, mind az import tekintetében az év első felében mért tendenciák folytatódását vetítik előre.

2013 szeptemberében – első becslés szerint – az export és az import euróban kifejezett értéke 7,3, illetve 6,0%-kal növekedett az előző év azonos hónapjához képest. A külkereskedelmi mérleg 847 millió euró aktívumot mutatott, ami 132 millió eurós javulást jelent 2012 szeptemberéhez képest. A **január–szeptemberi időszak** egészében – szintén euróban kifejezett adatok alapján – az export és az import értéke egyaránt 1,6%-kal emelkedett. A külkereskedelmi mérleg 5415 millió eurós többlettel zárt, ami az

egyenleg 84 millió eurós javulását jelenti a 2012. január–szeptemberi 5331 millió eurós aktívumhoz képest.

Az Eurostat első becslése szerint az **Európai Unió** 28 tagállamának egymás közötti forgalma 2013 január–szeptemberében 2112 milliárd eurót tett ki, folyó áron 1%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. Ugyanebben az időszakban a tagállamok Európai Unión kívülre irányuló exportja 4%-kal bővült, importja viszont 6%-os csökkenést mutatott, értékük sorrendben 1300 milliárd, illetve 1262 milliárd euró volt. Mérlegük 38 milliárd eurós többletet halmozott fel, szemben az előző év azonos időszakában mért 97 milliárd eurós hiánnyal.

A részletesen feldolgozott első **nyolchavi adatok** alapján **Magyarország** a január–augusztusi exportjának 77, importjának 71%-át bonyolította le az **unió (EU-28) belül**. Az előző év azonos időszakához képest ebben a viszonylatban az export euróértéke 0,3, az importé 0,2%-kal növekedett. A teljes export 55%-át, az importnak pedig 52%-át adó régi tagállamok (EU-15) viszonylatában a kivitel 1,9%-kal növekedett, szemben a behozattal, ami 1,2%-kal csökkent. Az új, 2004-ben és azt követően csatlakozott tagállamokba (EU-13) irányuló exportunk 3,1%-kal kevesebb, importunk 4,2%-kal több volt, mint egy évvel korábban. Az év első nyolc hónapjában a régi tagállamokkal szemben javult, az újakkal szemben romlott hazánk euróban számított külkereskedelmi mérlege. Az időszak végén a külkereskedelmi mérleg a régi tagállamok viszonylatában 3943 millió eurós, az új tagállamokkal szemben 2727 millió eurós aktívumot mutatott, 850 millió euróval többlet, illetve 768 millió euróval kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában.

Az Európai Unión kívüli országokba irányuló export esetében 2,9, az importnál ennél valamivel nagyobb mértékű, 3,4%-os bővülés mutatkozott az euróban mért forgalomban. E reláció passzívuma 2103 millió eurót tett ki, ami 130 millió euróval volt több, mint a 2012. január–augusztusi 1972 millió eurós hiány.

Az év első nyolc hónapjában a kivitel **volumene** 2,5, a behozatalé 3,2%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A növekedés egyik fő tényezője az összes termékimport 35, az exportnak pedig 33%-át adó **feldolgozott termékek** kiviteli és behozatali volumenének 6,5, illetve 5,8%-os bővülése volt. Az árufőcsoporton belül dinamikus bővülést mértünk a műanyag-alapanyagok mindkét irányú forgalmában, de kiemelkedő mértékben, több mint tizedével nőtt a gumigyártmányok importvolumene is, melynek fő oka az új pneumatikus gumibroncsok iránti kereslet élénkülése volt. A húzótermékek számító gyógyszerek és gyógyszerészeti termékek exportvolumene az árufőcsoport átlagához hasonló mértékben bővült, importja szinte nem változott az egy évvel korábban mérthez képest.

A kivitel 53, valamint a behozatal 45%-át adó **gépek és szállítóeszközök** exportja 2,7, importja pedig 2,2%-kal bővült. A személygépkocsi-kivitel és az ehhez kapcsolódó

alkatrész-behozatal élénkülésének köszönhetően az árufőcsoporton belül kiemelkedő mértékben, több mint 10%-kal nőtt a közúti járművek mindkét irányú forgalma, mellyel összefüggésben dinamikus növekedés jellemezte az energiafejlesztő gépek és berendezések, ezen belül a dízel- és benzinmotorok behozatalát is.

Az **energiahordozók** importjának volumene 3,4%-kal növekedett, míg a kisebb értékű exporté 5,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az árufőcsoporton belül a kőolaj és kőolajtermékek importvolumene mintegy tizedével nőtt, szemben a természetes és mesterséges gázokkal, melyek behozatali volumene a 2012. január–augusztusi szint alatt maradt.

Az **élelmiszerek, italok, dohánytermékek** exportvolumene 6,5, importjuké 2,4%-kal csökkent. Az árufőcsoport exportjában legmagasabb részarányt képviselő gabona és gabonakészítményeken belül a kukoricaexport értéke kevesebb, mint a felére csökkent az egy évvel korábbihoz képest, melyet némiképp ellensúlyozott a tejtermékek és tojás, valamint a zöldségek és gyümölcsök kiviteli volumenének számottevő bővülése.

Az év első nyolc hónapjában a külkereskedelmi forgalom **forintárszintje** az exportban 0,5, az importban 1,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, így a cserearány 0,7%-kal javult. A forint a főbb devizákhoz képest 1,0%-kal gyengült, ezen belül az euróhoz mérten 1,4%-kal a leértékelődött, míg a dollárhoz viszonyítva 1,2%-kal erősödött. A két legnagyobb árufőcsoport közül a gépek esetében a kiviteli és a behozatali árak egyaránt 1,1%-kal csökkentek, míg a feldolgozott termékek külkereskedelme az importárak 0,8%-os csökkenése és változatlan exportárak mellett bonyolódott.

Államháztartás, központi költségvetés

Az **államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium részletes adatai alapján – **2013 január–szeptemberében** 949 milliárd forint volt, 403 milliárd forinttal több, mint 2012 azonos időszakában. A deficit növekedéséhez hozzájárult, hogy több, korábban önkormányzati feladatot idén már az államháztartás központi alrendszeréből finanszíroznak. Az államháztartás központi alrendszerének nem konszolidált bevétele 11,1 billió forint volt, folyó áron 7,7%-kal több az egy évvel korábbinál. A kiadások 12,0 billió forintot tettek ki, 11%-kal magasabb összeget, mint 2012 első kilenc hónapjában.

A **központi költségvetés** 2013. január–szeptemberi **hiánya** 1217 milliárd forint volt, 588 milliárd forinttal több, mint az előző év azonos időszakában. A kiadásokat összességében több száz milliárd forinttal növelte meg az, hogy az átvett egészségügyi,

szociális és egyéb intézmények – úgymint kórházak, gyermekvédelmi, illetve fogyatékkal élők gondozó intézmények – kiadása, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye 2013-ban már központi kiadásként jelentkezik. Az alrendszer bevétele 7063 milliárd forintot ért el, 7,6%-kal nagyobb összeget az egy évvel korábbihoz képest. A kiadás esetében 15%-os növekedés adódott, összege 8280 milliárd forint volt.

A központi költségvetés **bevételeinek** 41%-a fogyasztáshoz kapcsolt adókból származott, amelyek értéke 4,1%-os növekedést mutat a 2012. január–szeptemberihez képest. Az ide tartozó adónemek közül az áfabevételek 2,5%-os mérséklődést követően 2051 milliárd forintot tettek ki. A jövedéki adóból származó bevételek is csökkentek (3,4%), összegük 667 milliárd forintot tett ki az első kilenc hónap során. A fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételek növekedése így meghatározóan a 2013. január 1-jén bevezetett pénzügyi tranzakciós illetéknek tulajdonítható, amelyből 139 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek. (A tavaly szeptemberben bevezetett távközlési adóból ezenfelül 30 milliárd forinttal több bevétel, az itt új adónemként megjelenő, egy korábbi különadót és egy hozzájárulást egyesítő biztosítási adóból pedig 20 milliárd forintnyi bevétel keletkezett.)

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei 2025 milliárd forintot tettek ki, ötödével nagyobb összeget, mint 2012 első kilenc hónapjában. A két ide tartozó tétel közül a nagyobb mértékű, 22%-os növekedés a közel hattizedes részarányal rendelkező költségvetési szervek bevételeit jellemezte, míg a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei 17%-kal emelkedtek. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek több mint 90%-át az EU-támogatások jelentették, melyek 797 milliárd forintos összege közel 145 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbinál.

A lakossági befizetések a bevételek 17%-át jelentették, az 1229 milliárd forintot kitevő pénzmozgás értéke 3,6%-kal múlta felül a 2012. első kilenc havit. A lakossági befizetések több mint kilenc-tizedét a személyi jövedelemadóból származó bevételek teszik ki, amelyek 1,0%-kal emelkedtek egy év alatt. A lakossági befizetések növekedési ütemét emelte, hogy az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-a idén már a központi költségvetést illeti. (A január–szeptemberben átutalt összeg 27 milliárd forint volt.)

A gazdálkodó szervezetek befizetései 648 milliárd forintot tettek ki, 1,4%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az ide tartozó adónemek közül a legnagyobb súlyt képviselő társaságiadó-bevételek 3,6%-kal mérséklődtek, s 142 milliárd forint bevételt jelentettek a központi költségvetésnek. A csökkenés háttérében az áll, hogy a kedvezményes, 10%-os adókulcs kiterjesztése miatt a vállalkozások adóelőleg-fizetési kötelezettsége alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. A pénzügyi szervezetek különadójából származó bevételek a tavaly ilyenkorinál 40 milliárd forintról 102 milliárd

forintra emelkedtek. A növekedés azzal magyarázható, hogy a viszonyítás alapjául szolgáló időszakban a bankoknak a lakossági devizahitelek végtörlesztéséhez kapcsolódó veszteségeik egy részére adó-visszatérítés járt. Az egyszerűsített vállalkozói adóból 56 milliárd forint bevétel származott az első kilenc hónapban, 24%-kal (18 milliárd forinttal) kevesebb, mint egy évvel korábban. A csökkenés elsősorban annak a következménye, hogy az adózók új adónemekre, elsősorban a kisadózók tételes adójára tértek át. (2013 első kilenc hónapjában a január elsejétől hatályos kisadózók tételes adójából, valamint a szintén az év elejétől hatályos kisvállalati adóból összességében 27 milliárd forintnyi bevétel keletkezett.) A földben lévő vezetékeket, csatornarendszereket idén január elsejétől megadóztató közműadóból 52 milliárd forint bevétel folyt be az év első kilenc hónapjában.

A **kiadások** 55%-át a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok pénzfelhasználása jelentette, amelynek értéke 4516 milliárd forintot tett ki, 28%-kal többet, mint 2012 I–III. negyedévében. Ezen belül a jelentősebb, 31%-os növekedés a költségvetési szervek kiadásait (2699 milliárd forint) jellemezte. Az ide tartozó tételek közül személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra 1535 milliárd forint, az egy évvel korábbinál 401 milliárd forinttal többet fizettek ki. E növekedés alapvetően annak tulajdonítható, hogy a köznevelésben dolgozó pedagógusok illetményét idén már a központi rendszerből finanszírozták. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 1817 milliárd forintot tettek ki, negyedével többet, mint 2012. január–szeptemberében. Ezen kiadások közel kétharmadát az uniós előirányzatokból finanszírozott kiadások jelentik, és értékük 37%-kal nőtt egy év alatt. A nem uniós forrásokból finanszírozott kiadások összege (615 milliárd forint) 7,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbi.

Az államháztartás alrendszerének támogatása 1355 milliárd forintot tett ki az I–III. negyedévben, fél százalékkal többet, mint 2012. január–szeptemberben. Az ide tartozó legnagyobb kiadási tételt a társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garanciák és hozzájárulások jelentették, amelyek 803 milliárd forintos összege 56%-kal magasabb a 2012. első kilenc havi értéknél. A támogatások több mint kilenczede az Egészségbiztosítási Alapnak, a fennmaradó része pedig a Nyugdíjbiztosítási Alapnak került átadásra. Az Egészségbiztosítási Alap anyagi támogatása kétharmadával emelkedett egy év alatt. A növekedés egyrészt azzal magyarázható, hogy az Egészségbiztosítási Alapban a korhatár alatti rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetét idén kizárólag a költségvetési támogatások jelentették, míg 2012-ben a Nyugdíjbiztosítási Alap is adott át pénzeszközt erre a célra. Ezen felül az Egészségbiztosítási Alap idén két új címen is részesült költségvetési támogatásban (a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás, valamint a kiadások támogatására történő pénzeszközátadás), amelyek együttesen több mint 182 milliárd forint kiadást jelentettek a költségvetésnek. 2013 első kilenc hónapjában a helyi

önkormányzatok 449 milliárd forint összegű támogatásban részesültek, ami – összefüggésben számos feladat átsorolásával – 41%-os visszaesés az egy évvel korábbihoz képest.

A kamatkiadások 902 milliárd forint terhet jelentettek a központi költségvetés számára, 0,7%-kal kevesebbet, mint 2012 első kilenc hónapjában. A kamatkiadások 68%-a a forintban fennálló adósság után jelentkezett, a fennmaradó része pedig a devizában fennálló adósságot érintette. (A forintadósság az adósság mintegy hattizedét tette ki, tehát kisebb arányt, mint ami a kamatkiadásokban a nemzeti fizetőeszközre kialakult.)

A 2012 elején létrehozott Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai 571 milliárd forintra teljesültek, 7,6%-kal kevesebbre, mint a tavalyi év első kilenc hónapjában. Az ide tartozó legnagyobb tételt a családi támogatások jelentették, összegük a tavalyi ilyenkoritól 2,3%-kal elmaradt, s 329 milliárd forintot tett ki.

Az Európai Unió költségvetéséhez történő hozzájárulásunk januári–szeptemberi összege 255 milliárd forint volt, 2,4%-kal több az egy évvel korábbinál.

3. tábla

A központi költségvetés fontosabb bevételi és kiadási tételei, 2013. január–szeptember

Bevétel			Kiadás		
tétel	érték, milliárd forint	változás, % *	tétel	érték, milliárd forint	változás, % *
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	2921	4,1	Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	4516	28,4
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei	2025	19,7	Államháztartás alrendszereinek támogatása	1355	0,5
Lakosság befizetései	1229	3,6	Kamatkiadások	902	-0,7
Gazdálkodó szervezetek befizetései	648	1,4	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai	571	-7,6

* Az előző év azonos időszakához képest.

A **társadalombiztosítási alapok** az első kilenc hónapot 213 milliárd forintos többlettel zárták, ami az egyenleg 232 milliárd forintos javulását jelenti az egy évvel korábbihoz képest. Az alrendszer bevétele 3686 milliárd forintot tett ki, 9,3%-kal többet, mint 2012 január–szeptemberében, a kiadása pedig 3473 milliárd forint volt, 2,4%-kal több, mint egy esztendővel korábban. A pénzmozgások 62%-a a Nyugdíjbiztosítási Alapon keresztül valósult meg, amelynek egyenlege – 179 milliárd

forintos javulást követően – 159 milliárd forintos szufficitet mutat. Az Egészségbiztosítási Alap mérlege 53 milliárd forinttal javult, s a többlet 55 milliárd forintot tett ki.

Az év első kilenc hónapjában az alrendszer **bevételeinek** 76%-át a járulékokból és hozzájárulásokból származó bevételek jelentették, amelyek 2785 milliárd forintos értéke 6,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. A központi költségvetési támogatások és térítések összege 807 milliárd forint volt, 55%-kal több a tavaly január–szeptemberinél. A növekedés a két alap közül az Egészségbiztosítási Alapot érintette. Esetében a költségvetési hozzájárulások I–III. negyedéves összege 733 milliárd forint volt, szemben az egy évvel azelőtti 562 milliárddal¹³. E jelentős növekedés annak ellenére következett be, hogy a legnagyobb bevételi tételt jelentő, járulék címén átvett pénzeszköz összege (282 milliárd forint) mérséklődött, amiben a havi, személyenkénti hozzájárulás összegének kismértékű csökkenése játszott szerepet.

Az alrendszer **kiadásainak** 61%-át a nyugellátások jelentették, amelyek összege 2124 milliárd forintot tett ki, 9,2%-kal többet, mint a tavalyi év első kilenc hónapjában. Az egészségbiztosítási természetbeni ellátásokra 905 milliárd forintot, az egy évvel korábinál 3,1%-kal nagyobb összeget fordítottak. Ezen belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító, megelőző ellátások esetében 7,5%-os növekedés következett be, a gyógyszer-támogatásokat illetően ugyanakkor 9,0%-os csökkenés alakult ki. Az egészségbiztosítási pénzbeli ellátások összege 416 milliárd forintot, a 2012. I–III. negyedévinél 0,7%-kal többet tett ki.

Az **elkülönített állami pénzalapok** egyenlege 47 milliárd forinttal vált kedvezőtlenebbé, a többletük 2013 első kilenc hónapjában 55 milliárd forintot tett ki. A mérleg romlásához a bevételek csökkenése és a kiadások növekedése egyaránt hozzájárult. A hat alap közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alaphoz kötődött az alrendszer bevételének 77, kiadásának 85%-a és a legjelentősebb mértékű – 49 milliárd forintos – egyenlegromlás. A január–szeptemberi időszakot öt alap zárta többlettel, közülük a legnagyobb bevételi többlet (22 milliárd forint) a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapot jellemezte.

A **központi költségvetés adósságállománya** 2013. szeptember végén 22,1 billió forint¹⁴ volt, ami 6,6%-kal meghaladta a 2012. év végét. Az adósságállomány növekedésének egyik tényezőjét az jelentette, hogy júniusban a központi költségvetés átvállalta az 5000 főnél nagyobb lakosságú települések önkormányzati adósságát.

¹³ Az összeg tartalmazza a Nyugdíjbiztosítási Alaptól a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett pénzeszközök 119 milliárd forintos értékét is, amilyen címen idén már nem jut forráshoz az Egészségbiztosítási Alap.

¹⁴ Egyéb kötelezettségekkel együtt. Az „egyéb kötelezettségek” az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-nél elhelyezett fedezeti összegek, amelyeket a deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében megkötött swapműveletek után helyeznek el. Az egyéb kötelezettségek állománya 2013. szeptember végén 130 milliárd forintot tett ki, 222 milliárd forinttal kevesebbet, mint 2012 végén, részesedése a központi költségvetés teljes adósságállományából 0,6%-os volt.

(Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került.) A pénzügyi instrumentumok közül az állampapírok részesedése 84, a hiteleké pedig 15%-os volt szeptember végén. December vége és szeptember vége között az állampapírok állománya 13%-kal emelkedett, a hiteleké ugyanilyen mértékben csökkent. Az állampapírokon belül a lakossági állampapírok állománya 1567 milliárd forintot tett ki szeptember végén, közel hattizedével többet, mint 2012 végén. A külföldi befektetők forint állampapír-állománya ezzel szemben mérséklődött (2,2%), összege 4903 milliárd forint volt. Részesedése a teljes forint állampapír-állományból 39%-os volt. 2013. szeptember végén a költségvetés adósságállományának hattizedét forintban, közel négytizedét devizában jegyezték. A forint adósságállomány 11, a devizában fennálló pedig 3,4%-kal nőtt kilenc hónap alatt. A nettó adósságfelvétel (az adósságfelvételek és -törlesztések különbsége) 1369 milliárd forintot tett ki az első kilenc hónapban, ezen belül a forintadósság növekedése 1305 milliárd forint, a devizaadósságé pedig 64 milliárd forint volt. A devizaadósság értékére az árfolyamváltozás is hatással van. A forint szeptember végén gyengébb volt, mint 2012 végén, ami a devizaadósság forintban kimutatott értékét 218 milliárd forinttal növelte meg.

2013. január–októberben az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **egyenlege** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 888 milliárd forint hiányt mutatott, 230 milliárd forinttal többet, mint egy évvel korábban. (Az egyenlegromlás értékelésekor figyelembe kell venni az intézménystruktúra-váltás hatását, amely szerint 2013-ban már központi kiadásként jelentkeztek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.) A központi költségvetés január–októberi időszakra számított egyenlege 1192 milliárd forintos deficitet mutat, ami 463 milliárd forinttal haladja meg az egy évvel azelőttit. Az elkülönített állami pénzalapok esetében szintén kedvezőtlenebbé vált a mérleg, a 70 milliárd forintot kitevő január–októberi többlet 63 milliárd forinttal kevesebb a 2012. első tízhavinál. A társadalombiztosítási alapokban ezzel szemben javulás volt megfigyelhető, ennek összege 296 milliárd forintot, a mérleg többlete pedig 235 milliárd forintot tett ki.

A háztartások pénzügyi vagyona

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) előzetes adatai szerint 2013. szeptember végén a **háztartások bruttó pénzügyi vagyona** 29,2 billió forint volt, ami 6,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

A bruttó pénzügyi vagyomból vagy másképpen fogalmazva: pénzügyi eszközökön belül 2013 III. negyedévének végén a **részvények és részesedések** csoportja képviselte

a legnagyobb arányt (41%). E csoport állományi értéke szeptember végén 12,0 billió forintot tett ki, 11%-kal többet, mint egy évvel korábban. A csoporton belül az üzletrészek értéke 7,4 billió forint volt. A legjelentősebb mértékben, 35%-kal a befektetési jegyek állománya emelkedett, ami szeptember végén 3,1 billió forintot tett ki. A tőzsdei részvények állománya (303 milliárd forint) ezzel szemben 9%-kal csökkent.

A bruttó pénzügyi vagyomból a **készpénz és betétek** csoportja 34%-os arányt képviselt, szeptember végi állományi értékük 9,9 billió forintot tett ki, 3,3%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. A csoporton belül a betétek állománya 7,5 billió forint volt, 7,3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A folyószámlabetéteken kívüli betéteket jelentő „egyéb betétek” állománya (5,4 billió forint) 14%-kal csökkent egy év alatt. A tranzakciók hatására az állomány 901 milliárd forinttal mérséklődött, s a csökkenés fele a harmadik negyedévben következett be. A külföldi bankokban elhelyezett betétek állománya (502 milliárd forint) ezzel szemben 8,8%-kal emelkedett egy év alatt. A 2,4 billió forintot jelentő készpénzállomány 11%-kal nőtt, ezen belül a forintkészpénz-állomány 18%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

A **biztosítástechnikai tartalékok** állománya 3,1 billió forintot tett ki szeptember végén, 3,3%-kal többet, mint 2012. szeptember végén. A biztosítástechnikai tartalékok valamivel több mint felét az életbiztosítási díjtartalékok, közel negyzedét pedig a nyugdíjpénztári díjtartalékok jelentették, növekedési ütemük 2,0, illetve 5,5%-os volt.

A **nem részvény értékpapírok**¹⁵ állománya 34%-kal emelkedett egy év alatt, értékük 2,7 billió forint volt szeptember végén. A központi kormányzat által kibocsátott, háztartások tulajdonában lévő értékpapírok szeptember végi állománya 1,9 billió forint volt, 76%-kal több az egy évvel korábbinál. Különösen a rövid – egy éven belüli – lejáratú értékpapírok után mutatkozott jelentős vásárlási kedv a háztartások részéről az elmúlt egy évben.

A **kötelezettségek** értéke szeptember végén 9,2 billió forint volt, 4,5%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A kötelezettségek 50%-át a devizahitelek, 43%-át pedig a forinthelek jelentették. A devizahitelek állománya egy év alatt 7,8, a forintheleké 1,5%-kal csökkent. A hosszú lejáratú hitelek a kötelezettségek 82, a rövid lejáratúak pedig 11%-át jelentették szeptember végén, állományi értékük 5% körüli mértékben csökkent egy év alatt.

¹⁵ A csoportba legnagyobb részét hitelviszonyt megtestesítő, kamatozó értékpapírok tartoznak. (Forint- és deviza-államkötvények, kincstárjegyek, önkormányzati kötvények, vállalati és hitelintézeti kötvények stb.)

4. tábla

A háztartások pénzügyi vagyona, 2013. szeptember végén

Megnevezés	Érték, milliárd forint	Változás 2012. szeptember végéhez képest, %
Készpénz és betétek	9 946	-3,3
Nem részvény értékpapír	2 679	34,2
Hitelek	262	-0,2
Részvények és részesedések	12 023	10,5
Biztosítástechnikai tartalékok	3 135	3,3
Egyéb követelések	1 170	10,2
Háztartások bruttó pénzügyi vagyona	29 214	6,1
Hitelek	8 564	-5,0
Háztartások tartozása	9 184	-4,5
<i>Háztartások nettó pénzügyi vagyona</i>	<i>20 030</i>	<i>11,9</i>

A **devizakölcsönök törlesztését rögzített árfolyamon lehetővé tevő, aktív gyűjtőszámlák** száma 2013. szeptember végén 161 ezer volt az országban. A rögzített törlesztési árfolyamú devizakölcsönök teljes állománya ugyanekkor 1335 milliárd forintot, az ehhez kapcsolódó gyűjtőszámlahitel-állomány pedig 10,9 milliárd forintot tett ki. Az árfolyamgát konstrukcióban részt vevő devizahiteles ügyfelek eddig 20,4 milliárd forint – rögzített árfolyam feletti – kamat megfizetése alól mentesültek.

2012. október 1-je és 2013. szeptember 30-a között a pénzügyi intézmények 13,9 ezer hitelfedezetül szolgáló **lakóingatlant jelöltek ki kényszerértékesítésre**. A legtöbb közülük Pest megyében található, amelyet Budapest követ a sorban. Az év III. negyedévében a kényszerértékesítési kvóta alapját 117 ezer lakás jelentette, azaz ennyi lakóingatlannal kapcsolatosan állt fenn legalább 90 napos törlesztési késedelem a korábban felvett devizaalapú jelzáloghitelekkel kapcsolatban. **Az értékesített fedezeti ingatlanok száma 2013 első félévében** 1,9 ezer volt, a legtöbb értékesítésre Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében került sor.

A bruttó pénzügyi vagyon és a kötelezettségek különbségeként előálló **nettó pénzügyi vagyon** 20,0 billió forintot tett ki szeptember végén, 12%-kal többet, mint egy évvel korábban. A 2,1 billió forintos értéknövekmény valamivel több, mint héttizede a nettó finanszírozási képességhez, 22%-a pedig a nettó átértékelődésekhez kötődik. **A háztartások nettó finanszírozási képessége** a 2013 III. negyedével záruló elmúlt évben 1506 milliárd forintot tett ki, ami a GDP¹⁶ 5,2%-ának felel meg. A

¹⁶ A 2013 III. negyedévére vonatkozóan az MNB a saját GDP-becslését használta.

finanszírozási képesség elmúlt egy évre számított értékéből a pénzügyi eszközök növekedése héttizedes, a kötelezettségek csökkenése pedig háromtizedes arányt képviselt. A pénzügyi eszközállomány tranzakciókra visszavezethető emelkedése a befektetési jegyek és a nem részvény értékpapírok vásárlásával magyarázható, a kötelezettségek csökkenése pedig a hosszú lejáratú hitelek nettó törlesztéséből adódott.

Ágazati teljesítmények

Mezőgazdaság

A kalászos gabonák tenyészidőszakában tapasztalt kedvező időjárás, a magas termésátlagok és jelentős termésmennyiség növelte a mezőgazdaság teljesítményét, ami a GDP-növekedés egyik pillére lett.

A 2013. évi Gazdaságszerkezeti összeírás (GSZÖ 2013) adatainak előzetes feldolgozása alapján az ország területének 47%-át szántóterületként művelték. A hasznosított szántóterület kétharmadán (2 millió 834 ezer hektár) gabonaféléket termeltek. Összesített területük közel azonos volt az elmúlt öt évben. 2013-ban az előző évihez közel azonos területen 23%-kal több, mintegy 7 millió tonna **kalászos gabona** termett. Az őszi vetésű kalászosok termésátlaga jelentősen meghaladta az előző évit. A búza több mint 5 millió tonnás termésmennyisége 25%-kal nőtt az előző évhez képest. Jelentősen nőtt a tritikálé (40%) és a rozs (35%) betakarított mennyisége is. Őszi árpából 27%-kal több, tavaszi árpából 33%-kal kevesebb termett, mint az előző évben.

5. tábla

A kalászos gabonák betakarított területe, termésmennyisége és termésátlaga

Gabona	Betakarított terület		Termésmennyiség		Termésátlag	
	2013-ban, ezer ha	a 2008– 2012. évek átlagában, %	2013-ban, ezer tonna	a 2008– 2012. évek átlagában, %	2013-ban, kg/ha	a 2008– 2012. évek átlagában, %
Búza	1 088	101,9	5 032	114,8	4 630	112,7
Árpa	263	89,7	1 071	98,1	4 070	109,4
Tritikálé	117	99,2	482	125,4	4 130	126,3
Zab	51	93,6	135	99,5	2 660	106,4
Ros	35	92,3	106	127,1	3 050	138,0

Az országban tartott **sertések** száma 2013. június 1-jén 2 millió 892 ezer volt, 20 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. A 2012 júniusa óta 3 millió alá csökkent állomány 73%-át tartják gazdasági szervezetek. Az 1990-es évek elején még jellemző háztáji tartás évről évre háttérbe szorul. A 2010 vége óta növekvő **szarvasmarha-állomány** 2012 júniusa óta 25 ezerrel, 758 ezerre gyarapodott. A gazdasági szervezetek és az egyéni gazdaságok 63–37%-os részesedése az utóbbi évtizedben alig változott. A fajonként változó dinamikát mutató baromfiállomány tartása esetében jellemző a háztáji tartás is. A 34 milliós **tyúkállomány** 3,2%-kal kevesebb az egy évvel korábinál. Az egyéni gazdaságok és a háztartások együtt az állomány 45%-át tartják. Egy év alatt a

gazdasági szervezetek tyúkállománya 1,2 millióval esett vissza. A közel 4 milliós **lúdállomány** 19, a 4,6 milliós **kacsaállomány** 2,5%-kal növekedett, míg a 2,2 milliós **pulykaállomány** 29%-kal csökkent. A döntően (86%) egyéni gazdaságokban tartott 1,2 milliós **juhállomány** 4 ezerrel lett kevesebb egy év alatt. Az egyéb állatfajok közül a **kecskék** (88 ezer) és a **vágógalambok** (220 ezer) száma nem változott, a **lovak** száma (62 ezer) 19, a **méhcsaládok** száma (655 ezer) 8%-kal csökkent, míg **házinyúlból** (1240 ezer) 12%-kal többet tartottak.

2013 **szeptemberében** a **mezőgazdasági termelői árak** 13,7%-kal voltak alacsonyabbak az egy évvel korábbihoz képest, mely a növényi termékek árának 22,8%-os csökkenéséből és az állati termékek árának 4,7%-os emelkedéséből adódott. A gabonafélék (32,2%) és az ipari növények (21,7%) ára csökkent, míg a burgonya (57%) és a virágok (36,4%) jelentősen drágultak. A vágósertés felvásárlási ára május óta folyamatosan nő. A tej ára az év eleje óta nő, szeptemberben 20,6%-os volt az emelkedés. Összességében **január–szeptemberben** a mezőgazdasági termelői árak nem változtak az előző év azonos időszakához képest. Az év első felében még két számjegyű volt a növekedés, de a növényi termékeknél a gabona és napraforgó értékesítése az árak év elejétől számított növekedési ütemét jelentősen mérsékelte. A növényi termékek árai összességében 2,6%-kal alacsonyabbak, míg az élő állatok és állati termékek árai 4,8%-kal magasabbak voltak az előző év január–szeptemberinél. A burgonya ára közel duplájára nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva, míg a vágómarháé közel ötödével csökkent. A mezőgazdasági termelés január–szeptemberi **ráfordítási árai** az előző év azonos időszakához mérten 4,6%-kal nőttek. 2012 azonos időszakához képest a ráfordítási árak nagyobb mértékben emelkedtek, mint a termelői árak, az **agrárrolló** értéke 95,6% volt.

Ipar

Az ipari termelés volumene az **Európai Unió** (EU-27) tagországainak átlagában¹⁷ – a munkanaphatástól megtisztított adatok szerint – 2013. I. negyedévében 1,9, a II. negyedévében 0,8, a III. negyedévében pedig 0,5%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A III. negyedévében a tagországok többségében csökkent az ipari termelés volumene, az országok kisebbik részében növekedés volt, három ország ipara pedig az előző év azonos időszakának szintjén maradt.

Hazánkban szeptemberben az ipar bruttó kibocsátása 5,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Mindkét értékesítési irányban növekedés volt: az exportértékesítés kimagaslóan, 11,8, a belföldi értékesítés pedig 5,0%-kal emelkedett. A munkanapok

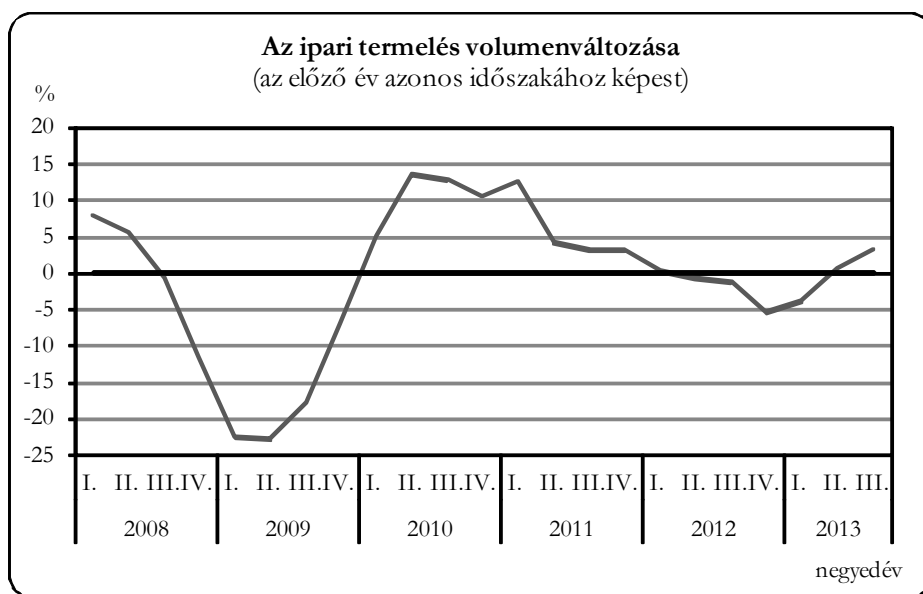
¹⁷ Nem teljeskörű, előzetes adatok alapján.

eltérő számát is figyelembe véve – az előző három havi növekedési tendenciát folytatva – a szeptemberi termelés volumene 3,1%-kal meghaladta a 2012. szeptemberit.

Az előző hónaphoz mért – szezonálisan és munkanappal kiigazított – adatok szerint – május kivételével – minden hónapban nőtt a termelés volumene, a bővülés mértéke szeptemberben 1,8% volt.

Január–szeptemberben az ipari termelés volumene az egy évvel ezelőtti szinten alakult. A külpiaci értékesítés 3,4%-kal nőtt, míg a belföldi eladások 2,7%-kal elmaradtak az előző év azonos időszakától.

5. ábra

Az **ipar nemzetgazdasági ágai** közül az első három negyedévben a feldolgozóipar termelési volumene 0,6%-kal nőtt a tavaly ilyenkoréhoz képest. Az energiaszektor kibocsátása 7,3, a kis súlyú bányászaté pedig 16,9%-kal maradt el az egy évvel korábbitól.

Az ipari termelés több mint kilenczetedét adó **feldolgozóipar alágai** közül négyben emelkedett a termelés volumene, a többi (9) alágé azonban továbbra sem érte el az egy évvel korábbi szintet. Az ipar húzóágazata továbbra is a legnagyobb részesedésű járműgyártás, aminek volumene az első három negyedévben – a magas bázishoz képest – 15,3%-kal nőtt. Az ágazat jellemzően exportra termel, külpiaci eladásai 15%-kal emelkedtek. A hazai eladások – a kiemelkedően magas (44%-os) szeptemberi bővüléssel együtt – 8,7%-kal haladták meg előző év azonos időszakának szintjét. Számottevő emelkedés volt (7,1%) a termelésből közepes részesedésű vegyi anyag, termék

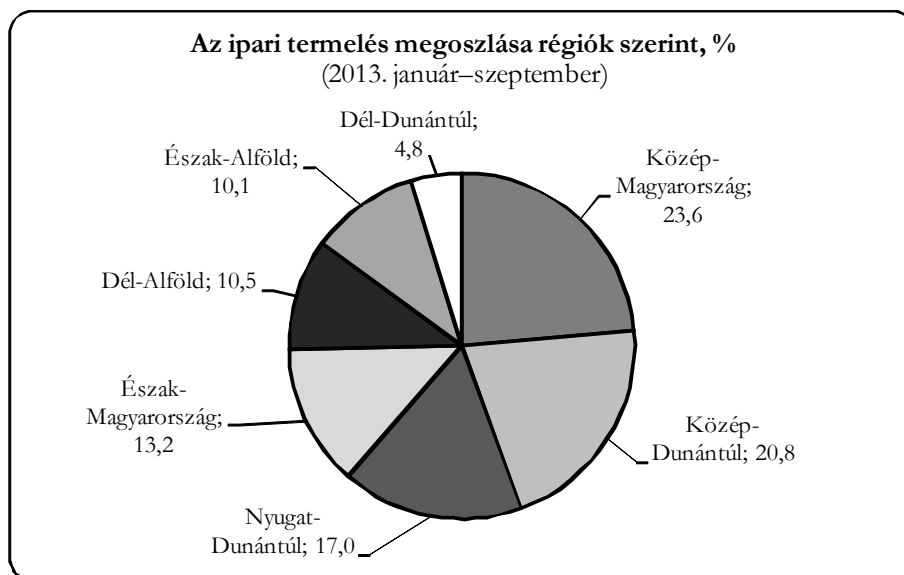
gyártásában is, az alág fő hajtóereje továbbra is a műanyag-alapanyaggyártás. Kisebbségi növekedés (mindkettőben 2,3%) volt még a közepes súlyú villamos berendezés gyártásában, valamint a kis súllyal részesedő egyéb feldolgozóiparban. A többi alág termelési volumene azonban elmaradt az egy évvel korábitól. Az alágak közül a második legnagyobb részesedéssű számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 12,6, a rangsorban harmadik élelmiszeripar bruttó kibocsátása pedig 1,5%-kal csökkent. Ez utóbbi külpiazi értékesítése ugyan ismét nőtt (4,8%), ami azonban továbbra sem tudta kompenzálni a nagyobb súlyú hazai eladások volumenének 3,0%-os visszaesését.

A **létszám-kategóriák** szerint képzett vállalatcsoportok közül az első három negyedévben a termelésből több mint héttizeddel részesedő – 250 fő és afeletti **nagyvállalatok** termelési volumene 0,2%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Ők bonyolították a külpiazi értékesítés közel négyötödét, exportértékesítésük 1,9%-kal haladta meg az egy évvel korábit, hazai értékesítésük azonban 5,1%-kal csökkent. A **közepes vállalkozások** (50–249 fő) kibocsátása 3,0%-kal bővült. E vállalatcsoport belföldi értékesítése átlagosan 12,6, exportértékesítése 6,1%-kal nőtt. Az elsősorban hazai piacra termelő **kisvállalkozások** (5–49 fő) termelési volumene az első kilenc hónapban 6,9%-kal csökkent, belföldi értékesítésük 14,6%-kal esett vissza, ugyanakkor kis súlyú külpiazi eladásuk 23,4%-kal nőttek.

Az **egy alkalmazásban állóra számított termelés** az első kilenc hónapban 0,2%-kal csökkent a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében, ami 0,3%-os létszámnövekedés mellett következett be.

A **régiók** közül négyben nőtt a termelés volumene január–szeptemberben, legnagyobb mértékben Dél-Alföldön (22,8%-kal), ami elsősorban a járműgyártás bővülésének köszönhető. Három régióban 4,0, illetve 5,0% közötti volumencsökkenés volt.

6. ábra

Szeptemberben a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **új rendelésének volumene** jelentősen, 31%-kal emelkedett. Ezen belül az új külpiaci rendelések 30,6, az új hazai megrendelések pedig 34,3%-kal nőttek. Az összes **rendelésállomány** a hó végén 24,6%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban.

Az **ipari termelői árak** az **első kilenc hónapban** átlagosan 0,8%-kal emelkedtek az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

A **belföldi értékesítés árai** január–szeptemberben 0,1%-kal mérséklődtek. A hazai értékesítés több mint harmadát képviselő energiaszektor árai – a hatósági intézkedések következtében – 2,6%-kal csökkentek. A belföldi értékesítésben is a legnagyobb részaránnyal rendelkező feldolgozóipar árai átlagosan 1,4%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. Ezen belül a jelentős arányú (15,5%) élelmiszeriparban átlagosan 5,5%-kal emelkedtek az árak. Ugyanakkor a kőszgyártás, kőolaj-feldolgozásban 4,5%-os árcsökkenés volt az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

Az **exportértékesítés árai** az év első kilenc hónapjában átlagosan 1,4%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. Az árak – két hónap kivételével – minden hónapban emelkedtek. Az ágazatok túlnyomó többségében nőttek az árak. A legnagyobb emelkedés a gyógyszergyártásban (8,3%), illetve az élelmiszeriparban (6,3%) volt. Négy ágazatban csökkentek az árak, a legnagyobb mértékben a kőszgyártás, kőolaj-feldolgozásban (4,2%).

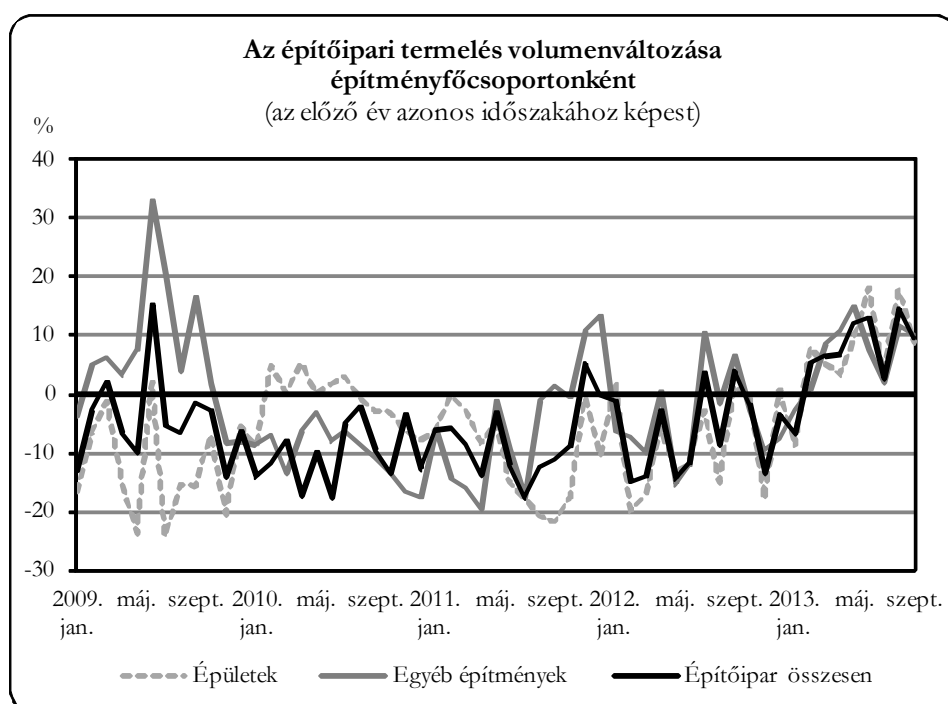
Építőipar

Az **építőipari termelés volumenének** 2006-ban kezdődött csökkenése idén megszakadt, februárban a termelés – a rendkívül alacsony bázishoz képest – növekedésnek indult.

Szeptemberben az építőipar bruttó kibocsátása 9,3%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Mindkét építményfőcsoportban bővült a termelés volumene: az épületek építése 8,6%-kal volt magasabb az egy évvel korábbinál, ami az alacsony bázis mellett továbbra is több, ipari épület építésén végzett munkával függ össze. Az egyéb építmények építése 9,9%-kal nőtt, ez túlnyomórészt út- és vasút-felújítási munkákból adódott.

Január–szeptemberben az építőipari termelés volumene 8,0%-kal emelkedett, mindkét építményfőcsoportban bővülés következett be: az épületek építése 7,8, az egyéb építményeké 8,0%-kal emelkedett.

7. ábra

Szeptemberben az építőipari vállalkozások közel felével nagyobb volumenű új szerződést kötöttek, mint egy évvel korábban. Ezen belül az épületek építésére 16,8, az

egyéb építményekre kötöttek 76%-kal volt magasabb. A növekedés az előbbinél főleg az ipari és egészségügyi, kisebb mértékben oktatási épületekre kötött szerződéseknek, utóbbinál elsősorban a gyorsforgalmi úthálózat építésére kötött nagy értékű szerződéseknek köszönhető. **Január–szeptemberben** 19,3%-kal emelkedett az új szerződéskötések volumene: az épületek építése 6,9, az egyéb építményeké 28,3%-kal nőtt.

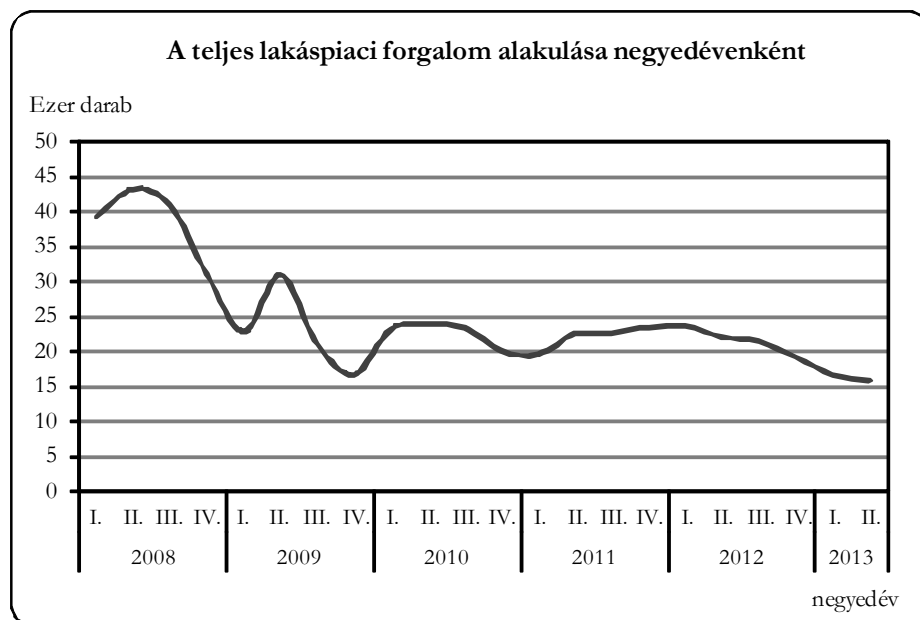
Szeptember végén a **szerződésállomány** 37,6%-kal nőtt, ezen belül az épületek építésére kötöttek – az alacsony bázishoz képest – 16,6%-kal emelkedett, az egyéb építményeké pedig jelentősen, 46,4%-kal haladta meg az egy évvel korábit.

Az **építőipar termelői árai** az első három negyedévben 1,8%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. Az építőipar ágazatai közül az épületek építése ágazatban mérsékeltebb (0,9%), az egyéb építmények építése ágazatban az átlagot meghaladó (2,6%), a legnagyobb súlyú, speciális szaképítés ágazatban pedig az átlaghoz hasonló (1,7%) volt az áremelkedés. Az árak növekvő ütemben emelkedtek: az I. negyedévben 1,4, a II.-ban 1,8, a III.-ban pedig átlagosan 2,1%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A III. negyedévben az építőipar árai 0,7%-kal voltak magasabbak az előző negyedévinél.

Ingyatlanforgalom, lakáspiaci árak, lakásépítés

A legfrissebb rendelkezésre álló adatok szerint **2013 első félévében** a **lakáspiaci forgalom** tovább esett. Az új lakások piacának zsugorodása jelentős volt, az első félévben az újlakás-piacon továbbra is kevés, összesen 1095 lakás épült értékesítési céllal. Az adásvételek száma is tovább esett, összesen 652 új építésű lakás talált gazdára. A használt lakások eladása szintén elmaradt az egy évvel korábitól, összesen 32 ezer lakást értékesítettek, szemben a tavaly ilyenkor 44 ezerrel.

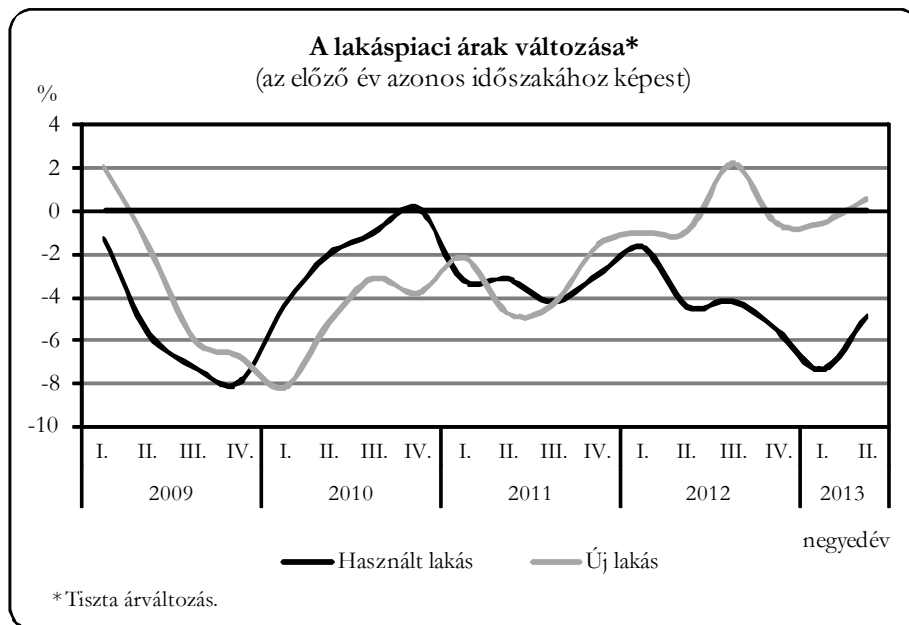
8. ábra

A **használt lakások ára** – a 2012-es 3,8%-os csökkenés után – idén az első félévben 4,1%-kal mérséklődött. A 2008-as bázisévhez képest összesen 17,6%-kal lett alacsonyabb a használt lakások árszínvonala.

Az **új lakások ára** az első félévben 2,1%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. (2012-ben az új lakások ára gyakorlatilag az előző év szintjén maradt.)

9. ábra

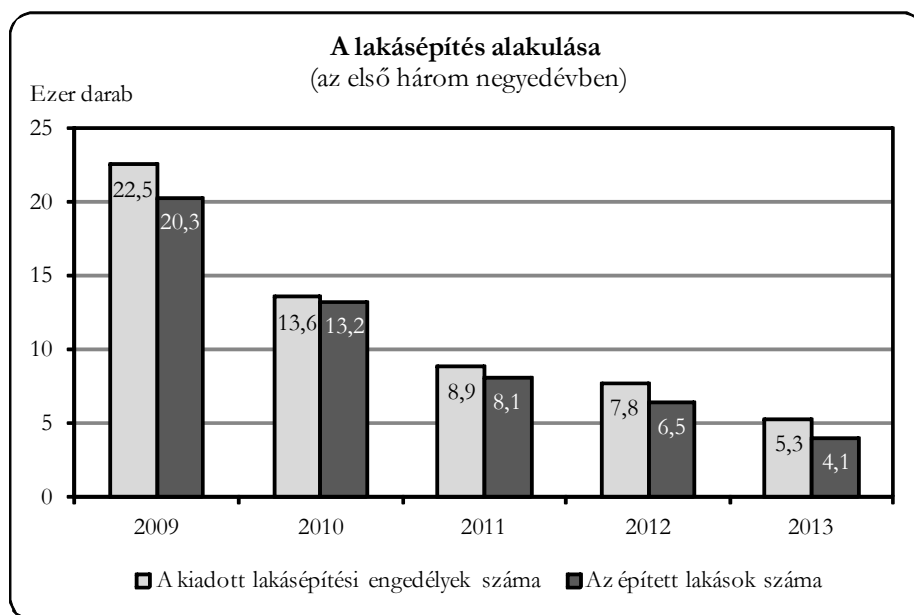
2013 első félévében 9,2 millió forintot ért átlagosan egy használt lakás, ami 700 ezer forinttal kevesebb, mint 2012-ben volt. Budapesten egy eladott lakás átlagos ára 13,3 millió forint volt idén az első félévben, ami 900 ezer forinttal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megyeszékhelyeken 9,0, a városokban 8,2, míg a községekben átlagosan 5,0 millió forint volt a lakások átlagára. Ugyanakkor az agglomerációkon kívül eső községekben csak 3,5 millió forintért kelt el egy átlagos ingatlan.

2011-ben az **üres lakások országos aránya** 10,9% volt, ennél magasabb arányokat a lakáspiaciérték-skála két szélén, vagyis az 5 millió alatti és a 14 millió forint feletti árkategóriákban találunk. Az összesen 478 ezer üres lakásból mintegy 60 ezer olyan településen található, ahol a jellemző lakásár a 3 millió forintot sem éri el, további 63 ezer üres lakás a 3–5 milliós kategóriába esik, a két felső kategóriában pedig összesen mintegy 100 ezer üres lakást írtak össze a népszámláláskor.

A lakáspiaci forgalomban bekövetkezett változásokhoz hasonlóan a több mint négy éve tartó csökkenő trend a **lakásépítésben** tovább folytatódott. Szeptember végéig összesen **4077 új lakás épült**, 37%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A használatba vett lakások száma Budapesten nőtt (3%-kal), míg a megyei jogú városokban az országos átlaghoz hasonló (35%-os) volt a lakásépítés visszaesése. A többi városban és a községekben közel fele volt a használatba vett lakások száma, mint egy évvel korábban volt.

Az első kilenc hónapban 5327 új lakásépítési engedélyt adtak ki a szakhatóságok, ami 32%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban volt. Budapesten az átlagosnál nagyobb (53%), míg a megyei jogú városokban (11%) és a többi városban (26%) az átlagnál kisebb mértékben csökkent a kiadott új lakásépítési engedélyek száma, a községekben a csökkenés 38%-os volt.

10. ábra

Az **építetőkör** összetételét továbbra is a természetes személyek túlsúlya jellemzi, bár az általuk épített lakások aránya 66-ról 57%-ra csökkent egy év alatt, míg a vállalkozások által épített lakások aránya 32-ről 40%-ra emelkedett. Ezzel összhangban csökkent a saját használatra épített lakások aránya (62-ről 53%-ra), ugyanakkor az értékesítésre szánt lakásoké nőtt (35-ről 42%-ra).

Az újonnan épült lakóépületeken belül csökkent az **új családi házak aránya** (62-ről 57%-ra), míg a többszintes, többlakásos épületeké nőtt (28-ről 38%-ra).

A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 102 m² volt, ami 4 m²-rel kevesebb az egy évvel korábbi időszakhoz képest. A mérséklődés a 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások arányának csökkenéséből adódott (45-ről 42%-ra).

Az első kilenc hónapban **584 lakás szűnt meg**, ami több mint háromötödével kevesebb az egy évvel korábbinál.

Kiskereskedelem

2013 **január–szeptemberében** a kiskereskedelmi forgalom volumene stagnált az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az év folyamán az I. negyedévi csökkenés után az április–májusban megfigyelt élénkülés júniusban megtorpant, júliustól azonban újra élénkült a lakosság vásárlási kedve. A forgalom a III. negyedév mindegyik hónapjában felülmúlta a 2012 azonos időszakit, szeptemberben 0,8%-kal. Augusztushoz képest egy hónap alatt a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index 0,7%-os csökkenést mutat.

Az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek** értékesítésének volumene 2013 első kilenc hónapjában csekély mértékben, 0,2%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. Ezen belül a forgalom csaknem kilenctizedét lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 2,3%-kal csökkent, ezzel párhuzamosan – elsősorban a dohány-kiskereskedelmet érintő jogszabályváltozások miatt – az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzletek közel 20%-kal emelkedett. (A szaküzletek forgalmának aránya a 2012. január–szeptemberi 9,8-ról 12,2%-ra emelkedett, mivel a trafikrendszer bevezetésével a dohányáruk forgalma a vegyes termékkörű üzletekben megszűnt, átsorolásra került.)

A **nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek** forgalma 2013 első kilenc hónapjában 0,4%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A tevékenységcsoporton belül legnagyobb mértékben az összforgalom háromtizedét adó bútór-, műszakicikk-üzletek eladásai estek vissza (4,0%), bár a csökkenés mértéke az elmúlt hónapokban enyhült. Január–szeptemberben a szintén jelentős súlyú könyv-, számítástechnika-, és egyébiparcikk-kiskereskedelem forgalma is 2,7%-kal mérséklődött. Az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem eladási volumene 1,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakitól, miközben a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer-üzletek 0,6%-kal emelkedett. A ruházati termékek piaca ugyanakkor jelentősen bővült: a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem eladásai szeptemberben 10,6, január–szeptemberben összességében 2,8%-kal múlták felül az előző év azonos időszakit.

6. tábla

A kiskereskedelmi forgalom alakulása, 2013. január–szeptember

Megnevezés	Megoszlás	Változás (az előző év azonos időszakához képest)
		(%)
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes	46,1	-0,2
Ebből:		
élelmiszer jellegű vegyes	40,5	-2,3
élelmiszer, ital, dohányáru	5,6	19,6
Nem élelmiszertermék	34,6	-0,4
Ebből:		
iparcikk jellegű vegyes	3,0	-1,5
textil, ruházati és lábbeli	4,7	2,8
bútor, műszakcikk	10,9	-4,0
könyv, számítástechnika és egyéb iparcikk	8,1	-2,7
gyógyszer, gyógyászati termék, illatszert	6,1	0,6
Üzemanyag	19,3	1,5
Kiskereskedelem összesen	100,0	0,1

Az **üzemanyag-kiskereskedelem** volumene április óta mindegyik hónapban meghaladta az egy évvel korábbit. Összességében a benzinkutaknál az első kilenc hónapban 1,5%-kal emelkedett a forgalom, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 2,1%-kal csökkent.

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladásainak visszaesése – a szeptemberi 14%-os bővülés következtében – 2,0%-osra enyhült az első kilenc hónapban.

Az **Európai Unióban (EU-28)** az Eurostat munkanaphatástól megtisztított adatai szerint a kiskereskedelmi forgalom volumene – az egy évvel korábbi mérséklődés után – 2013 **szeptemberében** 0,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerint forgalomnövekedést 15, csökkenést 9 tagállamban mértek. A legnagyobb mértékű bővülést Luxemburgban (19,9%), a legnagyobb visszaesést pedig Szlovéniában (6,0%) mutatták ki.

Turizmus, vendéglátás

2013. január és szeptember között a **kereskedelmi szálláshelyek** vendégforgalma – mind a vendégek, mind a vendégéjszakák tekintetében – április kivételével minden

hónapban növekedett, az emelkedés mértéke márciusban és májusban 10% feletti volt. A szálláshelyek bruttó árbevétele tizedével bővült 2012 első kilenc hónapjához képest.

2013. január–szeptemberben a kereskedelmi szálláshelyeken a vendégek száma 5,3, a vendégéjszakáké 4,4%-kal nőtt. A vendégforgalom mintegy háromnegyedét fogadó szállodák szobafoglaltsága 50,7% volt. A szállodák közül az ötcillagos egységek (64,0%), valamint a gyógyszállodák (63,6%) kiemelkedő szobakihasználtsággal működtek. Az ország kilenc turisztikai régiójából hétben nőtt a vendégéjszakákban mért forgalom (Észak-Magyarországon két számjegyű mértékben), Közép-, illetve Nyugat-Dunántúlon viszont mérséklődött a vendégforgalom.

2013 első kilenc hónapjában 3 millió 433 ezer **külföldi vendég** 9 millió 536 ezer vendégéjszakát töltött a kereskedelmi szálláshelyeken. A vendégek száma 5,9, a vendégéjszakáké 5,2%-kal növekedett. A külföldi vendégek 87%-a szállodában szállt meg. Az Európai Unióból érkező vendégek 6 millió 706 ezer vendégéjszakát töltöttek el hazánkban, 1,1%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. A jelentősebb küldőországok közül a Németországból és Ausztriából érkezett vendégek forgalma csökkent, 4,7 és 6,5%-kal. Ugyanakkor az Oroszországból, az Egyesült Királyságból, Olaszországból, Lengyelországból valamint Csehországból érkezők vendégforgalma nőtt. Az utóbbiak közül két számjegyű volt a növekedés az orosz, a brit és a lengyel vendégek által eltöltött vendégéjszakák számában.

A kereskedelmi szálláshelyekre 3 millió 477 ezer **belföldi vendég** érkezett, 4,7%-kal több mint 2012. január–szeptemberben. Az általuk eltöltött éjszakák száma 8 millió 700 ezer volt, ami 3,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A belföldi forgalom közel kétharmadát elkönnyvelő szállodák mind a vendégszám, mind a vendégéjszakák tekintetében átlagon felül teljesítettek: forgalmuk 6,8, illetve 5,6%-kal emelkedett.

A kereskedelmi szálláshelyek 228 milliárd forint **bruttó árbevétel**t realizáltak az év első három negyedében, ami folyó áron 10%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. Mindeközben a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás fogyasztóiár-indexe 3,2%-kal emelkedett, bár a szálláshely-szolgáltatások árai lassabb ütemben, 0,5%-kal nőttek. A bevételek 57%-át adó szállásdíjbevételek 10%-kal növekedtek, ezen belül a külföldi vendégek forgalmából származó bevételek 83 milliárd forintot, a belföldiekéből eredők pedig 47 milliárdot tettek ki. A vizsgált időszakban a kereskedelmi szálláshelyeken közel 12 milliárd forint összegben fizettek Széchenyi Pihenőkártyával.

Az ország összes **vendéglátóhelyének** – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeivel együtt – 2013 első három negyedében 567 milliárd forint bevétele volt. Az eladási forgalom 87%-a a kereskedelmi, 13%-a a munkahelyi vendéglátásban keletkezett. 2013. I–III. negyedévben a forgalom volumene 0,7%-kal mérséklődött, a

csökkenés a munkahelyi vendéglátás visszaesésének tudható be. A III. negyedévben enyhe (0,4%-os) növekedést regisztráltak a vendéglátóhelyek.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Demográfiai helyzet

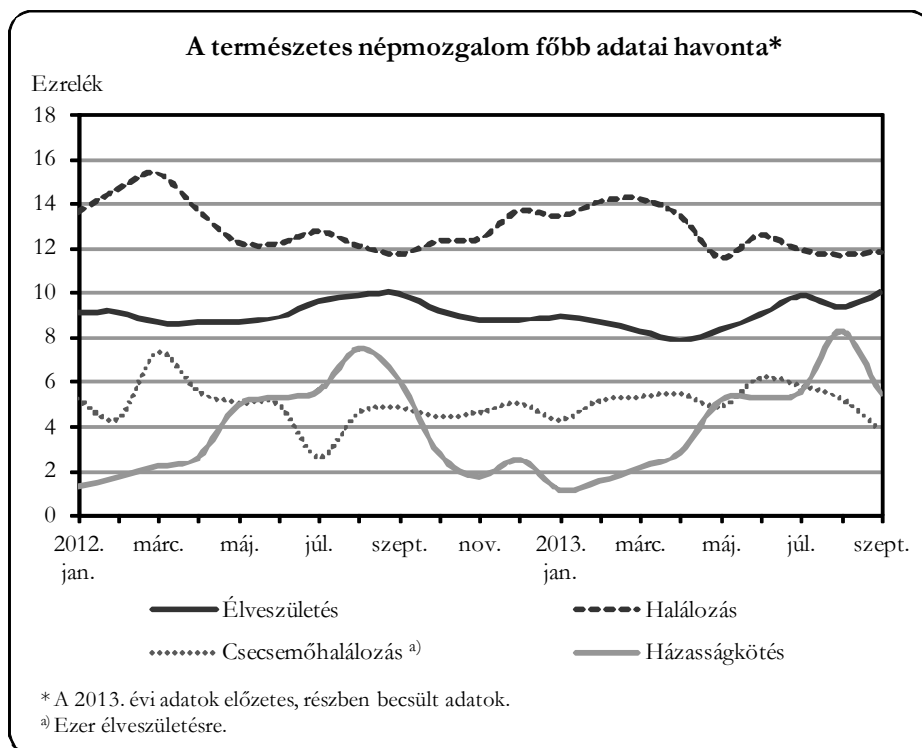
Az alapvető népmozgalmi mutatók szerint **2013 I–III. negyedévében** kevesebb születés és halálozás, valamint mérsékeltebb ütemű népességcsökkenés jellemezte hazánkat, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában.

Előzetes adatok szerint 2013. január–szeptemberben 66 028 **gyermek született**, 3,0%-kal (2027 fővel) kevesebb az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a születési arányszám pedig 9,2 ezrelékről 8,9 ezrelékre mérséklődött. A születésszám az év hat hónapjában elmaradt az előző évitől, júniusban, júliusban és szeptemberben meghaladta azt. Az **elhunytak** 94 265 fős száma 3,4%-kal (3275 fővel) csökkent a tavalyi év azonos időszakához képest, a halálozási arányszám 0,4 ezrelékpontos csökkenés mellett 12,7 ezreléket tett ki. A halálozások száma hét hónapban csökkent, júniusban és szeptemberben emelkedett 2012 azonos hónapjaihoz képest. A **csecsemőhalandóság** első kilenchravi 5,1 ezrelékes mutatója 0,2 ezrelékponttal több az egy évvel korábinál.

A halálozások száma nagyobb mértékben csökkent mint a születéseké, ennek következtében a **természetes fogyás** üteme valamelyest mérséklődött. 2013 első kilenc hónapjában a fogyás mértéke 28 237 fő volt, 1248 fővel kevesebb az előző év azonos időszakához képest.

A **regionális népmozgalmi folyamatokat** tekintve a születések és a halálozások száma régióként különböző mértékben csökkent. A legjelentősebb születésszám-csökkenés Közép-Dunántúlon és Közép-Magyarországon következett be (4,9, illetve 4,7%), Észak-Alföldön és Dél-Alföldön pedig a legkisebb (0,9 és 0,3%). A halálozások száma legnagyobb mértékben Dél-Alföldön, legkevésbé pedig Közép-Dunántúlon mérséklődött (6,2, illetve 0,5%). 2013 I–III. negyedévében a természetes fogyás dinamikája négy régióban csökkent (legnagyobb mértékben Dél-Alföldön, 14,1%-kal), háromban pedig tovább növekedett (leginkább Közép-Dunántúlon, 10,0%-kal).

11. ábra

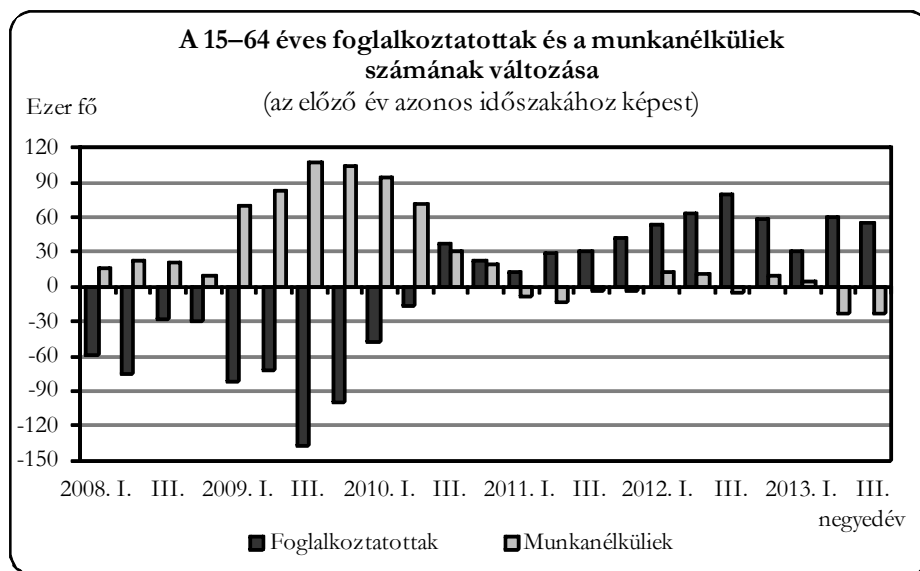

Foglalkoztatottság, keresetek

2013 I–III. negyedében a hazai munkaerő-piaci mutatók kedvezően alakultak. A foglalkoztatottság bővült, a munkanélküliek számának és arányának mérséklődése folytatódott. A gazdaságilag aktívak rétegének szélesedésével párhuzamosan az inaktívaké tovább szűkült.

Magyarország munkaerő-piaci pozíciója uniós összevetésben relatíve javult. A magyar foglalkoztatási arány – a növekedés ellenére – továbbra is az alacsonyabbak közé tartozott, viszont az uniós átlaghoz viszonyított lemaradásunk (7-ről 6 százalékpontra) csökkent. A munkanélküliségi ráta mérséklődése következtében kedvezőbbé vált az uniós országok rangsorában elfoglalt helyünk, továbbá a munkanélküliség szintje – az egy évvel korábbival szemben – az uniós átlag alatt maradt.

12. ábra

A 15-74 éves **foglalkoztatottak száma 2013 III. negyedévében** 3 millió 990 ezer fő volt, ami 54 ezer fővel (1,4%-kal) több, mint 2012. III. negyedévben.

2013 III. negyedévében – a 15–64 éves népességén belül – a foglalkoztatottak száma 3 millió 957 ezer fő volt, és 56 ezerrel (1,4%-kal) meghaladta az egy évvel korábbi. (A foglalkoztatottak létszám bővülésének mintegy kétharmad részét a közfoglalkoztatás kiterjesztése magyarázza. Míg 2013 III. negyedévében a foglalkoztatottak 3,9%-a dolgozott közfoglalkoztatottként, addig egy évvel korábban 3,1%-uk.) A **foglalkoztatási arány** 1,0 százalékponttal, 59,2%-ra emelkedett.

A foglalkoztatás bővülése szinte kizárólag a férfiak körében ment végbe, a nők esetében a mutatók lényegében nem változtak. A férfiakat 65,5, a nőket 53,1%-os foglalkoztatási arány jellemezte. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok, a legjobb munkavállalási korú, 25–54, illetve az idősebb, 55–64 évesek foglalkoztatása egyaránt javult. A fiatalok foglalkoztatási aránya 20,7%, a legjobb munkavállalási korúaké 76,3%, az idősebbeké pedig 39,0% volt 2013 III. negyedévében.

A **nemzetgazdasági ágak** közül a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma gyorsuló ütemben csökkent, viszont az iparban dolgozóké némileg emelkedett. Ez utóbbin belül a legjelentősebb ipari ágazatban, a feldolgozóiparban szintén létszámnövekedés volt megfigyelhető. (A 13 feldolgozóipari alágazat közül tízben bővült a foglalkoztatottak száma, leginkább a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék, továbbá a gép, gépi berendezés gyártása területén.) A szolgáltató szektorban enyhén emelkedett a foglalkoztatottak létszáma. Ezen belül növekedés jellemezte többek között

a szállítás, raktározás, az információ és kommunikáció, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és a közigazgatás ágazatát, miközben a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, az ingatlanügyletek, a művészet, szórakoztatás, szabadidő, illetve az egyéb szolgáltatás területén mérséklődés volt jellemző. (A közigazgatás létszámnövekedését a közfoglalkoztatás bővülése eredményezte.) Az építőipar területén – hosszú évek folyamatos mérséklődését követően – 2013 II. és III. negyedévben is többen dolgoztak, mint egy évvel korábban. (A II. negyedévi, az előző év azonos időszakához viszonyított 5 ezer fős növekedést a III. negyedévben 11 ezer fős létszámbővülés követte.)

7. tábla

**A foglalkoztatási arány és a munkanélküliségi ráta alakulása
főbb jellemzők szerint**
(a 15–64 éves népességen belül, adott év III. negyedévében)

Mutatók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2012	2013	2012	2013
Nemek szerint				
Férfiak	63,6	65,5	10,7	9,7
Nők	53,0	53,1	10,3	10,1
Korcsoportok szerint				
15–24 éves	19,0	20,7	29,4	27,4
25–54 éves	75,7	76,3	9,3	8,6
55–64 éves	37,8	39,0	7,2	7,7
Legmagasabb iskolai végzettség szerint				
Legfeljebb alapfokú	28,4	28,6	23,0	23,1
Középfokú, érettségi nélkül	66,4	67,7	11,3	10,6
Középfokú, érettségivel	60,8	61,8	9,2	8,4
Felsőfokú	78,6	78,4	4,6	4,2
Összesen	58,2	59,2	10,5	9,9

2013 III. negyedévében a **munkanélküliek száma** – szintén a 15–64 éves népesség körében – az egy évvel korábbihoz képest 23 ezer fővel kevesebb, 434 ezer fő volt, a **munkanélküliségi ráta** pedig 0,6 százalékponttal 9,9%-ra csökkent.

A férfiak és a nők munkanélküliségi mutatói egyaránt mérséklődtek. A férfiak munkanélküliségi rátája 9,7, a nőké 10,1% volt. Éves összehasonlításban a munkanélküliségi ráta a 15–24 éves fiatalok (27,4%) és a 25–54 évesek (8,6%) körében csökkent, az 55–64 évesek (7,7%) esetében viszont növekedett.

A munkanélküliek 54,3%-a **tartósan**, azaz egy éve vagy annál hosszabb ideje **munkanélküli**, arányuk jelentősen, 7,4 százalékponttal meghaladta az egy évvel

korábbi. A munkanélküliség **átlagos időtartama** egy év alatt 17,3 hónapról 19,1 hónapra emelkedett.¹⁸

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a **nyilvántartott álláskeresők** száma 2013. szeptember végén 484 ezer fő volt, ez 42,6 ezer fővel (8,1%-kal) elmaradt az egy évvel korábbtól. Minden hetedik álláskereső pályakezdő fiatal volt, számuk egy év alatt az átlagnál kisebb mértékben, 1,2%-kal mérséklődött. A diplomás álláskeresők 27,9 ezres létszáma 12%-kal, az összlétszám felét kitevő szakképzetlen álláskeresők pedig 6,5%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.

2013 III. negyedévében a **régiók** munkaerő-piaci helyzetében esetenként jelentős változások következtek be. Közép- és Dél-Dunántúlt, továbbá Észak-Magyarországot jellemezte a legkedvezőbb változás: itt mérséklődött leginkább a munkanélküliség és bővült a foglalkoztatás.¹⁹ (Észak-Magyarország helyzete annyiban rendhagyó, hogy a – szignifikáns növekedés ellenére – foglalkoztatási arány továbbra is ebben a régióban a legalacsonyabb, viszont a munkanélküliségi ráta nagymértékű csökkenésének következtében már nem itt a legmagasabb az állástalanok aránya, hanem Észak-Alföldön.) Ellentmondásosan alakult Észak- és Dél-Alföld munkaerő-piaci helyzete: a foglalkoztatottság növekedésével párhuzamosan emelkedett a munkanélküliség is. Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon következett be a legkedvezőtlenebb változás, mivel itt csökkent a foglalkoztatás, ami stagnáló, valamint növekvő munkanélküliséggel párosult. Kedvező elmozdulás, hogy a foglalkoztatási arány és a munkanélküliségi ráta tekintetében is jelentősebben (3–3 százalékponttal) mérséklődött a két szélső értéket képviselő régió közötti különbség.

¹⁸ A 15–74 éves népességen belül.

¹⁹ Dél-Dunántúl régiójában Baranya és Tolna megyét, Észak-Magyarország esetében Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyét jellemezte nagyarányú (2,7–5,3 százalékpontos) foglalkoztatásiarány-növekedés, valamint jelentős (3,3–5,8 százalékpontos) munkanélküliségirata-csökkenés.

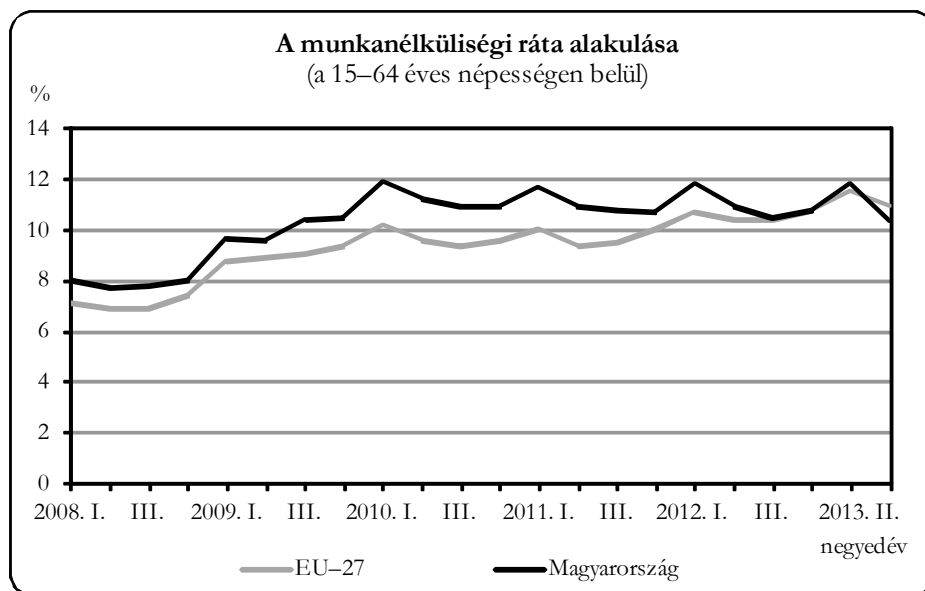
8. tábla

A foglalkoztatási arány és a munkanélküliségi ráta alakulása
(a 15–64 éves népességen belül, adott év III. negyedévében)

Régió	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2012	2013	2012	2013
Közép-Magyarország	62,9	62,8	8,7	8,7
Közép-Dunántúl	60,3	61,7	9,4	8,0
Nyugat-Dunántúl	63,1	62,8	6,7	7,3
Dél-Dunántúl	54,1	57,4	11,4	8,6
Észak-Magyarország	49,9	52,6	16,5	12,1
Észak-Alföld	53,4	54,9	13,2	14,1
Dél-Alföld	57,2	57,6	10,5	11,1
Ország összesen	58,2	59,2	10,5	9,9

A rendelkezésre álló 2013. II. negyedévi adatok alapján az **Európai Unió** tagországainak többségében a foglalkoztatás és a munkanélküliség egyaránt növekedett. Leginkább a gazdaságot érintő nehézségek okán a dél-európai (Ciprus, Görögország, Olaszország, Portugália, Spanyolország) országokban, illetve Hollandiában, Luxemburgban és Szlovéniában alakult kedvezőtlenül a munkaerő-piaci helyzet: egy év alatt ezekben az országokban nőtt leginkább a munkanélküliségi ráta és csökkent a foglalkoztatási arány. Ezzel szemben a balti államokban, Írországon és Magyarországon következett be a legnagyobb mértékű foglalkoztatási arány-növekedés és munkanélküliség-ráta-csökkenés. Továbbra is Ausztriában, Dániában, Hollandiában, Németországban és Svédországban a legmagasabb a foglalkoztatási arány, 73–75%, miközben Görögországban, Olaszországban és Spanyolországban a legalacsonyabb, 50–56%. (Az EU-27 átlaga 64,2% volt, ami lényegében megegyezett az egy évvel korábbival.) A munkanélküliség által leginkább érintett tagállamok: Ciprus, Görögország, Spanyolország és Portugália, itt a munkanélküliségi ráta 16–27%-ot tett ki 2013 II. negyedévében. (A 15–24 éves görög és spanyol fiatalok munkanélkülisége folyamatosan emelkedik, az év II. negyedévében tíz fiatalból hat állástalan volt.) Ezzel szemben Ausztriában és Németországban a legalacsonyabb a munkanélküliségi ráta, 4,6 és 5,4%. (Az unióban egy év alatt 10,4%-ról 10,9%-ra emelkedett a munkanélküliségi ráta.)

13. ábra

A **keresetek** alakulását 2013 első kilenc hónapjában olyan központi intézkedések befolyásolták, mint a minimálbér és a garantált bérminimum 5,4 és 5,6%-os növekedése, a közfoglalkoztatottak bérminimumának 5% feletti emelése, illetve a szeptember 1-től érvényes új pedagógus-bértábla, ami jelentős keresetnövekedést generált az oktatás területén. További keresetalakító tényező volt az egészségügyben a dolgozók egy részét érintő 2012. II. félévi bérrendezés, ami 2013 I. félévében az alacsony bázison keresztül, 2013 III. negyedévében pedig a magas bázison keresztül éreztette hatását. Emellett 2013 júliusában – januárig visszamenőlegesen – béremelésre került sor az egészségügyben alkalmazottak egyes csoportjainak esetében.

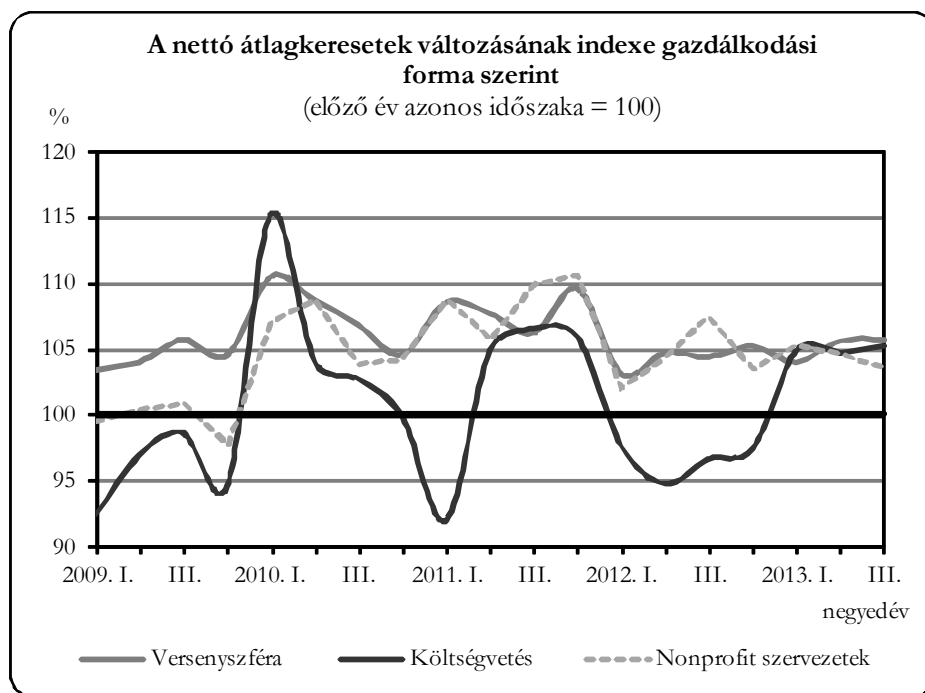
2013 I–III. negyedévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos havi **bruttó keresete** nemzetgazdasági szinten²⁰ 227 500 forint volt, 3,6%-kal magasabb az egy évvel korábinál. A **nettó bér összege**²¹ 149 ezer forintot tett ki, 5,0%-kal – a közfoglalkoztatás hatását kiszűrve 5,4%-kal – többet a 2012. I–III. negyedévinél. (A nettó bérek bruttó kereseteket meghaladó növekedését a 2 millió 424 ezer forint feletti éves jövedelmek bruttósításának megszüntetése eredményezte.) A vállalkozásoknál alkalmazottak nettó 156 ezer forintot kerestek, ez 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábit, míg a költségvetésben – a közfoglalkoztatottak hatását kiszűrve – a bérek

²⁰ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

²¹ A korábbi évek módszertanának megfelelően családi kedvezmény nélkül számított.

6,4%-kal, 146 ezer forintra emelkedtek. A nonprofit szervezeteknél alkalmazásban állók nettó átlagkeresete 136 200 forint volt, ami 4,3%-kal felülmúlta a 2012. I–III. negyedévit.

14. ábra

A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó havi **kompenzációt** fizettek. Ezen a címen 2013 I–III. negyedévében a költségvetésben átlagosan havi bruttó 10 200, a nonprofit szervezeteknél 10 000 forint juttatást kaptak.

2013 első kilenc hónapjában a legkiemelkedőbb, 309 ezer forintos nettó keresettel a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén alkalmazásban állók rendelkeztek, ez több mint duplája volt a nemzetgazdasági átlagnak. Ezen kívül az információ, kommunikáció és az energiaipar ágazatban dolgozók 279 és 257 ezer forintos nettó havi bére haladta meg számottevő mértékben a nemzetgazdasági átlagot. A legkevesebbet, 95 ezer forintot a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén alkalmazásban állók kerestek, keresetük az átlag mintegy kétharmadát teszi ki. A nettó bérek növekedési üteme az információ és kommunikáció, az építőipar és az oktatás területén volt a legmagasabb, 7,6–9,3% közötti. (Az oktatásban az év első kilenc hónapjában két lokális csúcs alakult

ki: júniusban /a pedagógusnapi jutalmazások okán/ és szeptemberben /a pedagógusbér-emelés következtében/ 19 és 26%-os nettó keresetnövekedés következett be az előző év azonos hónapjához képest.) Ezzel szemben két ágazatban: a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és az ingatlanügyletek terén 0,6, illetve 1,3%-kal mérséklődtek a nettó keresetek.

A **rendszeres** (prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli) **havi bruttó átlagkereset** összege nemzetgazdasági szinten 214 800 forint volt, ez 3,4%-kal meghaladta a 2012 I–III. negyedévit. Ezen belül a versenyszférát 3,6, a költségvetést pedig 3,0%-os növekedés jellemezte. A költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók – közfoglalkoztatottak nélküli – alapilletménye 4,3%-kal emelkedett. (A jelentősebb növekedés háttérében döntő részben a 2013 III. negyedévében az oktatás és az egészségügy területén végrehajtott béremelés hatása áll.)

A nemzetgazdasági szintű átlagos havi **munkajövedelem** 3,6%-kal, 239 900 forintra nőtt. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (jubileumi jutalom, étkezési térítés, lakhatási támogatás, munkába járással kapcsolatos költségtérítések) a munkajövedelem 5,2%-át jelentette, ez lényegében megegyezett az egy évvel korábbival. A munkajövedelem kereseten felüli része a bányászat és a közigazgatás területén volt a legjelentősebb (9,5 és 7,9%), az oktatásban pedig a legalacsonyabb (2,8%).

2013 I–III. negyedévében a **nettó** nominális **keresetek** növekedési üteme valamennyi **régióban** felülmúlta az előző év I–III. negyedévit. Az emelkedés Közép-Magyarországon és a három dunántúli régióban volt a legjelentősebb, egyben nemzetgazdasági átlagot meghaladó mértékű. A havi nettó átlagkereset összege továbbra is Közép-Magyarországon a legmagasabb és Észak-Alföldön a legalacsonyabb. A keresetek regionális különbsége 2013 első kilenc hónapjában némileg nőtt, a legmagasabb és a legalacsonyabb keresettel jellemezhető régió közötti bér-differencia 55 ezerről 62 ezer forintra emelkedett.

9. tábla

A keresetek regionális jellemzői, 2013. I–III. negyedév

Régió	Nettó átlagkereset	A nemzetgazdasági átlagtól való eltérés	Változás az előző év azonos időszakához képest
	forint		%
Közép-Magyarország	178 761	+20,0	5,4
Közép-Dunántúl	138 313	-7,2	5,5
Nyugat-Dunántúl	136 913	-8,1	5,8
Dél-Dunántúl	124 645	-16,4	5,3
Észak-Magyarország	121 488	-18,5	3,9
Észak-Alföld	116 451	-21,9	4,0
Dél-Alföld	118 330	-20,6	4,5
Ország összesen	149 018	X	5,0

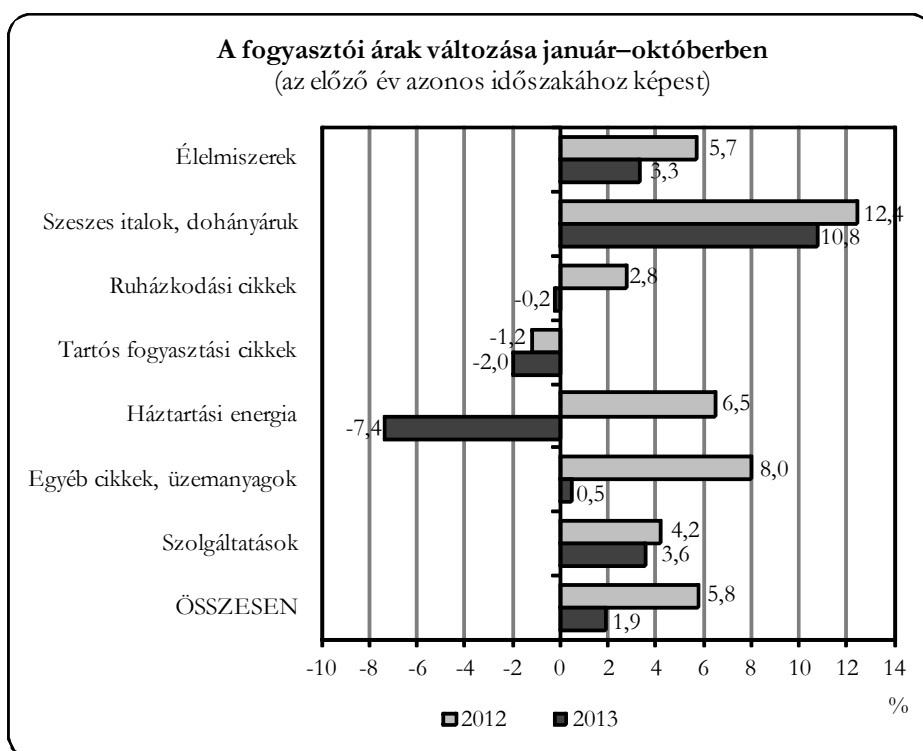
Fogyasztói árak

A fogyasztói árak emelkedése **októberben** tovább lassult, a pénzromlás üteme 0,9%-os volt, utoljára csaknem negyven éve volt ilyen alacsony szinten az infláció. A lassulás elsősorban a rezsicsökkentéssel, valamint a tartós fogyasztási cikkek mérséklődő áraival magyarázható, de az üzemanyagárak is csökkentek az elmúlt néhány hónapban. **Január–október** átlagában 1,9%-kal emelkedtek az árak az előző év azonos időszakához képest, miközben októberben egy hónap alatt 0,3%-kal mérséklődtek a fogyasztói árak.

2013 január–októberében **a javak főbb csoportjai közül** – elsősorban a jövedékiadó-emelés miatt – a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak (10,8%) az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor az élelmiszerek áremelkedése (3,3%) – részben a bázishatás, részben a jobb termés miatt – a tavalyinál visszafogottabb volt. Ezen belül a hús, hal és készítményeik 5,5, a liszt 7,6, a burgonya pedig 65%-kal drágult a 2012. január–októberihez képest. Az édességek közül a cukor fogyasztói ára 6,6, a csokoládé, kakaóé 2,6%-kal mérséklődött, melyet a világpiacon alakulása is befolyásolt. A tojás fogyasztói ára az előző évi magas bázishoz képest 7,9%-kal csökkent. A szolgáltatások árszínvonala az első tíz hónapban 3,6%-kal nőtt, ezen belül a lakbér, lakásszolgáltatás díja 0,6, a hírközlésé 2,8, a közlekedési szolgáltatásoké pedig 4,3%-kal drágult. A pénzügyi szolgáltatások fogyasztói ára átlagosan 32%-kal növekedett. Az egyéb cikkek, üzemanyagok ára – a tavaly ilyenkor 8,0%-os drágulás után – idén január–októberben 0,5%-kal emelkedett, ezen belül a járműüzemanyagokért átlagosan 2,1%-kal kellett kevesebbet fizetni a korábbi magas bázishoz képest. A ruházati cikkek fogyasztói ára alig változott (-0,2%), miközben a tartós fogyasztási

cikkek árcsökkenése (2,0%) tovább folytatódott. Utóbbin belül a televíziók és a használt személygépkocsik ára közel tizedével mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. Elsősorban a rezsicsökkentésnek köszönhető, hogy a legnagyobb mértékben a háztartásienergia-árak estek vissza (7,4%). Ezen belül a távfűtésért 10,0, a vezetékes gázért 8,7, az elektromos energiáért pedig 8,8%-kal kellett kevesebbet fizetni, miközben a szén és a tűzifa ára egyaránt 4,5%-kal emelkedett.

15. ábra

Az árváltozások a **lakosság egyes csoportjait** különböző mértékben érintik, az eltérő jövedelmi szintjük és részben ebből adódóan az eltérő fogyasztási szerkezetük miatt. 2013 első tíz hónapjában – a korábbi évekhez hasonlóan – az alacsonyabb jövedelmű háztartások esetében az átlagnál magasabb volt az árváltozás mértéke (2,4%), míg a magasabb jövedelmű háztartásokat az előzőnél kisebb mértékben érintette az infláció (1,9%). A nyugdíjasok körére számított infláció mértéke (1,8%) kismértékben, de elmaradt a teljes lakoságétól, mivel esetükben – a háztartási energiának a fogyasztásban képviselt magasabb aránya miatt – a rezsicsökkentés jobban érezte a hatását.

Az **Európai Unió (EU-28)** egészében is lassult a fogyasztói árak emelkedése az előző évhez képest. Az unió harmonizált fogyasztóiár-indexe 2013 első kilenc hónapjában 1,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit, hazánk ebben a tekintetben a magasabb árnövekedésű országok harmadába tartozott. Az áremelkedés üteme Romániában volt a leggyorsabb (3,9%), miközben Görögországban az első kilenc hónap átlagában 0,4%-os deflációt mértek.

Személyesérüléses közúti közlekedési balesetek

2013 első kilenc hónapjában 11 557 **baleset** történt a közutakon, közel ugyanannyi, mint 2012 hasonló időszakában. A kimenetelük némileg romlott, közülük 1-gyel több (394) volt a halálos és 112-vel több (3444) a súlyos sérüléssel járó baleset. Ugyan 3-mal kevesebb volt a halálos áldozatok száma (439), ám a súlyosan (3959) és a könnyen (10 873) sérültek száma is nőtt, 5, illetve 1,6%-kal. A meghaltak több mint fele (54%), a súlyosan sérültek 42%-a, a könnyebben sérültek 28%-a nem használta a biztonsági övét.

Lakott területen kívül a balesetek 29%-a történt, és ezek tizede autópályán. A leggyakoribb (56%) baleseti helyszín az M1-es és M7-es autópálya volt. A balesetek döntő többsége (92%) a járművezetők hibájából történt. Leggyakrabban (30%) nem megfelelően választották meg a sebességet, de gyakori volt a szabálytalan irányváltás (23%), az elsőbbség meg nem adása (22%) és az útviszonyokhoz való helytelen alkalmazkodás (21%) is.

A balesetek 11%-ában játszott szerepet az **alkohol**. Az ittasan okozott balesetek száma 5, a bennük megsérültek száma 2,4%-kal kevesebb lett az előző év azonos időszakához képest. Az ittas vezetés a segédmotort és a kerékpárt vezetőik között a leggyakoribb, az összes általuk okozott baleset 23, illetve 22%-a alkohol befolyása alatt történt.

A területen bejegyzett 10 ezer gépjárműre számolva a legtöbb baleset Észak-Alföldön (38), a legkevesebb Észak-Magyarországon (29) történt. Az észak-alföldi balesetek száma közel ötödével több az országos átlagnál.

IDŐSZAKI INFORMÁCIÓK

A kis- és középvállalkozások helyzete hazánkban

A rendszerváltást követően, a kilencvenes évek folyamán kialakult új magyar gazdaságszerkezetet a kettősség jellemzi: kevés számú, jellemzően exportorientált nagyvállalatok és nagy sokaságú, inkább a helyi gazdasági élet működésében kiemelt szerepű kis- és középvállalkozások (kkv-k) alkotják a vállalkozások körét. A kkv-k helyzete, teljesítményük alakulása számottevő mértékben befolyásolja a hazai gazdaság helyzetét.

Kkv fogalma a statisztikában

A 2004. évi XXXIV. törvény szerint – az Európai Bizottság ajánlásával összhangban – Magyarországon az a vállalkozás számít kis- és középvállalkozásnak, amely legfeljebb 249 főt foglalkoztat, éves nettó árbevétele nem éri el az 50 millió eurót vagy a mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió eurót, valamint az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése külön-külön vagy együttesen nem haladja meg a 25%-ot. A statisztikai lehatárolás viszont kizárólag a létszám-kategória alapján történik: a legfeljebb 49 főt foglalkoztató vállalkozások kisvállalkozásnak, az 50–249 fővel működő vállalatok középvállalkozásnak minősülnek. A 10 főnél kevesebb foglalkoztatottal rendelkező cég mikrovállalkozásnak számít.

A kis- és közepes méretű vállalkozások száma és összetétele

2012. december 31-én Magyarországon 961 847 vállalkozást regisztráltak. A létszám-kategóriák alapján ebből 960 978 cég (99,9%) a kis- és középvállalkozások közé tartozott és mindössze 869 – legalább 250 főt foglalkoztató – gazdasági szervezet számított nagyvállalatnak. 2011 végéhez képest a 250 fő alatti létszámmal rendelkező cégek száma 1,1%-kal csökkent.

2012 végén a **regisztrált kis- és középvállalkozások** 99,5%-a, 956 300 cég tartozott a legfeljebb 49 foglalkoztatottal rendelkező kisvállalkozások körébe. Ez a 2011. évi 966,6 ezer után a második legmagasabb érték. A 2011-et megelőző 9 évben jellemzően 898 és 936 ezer között mozgott a kisvállalkozások száma. (A vállalkozások

számát egyes években befolyásolta a gazdasági társaságokra vonatkozó jogszabályi környezet, valamint a gazdálkodási formák besorolásának változása.) A gazdálkodási forma szerint a regisztrált kisvállalkozások 41,9%-a korlátolt felelősségű társaság, 38,6%-a egyéni vállalkozás, a 18,0%-a betéti társaság volt. Csaknem minden harmadik kisvállalkozás legfeljebb 1 foglalkoztatottal rendelkező egyéni vállalkozás volt. A mikrovállalkozások aránya a kisvállalkozások körében 96,7%-os volt. A 10–49 fővel regisztrált cégek száma 2002 óta 30 és 33 ezer között ingadozik, 2012-ben 31,2 ezer volt.

A regisztrált középvállalkozások száma 4678 volt 2012 végén, arányuk a kkv-kon belül mindössze 0,5% volt. 2001 és 2011 között 4659 és 4979 között ingadozott a regisztrált közepes méretű cégek mennyisége. Ez alól egyedül a 2009. év kivétel, amikor 5130 vállalkozás rendelkezett 50-249 fő alkalmazottal. A középvállalkozások több mint háromnegyede kft. formájában működött.

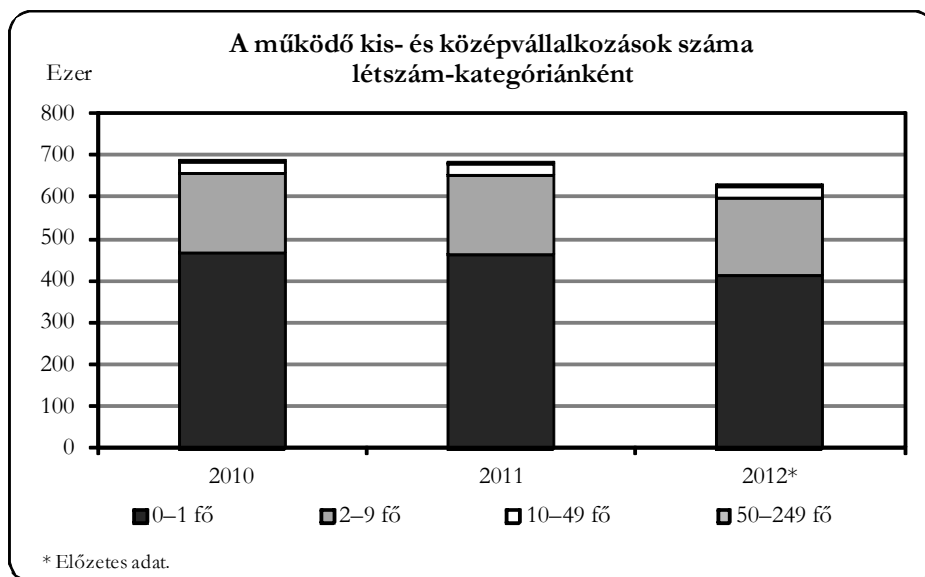
A regisztrált kis- és középvállalkozások tekintetében jelentős **területi koncentráció** figyelhető meg: a fővárosnak köszönhetően a közép-magyarországi régió jelentősen kiemelkedik. 2012-ben az összes kkv 45%-a közép-magyarországi, ezen belül 31%-a budapesti volt. (A működő vállalkozások esetében ez az arány 40, illetve 27% volt.)

A 2012. évi előzetes adatok alapján a kkv-szektorban tényleges gazdálkodási tevékenységet a cégek 65,4%-a végzett. A **működési arány** a mikrovállalkozások körében 64,7%-os, ami a legalacsonyabbnak számít. A 10–49 fős kisvállalkozások esetében a ráta viszont 82,4, a középvállalkozások körében pedig 98,4% volt. (2000 és 2011 között a kkv-k működési aránya 70% feletti, a legtöbb évben 75–77% közötti volt.)

A 2012. évi előzetes adatok szerint a hazánkban **működő** 629 ezer 585 **vállalkozásból** 628 707 volt kis- és középvállalkozás, amely visszaesést jelent a megelőző évekhez képest. 2002 és 2011 között a működő kkv-k száma – 2004 és 2005 kivételével – 680 és 700 ezer között ingadozott.

A **gazdálkodási formák** közül a legnagyobb részt (66%) az egyéni vállalkozások teszik ki. A létszám növekedésével a cégek között azonban egyre nagyobb a társas vállalkozások aránya. A társas gazdálkodási formák közül a szervezetméret növekedésével a kft-k és a részvénytársaságok aránya fokozatosan növekszik, a betéti társaságok ugyanakkor a kisebb létszámú vállalkozások között képviselnek nagyobb arányt.

16. ábra

A kis- és középvállalkozások **ágazati szerkezete** (amelyben az elmúlt 5 évben jelentős változás nem történt) egyértelműen tükrözi a szolgáltató szektor meghatározó szerepét a körökben, négyötödük ugyanis a szolgáltatások területén működött. Az árutermelő ágazatok (mezőgazdaság, ipar és építőipar) együttes súlya a szervezetméret növekedésével párhuzamosan emelkedik: a 2012. évi előzetes adatok szerint a kkv-kon belül a mikrovállalkozások közel 20, a 10–49 fős cégek közel 40%-a, a középvállalkozások több mint fele tartozott az árutermelő ágazatok valamelyikébe. A működő kis- és középvállalkozások aránya szinte mindegyik nemzetgazdasági ágban legalább 99%, kivételt egyedül a víz- és hulladékgazdálkodás képez, ahol a cégek 98,3%-a számít kkv-nak. A középvállalkozások aránya az ipar területén a legnagyobb: az energiaiparban 8,6, a víz- és hulladékgazdálkodás területén 6,7, a feldolgozóiparban 3,5%. Az utóbbin belül 4 alágban is meghaladja a középvállalkozások aránya a 10%-ot: gyógyszergyártás (19%), kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás (14%), járműgyártás (12%), valamint villamos berendezés gyártása (11%). (Az előbbieken felsorolt alágak egyikében sem haladja meg az ezret az összes működő vállalkozás száma.) A tényleges tevékenységet folytató mikrovállalkozások a szolgáltatással foglalkozó nemzetgazdasági ágak mindegyikében 92% felett van.

*Kkv-szektor szerepe a gazdasági teljesítményben*²²

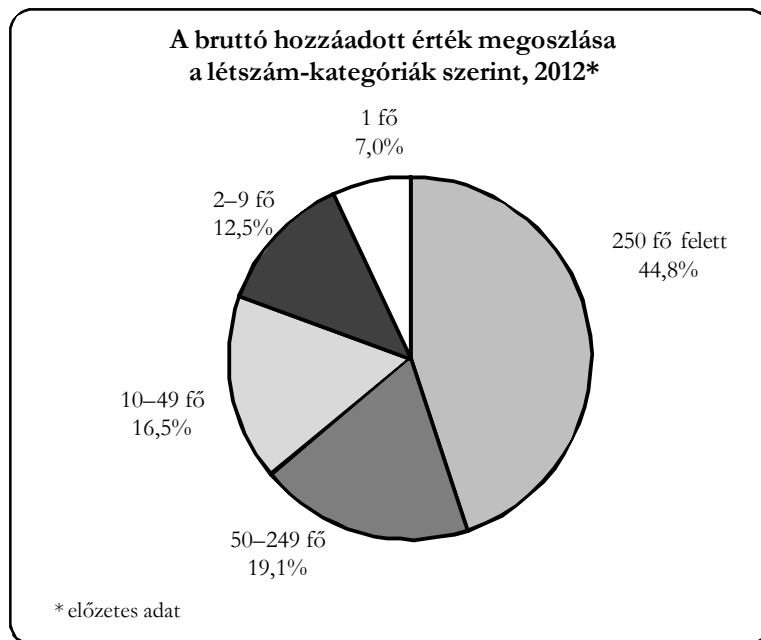
A rendszerváltást követő új gazdaságszerkezet kialakulásában fontos szerep jutott a kis- és közepes vállalkozásoknak, amelyek napjainkban számottevő mértékben befolyásolják a magyar gazdasági teljesítményt és jelentős részt vállalnak a foglalkoztatásban.

A 2012. évi előzetes adatok szerint a vállalkozások által realizált – a cégek teljesítményét jól tükröző – **árbevétel** 58,3%-a köthető a kis- és középvállalkozásokhoz. 2001 és 2009 között – két év kivételével – legalább 60%-os volt a kkv-szektor részesedése, 2010 óta viszont csekély mértékben mérséklődött az arány (58–59% közötti). A kkv-szektor által elért árbevétel több mint 60%-a – a szolgáltató ágazatokban működő cégek túlsúlya következtében – a tercier szektorban, ezen belül közel 40%-a a kereskedelem, gépjárműjavítás területén realizálódott. A kereskedelem, gépjárműjavítás után azonban a második legmagasabb részesedéssel (17%) a feldolgozóipar rendelkezik, annak ellenére, hogy a feldolgozóipari termelés nagyrészt a nagyvállalatoknál koncentrálódik. A szervezetméret növekedésével az előbbi aránya csökken, az utóbbié növekszik. A középvállalkozások esetében az elmúlt öt évben az árbevétel legalább héttizede mindössze három nemzetgazdaságban (kereskedelem, gépjárműjavítás; feldolgozóipar és energiaipar) keletkezett. Az ágazati arányokat tekintve 2008 óta jelentős változás nem következett be. Az előzetes adatok szerint a középvállalkozások több mint 90%-a legalább 100 millió forintos árbevételt ért el 2012-ben.

Az árbevétellel ellentétben a **bruttó hozzáadott érték** esetében a kkv-szektor részesedése nem csökkent a válság óta eltelt időszakban. Az arány 2007 óta 55% körül alakul, és az előzetes adatok szerint 2012-ben 55,2% volt. A kisvállalkozások aránya valamelyest emelkedett az elmúlt időszakban: 2001 és 2007 között 33,3 és 35,1% között volt az arányuk, 2008 óta viszont 36,0–36,6% a részesedésük. (2012-ben a hozzáadott érték 36,1%-át állították elő a kisvállalkozások.) Az ágazati megoszlás alapján a hozzáadott érték közel kétharmada – az árbevételhez hasonlóan – a szolgáltató szektorban keletkezett. A kereskedelem, gépjárműjavítás szerepe – az árbevétellel ellentétben – kevésbé domináns, a kkv-k gazdasági teljesítményéből csak 20%-kal részesedett 2012-ben. (2008-ban ez az arány még 24% volt.) Ezen kívül a feldolgozóipar a bruttó hozzáadott érték 21, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területe pedig a 10%-át jelentette. Az előbbi aránya növekszik, az utóbbié pedig csökken az alkalmazotti létszám emelkedésével. (Figyelemre méltó, hogy a középvállalkozások esetében az ipar aránya mind az árbevétel, mind a hozzáadott érték esetében emelkedést mutatott 2008-hoz képest.)

²² A pénzügyi szolgáltatás területén működő vállalkozások teljesítményadatait nem tartalmazza azok eltérő gazdasági jellemzői miatt.

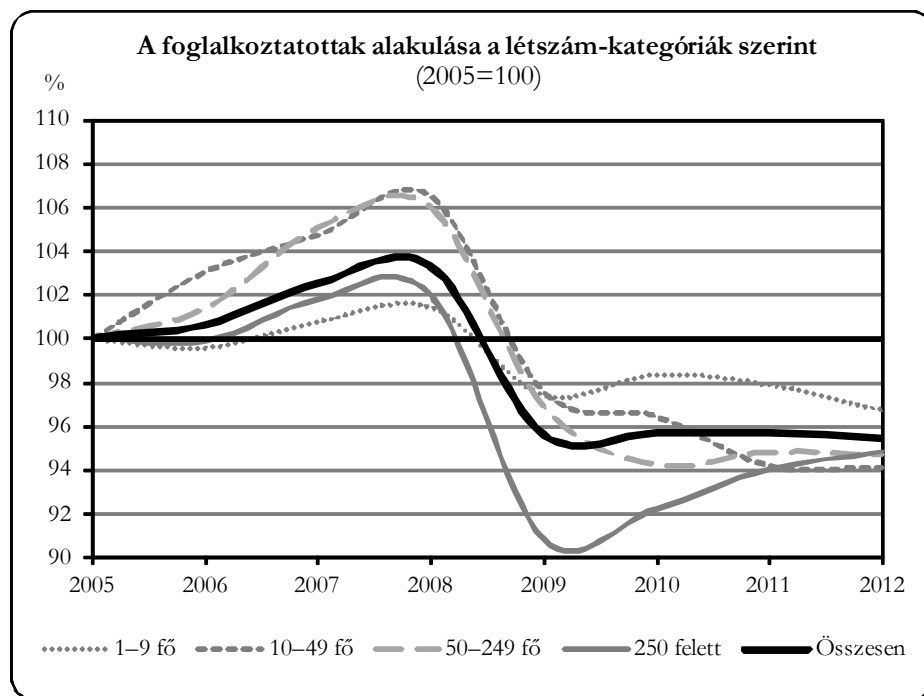
17. ábra

A vállalkozások által **foglalkoztatott** 2,7 millió főből közel 2 millió a kis- és középvállalkozásoknál dolgozott 2012-ben az előzetes adatok szerint. Az arányokat tekintve 2002 óta az összes foglalkoztatott 72–74%-a dolgozott a kkv-szektorban. A foglalkoztatottak létszám-kategória szerinti szerkezetében nem történt számottevő változás az elmúlt 10 évben: az összes foglalkoztatottból a mikrovállalkozások aránya 37–39, a 10–49 fős kisvállalkozásoké 17–19, a középvállalkozásoké pedig 16–17% között mozgott.

2012-ben az összes létszám-kategóriában 3–6%-kal alacsonyabb volt a dolgozók száma a 2005. évihez képest. A gazdasági válság időszakában a kkv-szektorban kisebb mértékben esett vissza a foglalkoztatottak száma, mint a nagyvállalatok esetében. A válságot követő években jelentős javulás csak a nagyvállalatok körében történt.

18. ábra

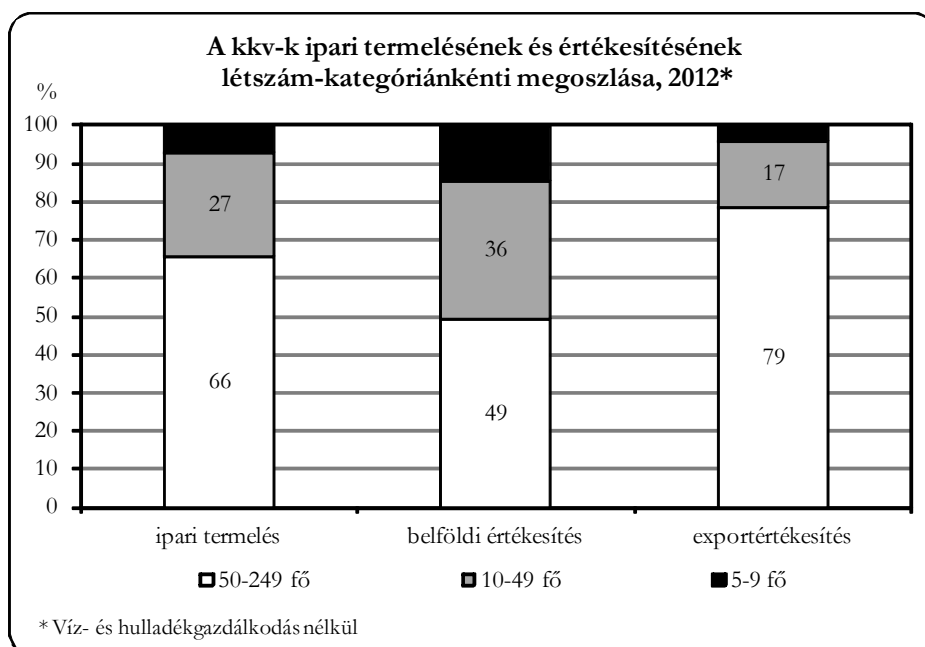

A nemzetgazdasági ágak szerinti bontás alapján a kkv-k súlya a legtöbb ágban 70% felett van. A foglalkoztatottak legalább 90%-a kkv-nál dolgozott például az építőiparban; az ingatlanügyletek területén; a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban; az oktatásban; valamint a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén. A legalacsonyabb arány az energiaiparban volt. A feldolgozóipari alkalmazottak több mint fele a kis- és középvállalkozásoknál dolgozott. A feldolgozóiparban foglalkoztatottak létszám aránya a szervezetméret növekedésével emelkedik. Az egyes létszám-kategóriákat tekintve a mikrovállalkozások a legtöbb munkavállalót a kereskedelem, gépjárműjavítás; a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén; valamint az építőiparban foglalkoztatták. 2008 óta e három nemzetgazdasági ág együttes aránya 50% volt minden évben. Az elmúlt öt évben a 10-49 fős kisvállalkozásoknál munkát vállalók közel 25%-a kereskedelem, gépjárműjavítás területén, 23% körüli része az iparban és több mint 10%-a az építőiparban dolgozott. A közepes méretű cégeknél – a hozzáadott értékhez és az árbevételhez hasonlóan – a legmagasabb az ipar aránya (közel 40%). A középvállalkozások körében még a kereskedelem, gépjárműjavítás aránya meghatározó, amely 2008 óta 15-17% között mozog.

A vállalkozás méretével párhuzamosan növekszik az **egy foglalkoztatottra jutó árbevétel** nagysága. A 2012. évi előzetes adatok alapján a középvállalkozásoknál egy foglalkoztatottra átlagosan 36,2 millió forint árbevétel jutott, a kisvállalkozásoknál viszont már nem haladja meg a 28,1 millió forintos átlagot. Az üzemméret növekedésével emelkedik a cégek egy foglalkoztatottra jutó árbevétel-termelő képessége.

Az iparban tevékenykedő kkv-k körében a középvállalkozások dominálnak, amelyet – az árbevétel, a hozzáadott érték és a foglalkoztatás mellett – szintén jól tükröz az ipari termelés és értékesítés létszám-kategóriák szerinti megoszlása. A kkv-szektor 2012-ben az ipari termelés 28, a belföldi értékesítés 55, valamint az exportértékesítés 20%-át adta²³.

19. ábra

A 2012. évi előzetes adatok szerint a kkv-szektor 6287 milliárd forint értékben exportált terméket a külföldre, mely az összes vállalkozás kivitelének 28%-át jelentette. A részesedés 2001 óta a legmagasabb. A kis- és közepes vállalkozások **exportárbevételének** aránya 2001–2006-ban 22,2 és 23,2% közötti volt, 2008 óta viszont mindegyik évben legalább 25,3%-os volt. (Ezzel párhuzamosan az

²³ Az ipari adatok nem tartalmazzák a víz-és hulladékgazdálkodás termelését és értékesítését, valamint a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra vonatkoznak.

exportárbevétel nagysága – folyó áron – több mint háromszorosa lett.) Az üzemméret növekedésével a külpiaci értékesítés részesedése is emelkedik. A szektor alacsony exportteljesítményének oka, hogy a kkv-k egyrészt a helyi gazdaság működtetésében töltenek be fontos szerepet (főként a kis- és mikrovállalkozások), másrészt jelentős a beszállítói szerepük az exportorientált nagyvállalatok körében. (Ezt alátámasztja az ipari belföldi, valamint exportértékesítések létszám-kategória szerinti bontása is.)

Ágazati bontás alapján a vállalkozások árukivitele meglehetősen egyoldalú. A 2012. évi előzetes adatok alapján az export domináns részét (82%) adó feldolgozóipari kivitelből a középvállalkozások 15, a kis- és mikrovállalkozások együttesen 3,5%-kal részesedtek. Az export 15%-át adó kereskedelem, gépjárműjavítás esetében a középvállalkozások 34, a 10–49 fős kisvállalkozások 22, a mikrovállalkozások 16%-kal részesedtek. Ez a két ágazat adta a kis- és középvállalkozások exportjának a 91%-át. A többi ágazat súlya a teljes kivitel 1%-át sem érte el, a kkv-szektor cégei azonban azokban vannak többségben. 2011-hez képest az arányok nem változtak számottevően.

A kis- és közepes méretű vállalkozások **túlélési képessége** alacsony. 2006-ban közel 60 ezer új kkv kezdte meg a működését, de 2011-ben már csak a 40,1%-uk működött. A túlélést tekintve a legkisebb aránya a 10–49 fős vállalkozásoknak volt, a 2006-ban alapítottak 39,6%-a működött 2011-ben. A kkv-k 98,5%-át kitevő mikrovállalkozások túlélési rátája 40,1%-os volt. A 2006-ban létrehozott 75 középvállalkozásból 2011-ben 36 működött. A kis- és középvállalkozások túlélési képességét számottevően befolyásolja az általuk végzett tevékenység jellege.

Kkv-szektor finanszírozása

A kis- és középvállalkozások a növekedésüket, új beruházásaikat sokféleképpen finanszírozhatják. A legismertebb formája ennek a hitelintézetektől történő hitelfelvétel. Hazánkban – számos fejlett országgal ellentétben – a kockázati tőke, az „üzleti angyalok” bevonása kevésbé elterjedt a vállalat fejlesztése érdekében. A tőkepiacról történő forrásbevonás is a ritkán alkalmazott lehetőségek egyike, szemben a fejlett tőkepiaccal rendelkező országokkal. Azt, hogy mikor melyik lehetőséget célszerű alkalmaznia egy cégnek a forrásszerzéshez, jelentős mértékben befolyásolja, hogy az adott kkv a vállalati életciklus melyik szakaszában tart.

Az elmúlt több mint 20 évben a kis- és közepes vállalkozások számára a finanszírozási helyzetük javítása érdekében számos gazdaságpolitikai program (például az Új Széchenyi Hitel, Országos Mikrohitel Program, egyéb támogatott hitel) indult. 2013 folyamán a monetáris politika irányvonalában bekövetkezett változás következtében a Magyar Nemzeti Bank 2013 áprilisában meghirdette a – későbbiekben egy második, nagyobb hitelkeretű szakasszal kibővített – Növekedési Hitelprogramot.

Az első szakasz keretösszege 750 milliárd forint volt, amelyből 701 milliárd forintba kötöttek szerződést. A kkv-k legfeljebb 2,5%-os hitelkamattal juthattak hozzá az új forráshoz, amelyet a korábban felvett hitelek kiváltására, beruházások, valamint forgóeszközök finanszírozására fordíthattak.

A Magyar Nemzeti Bank által publikált statisztika szerint az első szakaszban – 9844 szerződés keretében – 701 milliárd forintnyi hitelt vettek fel, amelyből 41%-a új hitel felvételére, 59% pedig meglévő hitel kiváltására irányult. A vállalatméret csökkenésével növekedett a beruházási hitelek aránya.

10. tábla

A Növekedési Hitelprogram első szakaszában nyújtott hitelek cél szerinti megoszlása

Vállalkozás	Új hitel			Hitelkiváltás	Összesen
	összesen	ebből:			
		beruházási hitel	forgóeszköz hitel		
Mikrovállalkozás	84	66	18	130	214
Kisvállalkozás	99	54	45	127	226
Középvállalkozás	107	56	51	154	261
Összesen	290	177	113	411	701

(milliárd forint)

Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

A Növekedési Hitelprogram második szakaszában a keretösszeg 2000 milliárd forint, amelyből legfeljebb 50 milliárd forintot folyósíthatnak a pénzüzetek a kkv-knak hitelkiváltás céljából.

Kkv-szektor helyzete nemzetközi összehasonlításban

Az Eurostat 2010. évi adatai szerint az Európai Unióban (EU-27) működő vállalkozások 99,7%-a kis- és középvállalkozásnak minősült. Az arány – az adatot nem közlő Görögországot, Írországot és Máltát nem számítva – mindegyik tagországban 99% felett van.

Az EU vállalkozásai által előállított – tényező költségen számított²⁴ – bruttó hozzáadott értékből a kkv-szektor 58%-kal részesedett 2010-ben. A foglalkoztatottság

²⁴ A tényező költség nem tartalmazza az adókat, ugyanakkor figyelembe veszi az ártámogatásokat.

tekintetében a kis- és közepes vállalkozások szerepe nagyobb, ugyanis a vállalati dolgozók több mint kétharmadát foglalkoztatták 2010-ben.

A kkv-szektor aránya az EU-tagállamok közül – a tagállamok több mint kétharmadára rendelkezésre álló adatok alapján – Cipruson a legjelentősebb: a bruttó hozzáadott érték 76%-át állítják elő, és a vállalkozásoknál dolgozók több mint nyolctizedét alkalmazzák. A két vizsgált mutató esetében a kkv-szektor aránya az Egyesült Királyságban a legalacsonyabb: a hozzáadott érték 50, valamint a foglalkoztatottak 53%-a köthető a kis- és középvállalatokhoz. Hazánk a hozzáadott értékből való részesedése alapján az EU-átlag alatt, a foglalkoztatottak esetében pedig az átlag felett van.

Az OECD által készített 2013. évi felmérés alapján²⁵ a hazai kkv-szektor hitelállománya 2011-re közel 10%-kal csökkent 2007-hez viszonyítva. A felmérésben résztvevő EU-s tagállamok közül Franciaországban, Olaszországban, Portugáliában és Szlovéniában emelkedett, az Egyesült Királyságban – hazánknál kisebb mértékben – csökkent a hitelállomány nagysága.

A kis- és közepes vállalkozások hiteleinek aránya a teljes vállalati hitelállományban Magyarországon 2011-ben 54,4% volt, amely a 2007. évi értékhez képest 8 százalékponttal kisebb lett. A 9 megfigyelt uniós tagállam közül hazánkban volt a legnagyobb csökkenés, Portugáliában és Olaszországban a csökkenés nem haladta meg a 2 százalékpontot. A kkv-hitelállomány aránya a megfigyelésben szereplő három – gazdasági erejét tekintve – nagy uniós tagállamban (Egyesült Királyság, Franciaország és Olaszország) mindössze 20% körüli, míg a többi országban 50% feletti volt. A jelentős különbség számottevő részben magyarázható azzal is, hogy a három meghatározó országban a fejlett helyi tőkepiac alternatívát jelenthet a bankhitelekkel szemben. (Az egyesült királysági alacsony arány továbbá alátámasztható azzal, hogy az uniós tagállamok közül ott a legkisebb a kkv-szektor hozzájárulása a gazdasági teljesítményhez.)

²⁵ Financing SMEs and Entrepreneurs 2013. An OECD Scoreboard.

11. tábla

**A kkv-szektor hitelállományának alakulása hazánkban
és néhány uniós tagországban, 2011**

Ország	A teljes vállalati hitelállományból a részesedés		Hitelállomány változása 2007-hez képest, %
	mértéke, %	változása 2007-hez képest, százalékpont	
Egyesült Királyság	20,6	0,4	−4,7
Franciaország	20,9	0,2	16,8
Írország	67,8	3,9 ^{a)}	0,9 ^{a)}
Magyarország	54,4	−8,0	−9,1
Olaszország	18,3	−0,5	8,1
Portugália	76,8	−1,5	4,1
Svédország ^{b)}	91,1	2,2	1,4
Szlovákia ^{b)}	79,4	13,7	31,9
Szlovénia	54,3	5,2	32,4

^{a)} változás 2010-hez képest.

^{b)} 2010. évi adatok.

Forrás: Financing SMEs and Entrepreneurs 2013. An OECD Scoreboard. OECD, 2013.

A magyar-japán gazdasági kapcsolatok

Az ezredforduló óta a világgazdasági folyamatok alakításában egyre nagyobb szerepet játszanak a távol-keleti országok, amelyek közül kiemelkedik Japán. Az ázsiai ország gazdasági teljesítménye az 1960-as, az 1970-es és az 1980-as években jelentős mértékben bővült, melynek eredményeképpen GDP-je az 1990-es évekre a világon a második legnagyobb lett. Bár a 2000-es évek folyamán előbb Kína, majd később India is megelőzte a termelés nagyságát illetően, de a szigetország továbbra is meghatározó szerepet tölt be a globális folyamatokban. Hazánk gazdasági kapcsolatai Japánnal a rendszerváltást követően vettek nagy lendületet.

Japán főbb jellemzői

A „felkelő nap országa” elnevezéssel is illetett Japán Ázsia egyik legkeletebben fekvő országa. Nyugatról a Japán-tenger, délnyugatról a Kelet-kínai-tenger, keletről pedig a Csendes-óceán határolja. Földtani szempontból kedvezőtlen a helyzete, ugyanis tektonikus lemezek találkozásánál fekszik, aminek következtében gyakoriak a földrengések (például a 2005-ös kobei és a 2011-es északkelet-japán földrengés), továbbá a vulkanikus tevékenységek. A több ezer szigetből álló, 378 ezer km² területű országban 2012-ben 127,6 millióan laktak. A népsűrűség magas, 338 fő négyzetkilométerenként. A lakosság többsége metropoliszokban él, köztük Tokióban. A 1964-es nyári olimpia után a 2020-as nyári olimpia megrendezését is elnyerő fővárosban 8,9 millióan élnek.

Japánban kiemelkedően magas a születéskor várható élettartam, a férfiak és a nők között ugyanakkor jelentős különbség van: előbbiek várhatóan 79,4, utóbbiak 85,9 évet élhetnek. A világon itt az egyik legmagasabb a 100 éven felüliek aránya. A társadalom nyelvileg és kulturálisan homogén. A legelterjedtebb vallás a sintó, ugyanakkor sokan gyakorolják a kereszténységet és a buddhizmust is.

Ázsia azon kevés állama közé tartozik, amelyiknek a történelme során végig sikerült megőriznie a függetlenségét. A XVI–XIX. században hivatalosan egyetlen országnak sem sikerült gyarmatosítania Japánt. Ez többek között a több mint 200 évig érvényben lévő, a külföldiekkel való kereskedést tiltó törvénynek köszönhető. A bezártság 1854-ben ért véget, amikor az Egyesült Államok hadihajók felsorakoztatásával kényszerítette ki Japántól az ország kapuit megnyitó kanagavai egyezményt. Ekkor kezdődött meg az ország technikai fejlődése. A politikai berendezkedését tekintve az ország első számú vezetője mai napig a japán császár (jelenleg Akihito császár), a hatalma ugyanakkor formális. A tényleges irányítás a miniszterelnök kezében van, 2012 decemberétől – már

másodjára – Abe Sinzō tölti be ezt a posztot. Ebből következően Japán államformája alkotmányos monarchia.

A távol-keleti állam ma is a világ egyik legfejlettebb és legversenyképesebb nemzetgazdasága. Az ENSZ által számított HDI-mutató (Human Development Index) értéke (2012-ben 0,912) alapján a nagyon fejlett országok közé tartozik Japán: a 2012. évi rangsorban a 10., az ázsiai országok között az 1. helyet foglalta el. (Magyarország ugyanekkor a 37. volt a ranglistán.) A Világgazdasági Fórum 2013/14-es versenyképességi rangsorában Japán – az egy évvel korábbihoz hasonlóan – a 9. helyezést érte el. (Hazánk ebben az összevetésben a 63. volt.)

Japán a globális gazdaság térképén

A második világháborút követően Japán fokozatosan a világgazdaság egyik legmeghatározóbb nemzetgazdaságává nőtte ki magát. A technológiai fejlesztések és a sajátos – a helyi társadalmi viszonyokhoz igazodóan kialakított – vállalati kultúra hatására a japán ipar robbanásszerű növekedésnek indult az 1950-es években. A „japán csodának” is nevezett gazdasági fejlődés egészen az 1990-es évek elejéig tartott. 1990-ben már a világ második legnagyobb nemzetgazdasága volt Japán.

Az 1990-es években a gazdaság már kevésbé dinamikusan bővült, általánossá vált a defláció, a fogyasztás visszafogottá vált, a vállalatok a növekedés helyett jellemzően a hitelek visszafizetésére helyezték a nagyobb hangsúlyt, a korábban erősnek számító bankszektor meggyengült. A gazdasági problémák egy része a mai napig érezteti a hatását.

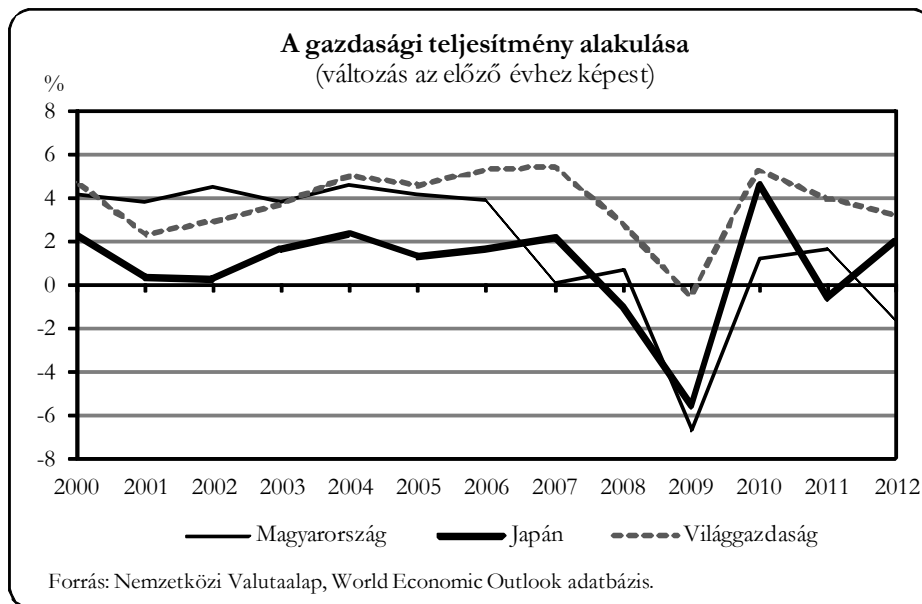
2000 és 2007 között a japán **gazdasági teljesítmény** jellemzően 0–3% közötti mértékben növekedett a megelőző évhez képest. A bővülés ellenére a legnagyobb nemzetgazdaságok rangsorában a szigetországot – a harmadik helyre visszaszorítva – a dinamikusan fejlődő Kína 2003-ban megelőzte. A gazdasági válság Japánt is erősen sújtotta: a GDP volumene 2008-ban 1,0, 2009-ben 5,5%-kal csökkent. A 2010. évi jelentős növekedést (4,7%) a következő évben újra mérséklődés követte. A 2011. évi 0,6%-os csökkenésben jelentős szerepet játszott az Északkelet-Japánt sújtó március 11-i földrengés és szökőár. A természeti katasztrófa következtében az ipar jelentős része nagyjából egy hónapra leállt, az atomerőművek kiválásával az energiaellátást újjá kellett szervezni. 2011-ben Japán elvesztette a 3. helyet a világ legnagyobb nemzetgazdaságainak rangsorában, mivel India megelőzte, és ezzel a 4. helyre csúszott vissza. 2012-ben – többek között a földrengés és szökőár miatti alacsony bázis, valamint az azt követő újjáépítés következtében – a gazdasági teljesítmény 1,9%-kal bővült. 2013. január–szeptemberében változatlanul növekedés jellemezte a gazdaságot: a bruttó hazai termék – a szezonálisan kiigazított adatok alapján – 1,3%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

Az elmúlt másfél év gazdasági növekedésének motorja a belső kereslet volt. A **külkereskedelem** a gazdasági teljesítményre negatív hatással van. A termékexport 2012. évi volumene 16%-kal csökkent, a termékimporté viszont 5,2%-kal emelkedett az öt évvel ezelőtti szinthez képest. A termék-külkereskedelem egyenlege – a korábbi évek jelentős többletét követően – 2011-ben már deficitessé vált. A behozatal alakulását jelentősen befolyásolja az energiaellátási problémák miatt megnövekedett energiahordozó-import. A fukushimai atomerőműben bekövetkezett baleset után az átvizsgálások idejére ideiglenesen leállították az atomerőműveket. Az exportfolyamatokra kedvezőtlenül hatott az erős **japán jen**, amelyet 2011 óta a japán jegybank folyamatosan gyengíteni próbál. 2008 novemberétől a központi bank az alapkamat mértékét igen alacsony, 0,10%-os szinten tartja. Ezzel párhuzamosan likviditásnövelő intézkedéseket hajtott végre a pénz- és tőkepiacokon, amelyeknek célja a defláció leküzdése, a fogyasztás élénkítése, valamint a jen gyengítése. 2012-ben a japán deviza erősödése megállt, – a megelőző három év fogyasztóiárszínvonal-csökkenése után – az árak stagnáltak. A központi bank 2013 áprilisában új monetáris lazítási programot hirdetett meg, amelynek keretében tovább növelte a gazdaságban lévő pénzmennyiséget. A japán fizetőeszköz árfolyama azóta – 10%-os értékvesztést követően – a 98 japán jen/amerikai dollár szint körül ingadozik. (Ennél gyengébb árfolyamszintre utoljára 2008-ban volt példa.) A fogyasztói árak 2013 első öt hónapjában csökkentek, azóta viszont – az erőteljesebb monetáris lazítás miatt – az emelkedés vált a jellemzővé. 2013 októberében az infláció mértéke 1,1%-os volt az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

Az elmúlt több mint 10 évben a japán **államháztartási folyamatokat** erős egyensúlytalanság jellemzi. A költségvetés folyamatosan deficitessé válik, amelyet a gazdaságpolitikai programok is fokoznak. Az államháztartásra jelentős terhet ró az idősök magas aránya. Az állandó költségvetési deficitek és a hitelből finanszírozott gazdaságélénkítő intézkedések következtében Japáné a világ egyik legnagyobb GDP-arányos államadóssága. Ennek mértéke a 2000. évi 140,1%-ot követően 2012-ben már 238,0%-os volt. Az adósság finanszírozását számottevően könnyítik a japánok megtakarítási szokásai: a megtakarítási ráta magas, és – főként az idősebb korosztály tagjai – előszeretettel tartják a félretett pénzüket állampapírokban.

Japán a hagyományosan alacsony **munkanélküliségű** országok közé tartozik. Az állás nélküliek aránya a válság éveiben sem haladta meg a 6%-ot. Az alacsony rátában szerepet játszhat a rejtett munkanélküliség elterjedtsége. A munkanélküliek aránya 2012 egészében 4,4, 2013 első kilenc hónapjában 4,1%-os volt.

20. ábra

A magyar-japán gazdasági kapcsolatok főbb jellemzői

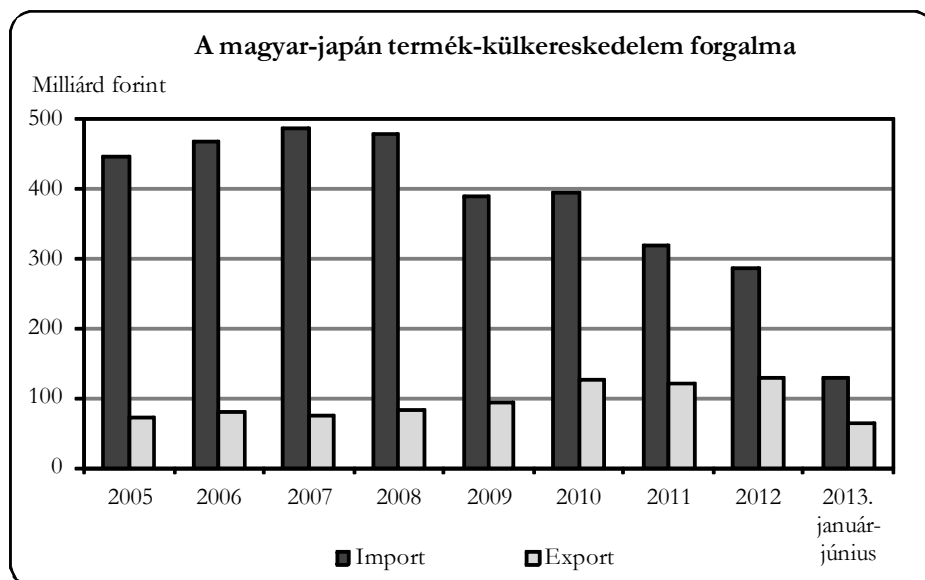
A Magyarország és Japán közötti gazdasági kapcsolat több területen is aktívnak mutatkozott az elmúlt 10 évben.

- ***Külkereskedelmi termékforgalom***

Az ázsiai országok közül hazánk – a 2010. és 2011. évet leszámítva – Kína után a második legnagyobb külkereskedelmi forgalmat Japánnal bonyolítja le. (2010-ben és 2011-ben a Koreai Köztársaság előzte meg a szigetországot.)

A többi távol-keleti relációhoz hasonlóan a magyar-japán termék-külkereskedelmet is deficit jellemzi. A hiány mértéke a 2003. évi 203,2 milliárd forintról (906,5 millió dollárról) 2007-re 413,9 milliárd forintra (2241,7 millió dollárra) növekedett. Az ezt követő években – az export növekedése és az import csökkenése következtében – az áruforgalom hiánya folyamatosan mérséklődött, 2012-ben már csak 157,0 milliárd forint (695,9 millió dollár) volt. 2013 első hat hónapjában a Japánnal szembeni termék-külkereskedelmi deficit 64,1 milliárd forint (288,0 millió dollár) volt.

21. ábra

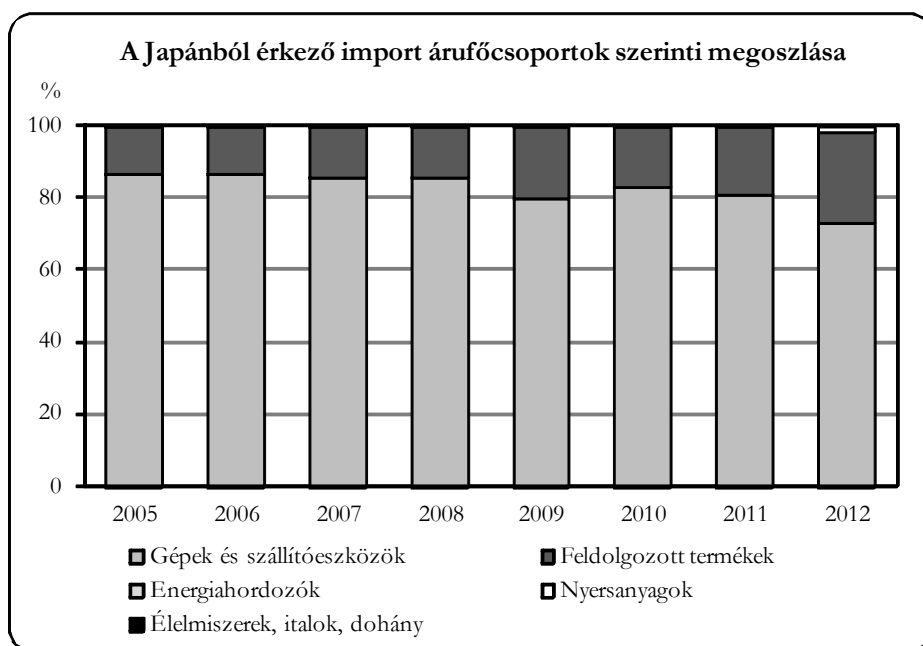

A **behozatal** értéke az ezredforduló után fokozatosan növekedett, 2008-at követően pedig csökkenő tendencia vált a jellemzővé. 2012-ben 286,7 milliárd forintot (1271,5 millió amerikai dollárt) ért el az import. Az importaktivitás mérséklődésében szerepet játszik a japán jen elmúlt évekbeli jelentős erősödése. A teljes magyar behozatalból Japán részesedése 2005 óta folyamatosan csökken: a 2005. évi 3,4%-os részesedéssel szemben 2012-ben már csak 1,4%-os volt a ráta. 2013. január-júniusában 128,0 milliárd forint (574,0 millió dollár) értékben vásároltunk terméket Japánból.

A Japánból importált termékek közül a **gépek és szállítóeszközök** aránya domináns, 2012-ben a behozatal 73%-át jelentették. (2004 és 2008 között 85–87% között mozgott a részesedés.) A hazánkba behozott gépek és szállítóeszközök 2,2%-a érkezett Japánból. A termékcsoporton belül a legnagyobb részt a villamos gépek, készülékek, műszerek, valamint ezek villamos alkatrészei (38%); a közúti járművek (20%); az energiafejlesztő gépek és berendezések (13%); az általános rendeltetésű ipari gépek, berendezések és géprészek (11%); valamint az irodagépek és gépi adatfeldolgozó berendezések (8,4%) jelentik. Az alacsony részesedésű fémmegmunkáló gépek fontos gyártó országa Japán, a termékkör behozatalának 4,5%-a a távol-keleti államból érkezik. A **feldolgozott termékek** aránya a Japánból érkező importban jellemzően 20% alatt volt 2011-ig. 2012-ben viszont e termékcsoport részesedése meghaladta a 25%-ot. A feldolgozott termékeken belül a vegyi áruk és a hasonló termékek (főként szerves vegyi termék és műanyag termék) aránya 24%, a szakmai, tudományos, ellenőrző műszereké és készülékeké pedig 26% volt. Utóbbi az exporthoz hasonlóan az importban is fontos

szerepet játszik. A külföldről vásárolt szakmai, tudományos, ellenőrző műszerek és készülékek 5,3%-a, a szerves vegyi termékek 3,9%-a, a műanyag termékek 2,6%-a, a nemfémes ásványból készült termékeknek pedig 2,2%-a érkezett Japánból. A **nyersanyagok** behozatala 2011-ig csekély volt Japánból. 2012-ben viszont a nyers-, szintetikus és regenerált gumi importja a többszörösére ugrott, és a japán behozatal 1,6, a termékkör teljes hazai importjának a 3,2%-át jelentette. A behozatalban az **élelmiszerek, italok, dohány**, valamint az **energiahordozók** marginális szerepet játszanak.

22. ábra

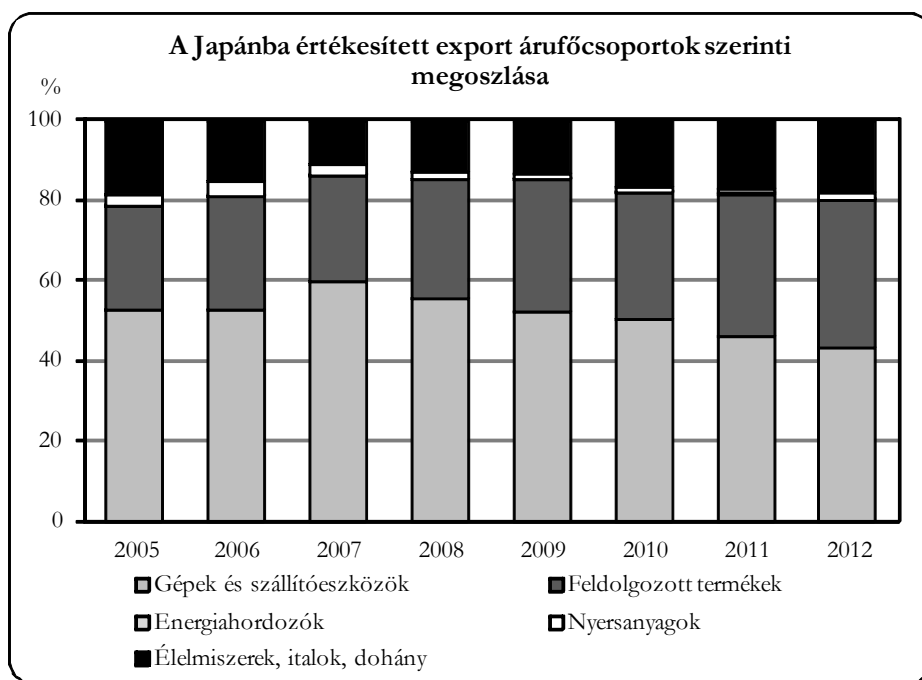

A behozataltól eltérően a Japánba értékesített termékek értéke a 10 évvel ezelőtti szinthez képest közel megduplázódott. 2010 és 2012 között az **export** nagysága 120 és 130 milliárd forint között mozgott, ami a teljes magyar kivitel 0,5–0,6%-ának felelt meg. 2012-ben 129,7 milliárd (575,6 millió dollár), 2013 január–júniusában 63,9 milliárd forint (286,1 millió dollár) volt a behozatal értéke.

A Japánba irányuló export mintegy hatodát az **élelmiszerek** tették ki 2012-ben, amelynek 93%-át a hús és húskészítmények, további 5,2%-át a cukor, cukorkészítmények és méz alkották. A Japánba értékesített élelmiszerek a teljes élelmiszer-, dohány- és italkivitel 1,3%-át jelentette. Ez az arány a hús és húskészítmények esetében 6,7% volt. A **nyersanyagok** részaránya mérséklődött a gazdasági válság idején: 2007-ig 1% felett volt, 2008-tól pedig már a 0,5%-ot sem haladta meg. A termékcsoport legnagyobb részét az állati és növényi eredetű nyersanyagok adták, melyek aránya 2012-ben 86% volt. (A

termékkör teljes exportjából 3,6%-ot képviselt a japán értékesítés.) A csekély részarányú természetes trágya, műtrágya termékkör japán értékesítése szintén meghaladta az 1%-ot a termékkör teljes kiviteléből. 2012-ben a második legnagyobb termékcsoport a **feldolgozott termékeké** volt, amelynek aránya az elmúlt 4 évben növekvő tendenciát mutatott. A szakmai, tudományos, ellenőrző műszerek és készülékek az árufőcsoport 2012. évi kivitelének 42%-át adták. Ezen kívül jelentős a szerves vegyi termékek (16%), valamint a gyógyszer, gyógyszerészeti termékek (14%) részaránya. A termékfőcsoport cikkei közül a szerves vegyi termékek 2,1, a szakmai, tudományos, ellenőrző műszerek és készülékek 2,5%-át Japánba értékesítettük. A kivitelben legnagyobb részt képviselő **gépek és szállítóeszközök** aránya 2012-ben 43%-os volt. (2010-ig az árufőcsoport részesedése meghaladta az 50%-ot.) A legjelentősebb tételek – hasonlóan az importhoz, de más arányokkal – a közúti járművek (46%); az irodagépek és gépi adatfeldolgozó berendezések (22%); a villamos gépek, készülékek, műszerek, valamint ezek villamos alkatrészei (12%); az általános rendeltetésű ipari gépek, berendezések és géprészek (9,9%). A Japánba irányuló exportban az **energiahordozók** aránya csekély mértékű volt az elmúlt években.²⁶

23. ábra

²⁶ A termék-külkereskedelem elemzése a SITC nomenklatúra szerint történt.

- **Szolgáltatások külkereskedelme**

A termék- külkereskedelemmel ellentétben – az idegenforgalmi szolgáltatásokat is magába foglaló – a **szolgáltatás- külkereskedelem egyenlege** az elmúlt 7 évben többletet mutatott. Az aktívum 2009 óta folyamatosan emelkedik, és értéke 2012-ben már 130,0 milliárd forint (576 millió dollár) volt.

A globalizálódó világgazdaságban egyre nagyobb szerep jut a szolgáltatások külkereskedelmének, hiszen amellett, hogy jelentősen elősegíti az egyes szereplők nemzetközi környezetben való hatékony működését, az információs és telekommunikációs eszközök fejlődésének köszönhetően a kereskedésre alkalmas szolgáltatások köre is folyamatosan bővül.

Az országok között nyújtott, illetve igénybe vett szolgáltatásoknak a nemzetközi módszertani előírásoknak megfelelően négy nagy csoportját különböztetjük meg.

A turizmus szolgáltatáscsoport keretében a külföldiek magyarországi kiadásai és a magyarok külföldi költségeit számoljuk el, míg a szállítási szolgáltatások körébe a személyszállítási, áruszállítási és szállítást kiegészítő szolgáltatások tartoznak, szállítási módzatok (tengeri, légi, vasúti, közúti, belvízi, csővezetékes szállítás, egyéb szállítást kiegészítő szolgáltatások) szerint részletezve. Az üzleti szolgáltatások között a jog- és licencljákat, a kommunikációs, az építési-szerelési, a biztosítási, a pénzügyi, a számítástechnikai és információs, a személyes, kulturális, szórakoztatási, valamint az egyéb üzleti szolgáltatásokat (pl. kutatási-fejlesztési szolgáltatások, vállalatcsoporton belüli, máshová nem sorolt szolgáltatások) veszik számba. A kormányzati szolgáltatások a nagykövetségek, konzulátusok, katonai kirendeltségek, valamint egyéb kormányzati szervek külfölddel kapcsolatos szolgáltatásforgalmát tartalmazzák.

Az egyenleg javulása elsősorban az **exportforgalom** növekedésének köszönhető: a 2006. évi 101,0 milliárd forintot (479 millió dollárt) követően 2012-ben már 177,4 milliárd forint (787 millió dollár) volt a japán partnereknek nyújtott szolgáltatások értéke. A Japánba értékesített szolgáltatások aránya a teljes kivitelből 2,9 és 4,0% között ingadozott az utóbbi 7 évben, 2012-ben 3,9% volt. 2006 óta a szolgáltatásexport legalább 95%-át – 2012-ben a 97,8%-át – az üzleti szolgáltatások teszik ki. A szállításhoz kapcsolódó szolgáltatások aránya 2010-ig 3–5% között mozgott, 2012-ben viszont már csak 2,1% volt. A többi szolgáltatáscsoport aránya az 1%-ot sem közelíti meg.

A japán cégek által a **magyar partnereknek nyújtott szolgáltatások** értéke 2006 és 2012 között jellemzően 39–55 milliárd forint között mozgott, 2012-ben 47,4 milliárd forint (211 millió dollár) volt. A teljes importból a japán szolgáltatásimport 2006-ban és 2007-ben 2, 2008 óta 1,2–1,7%-ot tett ki. A magyaroknak nyújtott japán szolgáltatások értékének döntő többségét (az elmúlt hét évben 82–90%) – az exporthoz hasonlóan – az

üzleti szolgáltatások adják. A szállítási szolgáltatások aránya 7–14, a turizmusé és a kormányzati szolgáltatások 1–4% között mozgott 2006 és 2012 között.

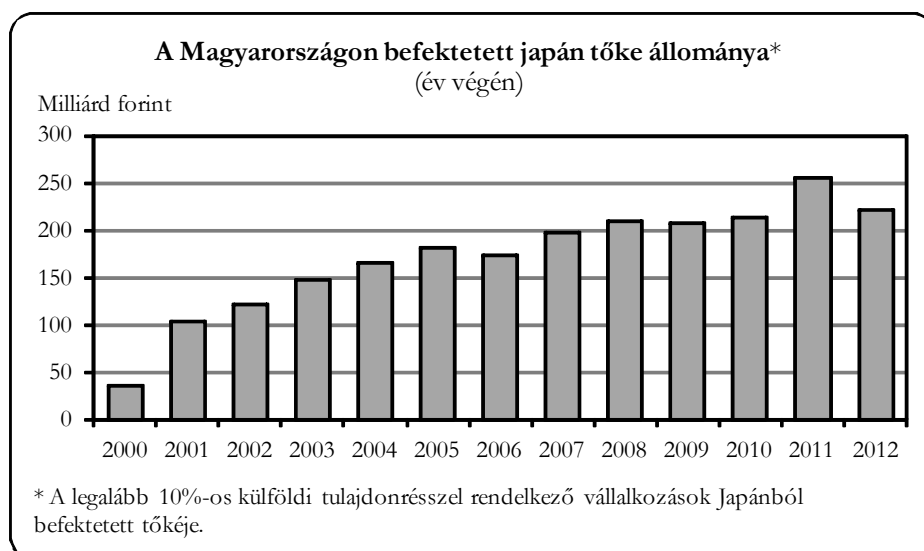
2012-ben az export tekintetében a partnerországok rangsorában az 5., az import esetében a 15. helyet foglalta el Japán. A megelőző három évhez képest mind az export, mind az import tekintetében javított a pozícióján a távol-keleti ország.

- **Tőkebefektetések**

Az ázsiai térségből Japán az egyik legnagyobb **tőkebefektetőnek** számít²⁷ hazánkban. 2012-ben a távol-keleti ország Dél-Korea mögött a második, az azt megelőző években pedig a legnagyobb tőkeállománnyal rendelkezett Magyarországon. Közel 10 éves emelkedő tendenciát követően – a Magyar Nemzeti Bank adatai alapján – 2008 óta 200 milliárd forint feletti a japán tőkebefektetések állománya. 2012 végén a magyar gazdaságba befektetett japán tőke állománya 221,3 milliárd forint volt, mely a külföldi tőkeállomány 1,2%-át jelentette. Az Ázsiából érkezett befektetések több mint harmada japán volt.

A **magyar tőke** jelenléte **Japánban** nagyon csekély. 2012 végén mindössze 283 millió forintnyi tőke volt befektetve az ázsiai országba. (A külföldön befektetett magyar tőke nagysága közel 7 ezer milliárd forint volt 2012. december 31-én.)

24. ábra

²⁷ A legalább 10%-os külföldi tulajdonrészrel rendelkező vállalkozások külföldi tőkéje.

2008–2010-ben 170 körül alakult Magyarországon a **japán irányítású vállalkozások** száma. Jelentős a japán cégek szerepe a hazai közútigépjármű- és alkatrészgyártásban, az elektronikus fogyasztási cikkek termelésében, valamint a villamos berendezések gyártásában. Közülük is kiemelkedik az esztergomi székhelyű Magyar Suzuki Zrt., amely – az Autógyártók Nemzetközi Szövetségének (OICA) statisztikái alapján – 2012-ben a 156,1 ezer legyártott autóval a magyar személygépjármű-gyártás 72%-át adta.

A 2008–2010. években 20 ezer fő felett volt a magyarországi japán cégeknél alkalmazásban állók száma. A külföldi leányvállalatok átlagos teljesítményéhez képest a japán irányítás alatt álló vállalkozásokra általában az alkalmazottak magas létszáma, nagy termelékenység és árbevételtermelő-képesség jellemző. A külföldi leányvállalatok árbevétele, hozzáadott értéke, valamint a foglalkoztatottak száma alapján Japán a 10 legnagyobb jelentőségű partnerország között van.

- ***Áru- és személyszállítás***

A két ország közötti termékforgalom általában több szállítási mód együttes igénybevétele mellett zajlik. Az áruszállítás legjellemzőbb módja a tengeri, és a közúti vagy vasúti szállítás kombinálása.

Magyarország és Japán között közvetlen légi összeköttetés menetrend szerinti járat formájában utoljára 2007-ben volt. Abban az évben összesen 8 ilyen járat (amely 4-4 érkező és induló járatot jelent) indult a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és a japán repülőterek (Fukuoka, Fukushima, Kansai, Kumamoto, Okayama és Tokió) között. A szállított utasok száma az induló járatokon 595, az érkező járatokon 702 fő volt.

A nem menetrend szerinti kereskedelmi (charter) járatok száma 2007-ben 51 volt, amelyeken összesen 7073 utas repült. A következő évekre az e típusú járatok forgalma is jelentősen visszaesett. A két ország közötti járatok utasszáma 2008 és 2011 között 1000–1400 fő volt. 2012-ben már csak 1 nem menetrendi szerinti járat volt, amelyen 225 fő utazott Tokióból Budapestre.

- ***Turisztikai kapcsolatok***

Az Ázsiából érkező turisták legnagyobb részét a japánok teszik ki. A szervezett formában zajló utaztatás keretében 37 ezer japán látogatott hazánkba 2012-ben. Ez jelentős növekedés a megelőző két évhez képest: 2010-ben 31 ezer, 2011-ben 26 ezer japán utazott ilyen formában Magyarországra. (Arányuk az összes, szervezett formában beutazó között 5,1% volt 2012-ben.) A szervezett formában Japánba utazó magyarok száma ugyanakkor nem érte el az ezret sem 2012-ben.

A japán vendégek 2012-ben 153 ezer vendégéjszakát tölthettek el a kereskedelmi szálláshelyeken, ennek 97%-át szállodákban. A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégforgalmából a japánok aránya nem haladta meg a 2%-ot: előbbiek esetében 1,3, az utóbbiakban 1,6%.

TÁBLÁZATOK

Az adatok forrása, ahol más megjegyzés nincs, a KSH adatgyűjtése. A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A kerekített részadatok összegei eltérhetnek az összesen adattól. Az indexek, ahol más megjegyzés nincs, összehasonlító áron szerepelnek.

Az évközi havi, illetve negyedéves adatok általában előzetesnek tekintendők, a későbbiek során módosulhatnak.

A nemzetközi konjunktúra-jelzőszámok esetében Magyarország adatait a többi országgal összehasonlítható módszer alapján számítva közöljük.

A táblázatos anyag a legfőbb statisztikai adatokat tartalmazza. Részletesebb adatok és módszertan a KSH honlapján (www.ksh.hu) található.

Jelmagyarázat:

- = a jelenség nem fordult elő
- .. = az adat nem ismeretes
- 0 = a mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad
- x = a mutató nem értelmezhető
- + = előzetes adat
- R = revideált adat
- , | = a vonallal elválasztott adatok összehasonlíthatósága korlátozott

1. Havi konjunktúra-jelzőszámok

1.1. Ipari, építőipari termelés

Időszak	Ipari termelés*			Építőipari termelés		
	előző hó = 100,0 ^a	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b	előző hó = 100,0 ^a	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b
2011.						
január	110,6	113,6	113,6	99,7	93,9	93,9
február	102,0	115,0	114,3	105,2	94,1	94,0
március	96,3	109,5	112,6	99,3	91,4	92,9
április	101,3	107,0	111,2	91,2	86,3	90,9
május	98,2	107,5	110,4	109,0	96,9	92,4
június	99,4	98,6	108,3	95,2	87,7	91,3
július	101,4	101,1	107,2	93,9	82,3	89,7
augusztus	98,9	105,2	107,0	105,6	87,4	89,4
szeptember	101,4	103,2	106,5	95,6	88,7	89,5
október	101,0	103,4	106,1	101,5	91,0	91,1
november	103,3	103,5	105,8	110,5	105,1	91,1
december	94,3	102,4	105,6	93,8	99,7	92,1
2012.						
január	101,7	101,2	101,2	100,4	98,8	98,8
február	100,0	101,5	101,4	91,7	84,9	91,2
március	100,3	98,6	100,4	100,0	85,8	88,8
április	97,5	97,0	99,6	102,2	97,0	91,2
május	103,6	100,1	99,7	96,3	85,5	89,7
június	97,6	100,4	99,8	98,7	88,0	89,3
július	99,4	100,8	99,9	108,5	103,6	91,6
augusztus	102,6	100,1	99,9	93,7	91,3	91,5
szeptember	99,6	96,3	99,5	106,6	103,8	93,3
október	96,7	98,3	99,4	97,8	98,2	93,9
november	99,5	92,6	98,7	97,8	86,4	93,0
december	99,0	92,7	98,2	104,2	96,6	93,4
2013.						
január	102,7	98,2	98,2	98,2	93,3 ^R	93,3 ^R
február	100,2	94,0	96,1	103,2	105,1 ^R	99,3 ^R
március	100,5	96,4	96,2	101,2	106,5 ^R	102,3 ^R
április	101,3	104,8 ^R	98,2	101,8	106,6 ^R	103,6 ^R
május	99,0	98,0 ^R	98,2	101,3	111,8 ^R	105,7
június	101,4	99,5 ^R	98,4	100,1	112,8 ^R	107,3 ^R
július	100,8	105,5 ^R	99,4 ^R	98,9	102,7 ^R	106,4 ^R
augusztus	100,1	98,5 ^R	99,3 ^R	103,7	114,6	107,7 ^R
szeptember	101,8	105,5	100,0	100,9	109,3	108,0
október						
november						
december						

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a Szezonális hatásoktól megtisztított és munkanaptényezővel korrigált index. A teljes idősor minden publikációval módosulhat.^b A tárgyhoz végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.2. Energiafelhasználás, fogyasztóiár-index

Időszak	Energiafelhasználás ^a			Fogyasztóiár-index		
	petajoule	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b	előző hó = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b
2011.						
január	113,9	99,0	99,0	100,7	104,0	104,0
február	103,8	98,9	99,0	100,4	104,1	104,0
március	97,8	100,8	99,5	101,1	104,5	104,2
április	75,3	106,1	100,7	100,6	104,7	104,3
május	71,7	112,0	102,3	100,2	103,9	104,2
június	70,1	98,7	101,8	99,8	103,5	104,1
július	72,9	97,2	101,3	99,7	103,1	104,0
augusztus	70,9	93,3	100,4	99,9	103,6	103,9
szeptember	76,2	99,0	100,2	99,9	103,6	103,9
október	87,3	90,9	99,2	100,7	103,9	103,9
november	103,6	97,7	99,0	100,7	104,3	103,9
december	109,8	83,2	97,1	100,2	104,1	103,9
2012.						
január	107,1	94,0	94,0	102,1	105,5	105,5
február	109,4	105,4	99,4	100,8	105,9	105,7
március	87,5	89,5	96,4	100,8	105,5	105,6
április	67,4	89,5	95,0	100,8	105,7	105,6
május	69,9	97,5	95,4	99,8	105,3	105,6
június	65,1	92,9	95,1	100,1	105,6	105,6
július	69,0	94,7	95,0	99,9	105,8	105,6
augusztus	67,8	95,6	95,1	100,1	106,0	105,7
szeptember	70,6	92,7	94,8	100,4	106,6	105,8
október	86,4	99,0	95,3	100,1	106,0	105,8
november	94,4	91,1	94,8	99,9	105,2	105,7
december	102,9	93,7	94,7	100,0	105,0	105,7
2013.						
január				100,8	103,7	103,7
február				99,9	102,8	103,2
március				100,3	102,2	102,9
április				100,3	101,7	102,6
május				99,9	101,8	102,4
június				100,2	101,9	102,3
július				99,7	101,8	102,3
augusztus				99,7	101,3	102,1
szeptember				100,5	101,4	102,1
október				99,7	100,9	101,9
november						
december						

^a Adatforrás: Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal.^b A tárgy hó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.3. A mezőgazdaság termelőiár-indexe

Időszak	Növényi termékek	Élő állatok és állati termékek	Összesen	Növényi termékek	Élő állatok és állati termékek	Összesen
2011.						
január	157,6	110,5	139,6	157,6	110,5	139,6
február	167,9	113,3	147,5	161,3	112,0	142,8
március	167,3	115,5	148,2	164,1	113,5	145,2
április	159,1	119,9	145,2	162,6	115,2	145,0
május	148,9	116,6	137,6	159,7	115,7	143,4
június	146,7	115,0	135,3	156,6	115,6	141,4
július	132,3	111,4	124,9	147,6	114,7	135,4
augusztus	112,4	112,1	112,4	140,6	114,4	130,9
szeptember	119,2	112,7	116,9	137,1	114,1	128,5
október	112,0	115,9	113,4	128,9	114,4	123,5
november	108,7	117,3	111,8	123,3	114,7	120,2
december	104,7	120,2	110,0	121,6	115,3	119,3
2012.						
január	93,8	115,4	100,3	93,8	115,4	100,3
február	88,4	113,2	95,5	92,4	114,1	98,8
március	88,3	114,8	95,9	90,7	114,6	97,7
április	91,3	111,1	97,1	91,2	113,1	97,7
május	98,2	110,4	101,9	93,4	112,6	99,1
június	98,3	108,9	101,5	95,4	112,5	100,6
július	105,3	109,3	106,6	101,7	112,5	105,1
augusztus	122,1	110,4	118,1	106,0	112,3	108,1
szeptember	126,2	110,9	120,8	110,3	112,2	111,0
október	133,3	109,6	124,5	115,5	112,1	114,3
november	125,0	107,5	118,5	117,4	111,7	115,4
december	126,1	104,5	118,1	117,8	111,0	115,4
2013.						
január	124,2	107,4	118,1	124,2	107,4	118,1
február	122,9	106,5	117,0	123,9	107,1	117,8
március	120,5	104,2	114,6	122,8	106,0	116,7
április	115,9	103,2	111,5	122,0	105,0	115,8
május	112,4	103,2	109,2	120,2	104,0	114,4
június	106,8	106,0	106,5	117,6	104,2	112,8
július	92,6	107,8	97,7	107,0	104,8	106,2
augusztus	85,4	107,2	92,6	104,1	104,9	104,4
szeptember	77,2	104,7	86,3	97,4	104,8	100,0
október						
november						
december						

^a A tárgyhó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.4. Az ipar termelőiár- és belföldi értékesítésiár-indexe

Időszak	Az ipar termelőiár-indexe			Az ipar belföldi értékesítésiár-indexe		
	előző hó = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^a	előző hó = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^a
2011.						
január	100,0	107,0	107,0	100,6	109,6	109,6
február	100,2	106,3	106,7	100,4	109,2	109,4
március	100,0	106,6	106,7	100,1	108,7	109,2
április	99,7	104,9	106,2	100,8	106,4	108,5
május	100,1	101,2	105,2	100,3	103,2	107,4
június	99,2	99,0	104,2	99,4	101,5	106,4
július	100,3	99,0	103,4	101,2	103,4	106,0
augusztus	100,7	99,9	103,0	100,3	103,4	105,7
szeptember	103,3	104,1	103,1	101,7	105,9	105,7
október	101,9	107,0	103,5	101,3	107,5	105,9
november	102,5	108,0	103,9	101,5	107,8	106,1
december	99,5	107,5	104,2	99,7	107,4	106,2
2012.						
január	100,3	107,8	107,8	100,8	107,7	107,7
február	98,7	106,2	107,0	100,3	107,6	107,7
március	100,2	106,4	106,8	99,9	107,4	107,6
április	100,3	107,1	106,9	100,4	107,0	107,4
május	100,8	107,8	107,1	100,6	107,4	107,4
június	98,4	106,9	107,0	98,9	106,9	107,3
július	99,6	106,2	106,9	100,4	106,1	107,2
augusztus	99,7	105,1	106,7	100,0	105,7	107,0
szeptember	100,8	102,5	106,2	100,3	104,2	106,7
október	99,6	100,2	105,6	99,8	102,7	106,3
november	99,3	97,1	104,8	99,4	100,6	105,8
december	100,5	98,2	104,3	99,9	100,8	105,3
2013.						
január	101,4	99,1	99,1	99,8	99,8	99,8
február	100,4	100,8	99,9	101,1	100,6	100,2
március	101,6	102,2	100,7	99,9	100,7	100,4
április	98,8	100,7	100,7	99,2	99,4	100,1
május	98,8	98,7	100,3	99,7	98,5	99,8
június	100,3	100,6	100,3	100,2	99,8	99,8
július	100,2	101,3	100,5	100,4	99,8	99,8
augusztus	100,7	102,4	100,7	100,6	100,4	99,9
szeptember	100,0	101,6	100,8	99,7	99,8	99,9
október						
november						
december						

^a A tárgy hó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.5. Kereset

Időszak	Alkalmazásban állók bruttó nominális keresete ^a		Alkalmazásban állók nettó nominális keresete ^a	
	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b
2011.				
január	101,8	101,8	103,5	103,5
február	104,7	103,2	105,6	104,5
március	98,6	101,6	101,7	103,5
április	105,9	102,6	107,5	104,5
május	106,9	103,5	107,7	105,2
június	104,6	103,7	105,9	105,3
július	106,3	104,1	106,9	105,5
augusztus	106,6	104,4	106,9	105,7
szeptember	105,3	104,5	105,8	105,7
október	106,1	104,6	106,6	105,8
november	106,1	104,8	107,9	106,0
december	110,1	105,2	111,5	106,4
2012.				
január	104,0	104,0	101,1	101,1
február	106,8	105,4	103,6	102,4
március	102,5	104,4	99,8	101,5
április	102,5	103,9	99,9	101,1
május	106,3	104,4	103,8	101,6
június	104,1	104,4	101,6	101,6
július	107,0	104,7	104,3	102,0
augusztus	103,9	104,6	101,2	101,9
szeptember	103,8	104,5	101,1	101,8
október	104,7	104,6	102,1	101,8
november	105,5	104,6	103,2	102,0
december	105,1	104,7	103,2	102,1
2013.				
január	102,8	102,8	104,2	104,2
február	102,8 ^R	102,8	104,1 ^R	104,2
március	103,3	103,0	104,5 ^R	104,3
április	104,7	103,4	106,0 ^R	104,7 ^R
május	102,9	103,3	104,3	104,7
június	103,8 ^R	103,4	105,2 ^R	104,8
július	102,1	103,2	103,7	104,6
augusztus	104,7	103,4	106,2	104,8
szeptember	105,0	103,6	106,4	105,0
október				
november				
december				

^a A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások, az összes költségvetési és társadalombiztosítási intézmény, valamint a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

^b A tárgyhó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.6. Külkereskedelmi termékforgalom

(millió euró)

Időszak	Behozatal		Kivitel		Egyenleg	
	tárgyhóban	évkezdettől ^a	tárgyhóban	évkezdettől ^b	tárgyhóban	évkezdettől ^b
2011.						
január	5 700	5 700	6 130	6 130	430	430
február	5 753	11 453	6 687	12 817	934	1 364
március	6 496	17 949	7 326	20 142	830	2 194
április	5 899	23 848	6 338	26 480	438	2 632
május	6 186	30 034	6 889	33 369	703	3 335
június	5 983	36 016	6 528	39 897	545	3 881
július	5 765	41 781	6 169	46 066	404	4 285
augusztus	6 006	47 788	6 461	52 527	454	4 739
szeptember	6 411	54 199	7 164	59 691	753	5 492
október	6 325	60 524	6 900	66 591	574	6 067
november	6 749	67 273	7 442	74 033	693	6 760
december	5 644	72 917	5 944	79 978	301	7 061
2012.						
január	5 908	5 908	6 154	6 154	246	246
február	5 870	11 777	6 640	12 794	770	1 017
március	6 439	18 216	7 095	19 889	657	1 673
április	5 703	23 919	6 149	26 038	446	2 119
május	6 248	30 167	7 003	33 041	755	2 874
június	6 193	36 360	6 948	39 990	755	3 629
július	6 057	42 417	6 437	46 426	380	4 009
augusztus	6 020	48 437	6 626	53 052	606	4 615
szeptember	6 125	54 562	6 840	59 893	715	5 330
október	6 734	61 297	7 352	67 244	617	5 948
november	6 723	68 020	7 290	74 534	567	6 515
december	5 278	73 297	5 418	79 952	140	6 655
2013.						
január	6 175	6 175	6 481	6 481	306	306
február	5 903	12 078	6 577	13 059	675	981
március	6 136	18 214	6 866	19 925	730	1 711
április	6 177	24 391	6 851	26 776	674	2 385
május	6 354	30 744	6 894	33 670	540	2 925
június	6 143	36 887	6 723	40 393	581	3 506
július	6 298	43 185	6 746	47 139	448	3 954
augusztus	5 785	48 969	6 398 ^R	53 537 ^R	613 ^R	4 567 ^R
szeptember ^b	6 493	55 462	7 340	60 876	847	5 415
október						
november						
december						

^a A tárgyhó végéig.^b Első becslés.

1.7. A külkereskedelmi termékforgalom ár- és volumenindexei

Időszak	Behozatali árindex ^a		Kiviteli árindex ^a		Volumenindex évkedettől ^b	
	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^b	behozatal	kivitel
2011.						
január	108,4	108,4	106,7	106,7	122,8	122,3
február	105,9	107,0	105,6	105,7	117,7	122,4
március	105,7	106,7	106,6	106,3	115,4	118,8
április	105,1	106,1	104,0	105,4	114,3	117,1
május	100,7	105,0	100,0	104,3	113,8	117,2
június	98,2	103,9	97,7	103,4	111,4	113,5
július	98,2	102,9	96,9	102,1	109,5	112,5
augusztus	100,0	102,6	98,1	101,6	109,6	112,4
szeptember	103,8	102,8	101,1	101,7	108,5	111,6
október	111,0	103,6	106,6	102,2	107,4	111,0
november	112,3	104,4	109,3	102,9	107,3	110,6
december	111,8	105,0	108,0	103,3	106,7	109,9
2012.						
január	111,6	111,6	108,3	108,3	104,1	104,0
február	108,1	109,9	105,3	106,8	103,0	102,6
március	108,5	109,4	105,5	106,4	101,2	101,1
április	110,1	109,6	108,2	106,9	100,1	100,6
május	109,9	109,6	108,1	107,1	100,5	101,3
június	109,4	109,6	107,3	107,1	101,2	102,8
július	105,9	109,1	105,2	106,9	101,7	103,1
augusztus	104,0	108,4	103,6	106,4	101,6	103,1
szeptember	101,4	107,6	100,4	105,8	100,7	102,0
október	96,5	106,4	96,8	104,8	101,1	102,3
november	94,6	105,2	93,8	103,7	100,6	101,4
december	94,4	104,3	94,6	102,9	99,9	100,7
2013.						
január	95,2	95,2	96,4	96,4	103,6	103,3
február	99,3	97,2	99,3	97,8	102,5	101,7
március	100,7	98,4	101,9	99,2	100,9	100,6
április	99,4	98,6	100,1	99,4	103,4	103,6
május	96,7	98,2	97,8	99,1	103,7	102,8
június	97,3	98,1	99,1	99,1	103,2	101,9
július	100,4	98,4	100,3	99,3	103,7	102,6
augusztus	101,7	98,8	101,4	99,5	103,2	102,5
szeptember						
október						
november						
december						

^a Az árindexek a forintárszint változását jelzik.

^b A tárgyhó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.8. Kiskereskedelmi forgalom

Időszak	A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe ^a				
	előző hó = 100,0 (szezónális és napátárhatástól megtisztítva) ^b	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^c	előző év azonos hó = 100,0	évkezdettől ^c
		napátárhatástól megtisztítva		kiigazítás nélkül	
2011.					
január	101,0	100,9	100,9	101,3	101,3
február	100,2	100,1	100,5	100,1	100,7
március	99,0	99,0	100,0	97,4	99,5
április	101,2	99,2	99,8	100,1	99,7
május	100,2	100,9	100,0	101,8	100,1
június	99,3	99,3	99,9	98,8	99,9
július	100,2	98,7	99,8	98,4	99,6
augusztus	100,1	100,6	99,9	101,5	99,9
szeptember	100,3	100,9	100,0	100,8	100,0
október	100,0	100,7	100,0	100,6	100,1
november	100,1	101,4	100,2	101,3	100,2
december	99,5	101,6	100,3	100,5	100,2
2012.					
január	99,7	100,5	100,5	101,0	101,0
február	99,1	98,8	99,6	100,1	100,6
március	101,1	101,5	100,3	100,6	100,6
április	98,3	97,0	99,4	96,9	99,6
május	100,3	97,8	99,1	97,3	99,1
június	100,7	98,8	99,1	98,8	99,0
július	98,9	97,4	98,8	97,9	98,8
augusztus	100,0	98,0 ^R	98,7	97,7	98,7
szeptember	99,8	97,0	98,5	96,1	98,4
október	99,4	96,0	98,3	97,2	98,2
november	99,7	95,8	98,1	95,9	98,0
december	100,2	97,5	98,0	96,6	97,8
2013.					
január	99,6	97,5	97,5	97,2	97,2
február	100,0	98,7	98,1	97,6	97,4
március	99,2	96,9	97,7	99,5	98,2
április	105,2	103,2	99,1	100,6	98,8
május	99,5	102,2	99,7	102,2	99,6
június	98,9	99,6	99,7	99,1	99,5
július	100,1	101,3	99,9	101,8	99,8
augusztus	99,7	101,4	100,1	100,9	100,0
szeptember	99,3	100,3	100,1	100,8	100,1
október					
november					
december					

^a Gépjármű-kiskereskedelem nélkül, a korábbi közléstől eltérően üzemyanyag-forgalommal együtt.

^b A teljes idősor minden publikációval módosulhat.

^c A tárgyhó végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

1.9. Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege

(milliárd forint)

Időszak	Az államháztartás egyenlege ^a		Ebből: a központi költségvetés egyenlege ^a	
	tárgyhóban	évkezdettől ^b	tárgyhóban	évkezdettől ^b
2011.				
január	-122,8	-122,8	-110,8	-110,8
február	-436,9	-559,7	-419,5	-530,3
március	-182,4	-742,1	-157,3	-687,6
április	75,9	-666,2	101,1	-586,5
május	-58,0	-724,2	-40,1	-626,6
június	-310,4	-1 034,6	-280,8	-907,4
július	-459,9	-1 494,5	-460,1	-1 367,5
augusztus	-50,1	-1 544,6	-16,8	-1 384,3
szeptember	-26,0	-1 570,6	18,6	-1 365,7
október	242,7	-1 327,8	108,7	-1 257,0
november	79,9	-1 247,9	-39,3	-1 296,3
december	-493,7	-1 741,6	-430,8	-1 727,1
<i>december</i>	..	-1 600,0	-	-
2012.				
január	107,3	107,3	85,3	85,3
február	-393,9	-286,6	-404,5	-319,3
március	-230,9	-517,6	-235,6	-554,8
április	289,3	-228,2	283,8	-271,0
május	-115,9	-344,1	-132,6	-403,6
június	-173,6	-517,7	-188,6	-592,3
július	80,2	-437,5	49,7	-542,5
augusztus	-122,0	-559,5	-106,0	-648,5
szeptember	13,7	-545,8	19,7	-628,9
október	-112,3	-658,1	-100,6	-729,4
november	-33,6	-691,7	-10,1	-739,5
december	93,1	-598,6	128,3	-611,2
<i>december</i>	..	-508,3	-	-
2013.				
január	-2,5	-2,5	-90,7	-90,7
február	-337,0	-339,5	-360,4	-451,1
március	-154,1	-493,6	-137,6	-588,7
április	-35,0	-528,6	-79,4	-668,1
május	-30,8	-559,4	-59,8	-727,9
június	-162,3	-721,7	-186,4	-914,3
július	-129,5	-851,2	-179,1	-1 093,3
augusztus	-110,0	-961,2	-137,4	-1 230,7
szeptember	12,1	-949,0	13,9	-1 216,8
október	61,4	-887,7	24,5	-1 192,4
november				
december				
<i>december</i>				

^a Adatforrás: Nemzetgazdasági Minisztérium.^b A tárgyhó végéig.^c Helyi önkormányzatokkal együtt.

2. Negyedéves konjunktúra-jelzőszámok
2.1. Bruttó hazai termék és a háztartások fogyasztása

Időszak	Bruttó hazai termék (GDP)			Háztartások tényleges fogyasztása (makroadat)		
	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b
2011.						
I. n.év	101,1	102,5 ^R	102,5 ^R	101,0	100,0	100,0
II. n.év	99,9	101,3	101,9 ^R	99,8	100,2	100,1
III. n.év	100,0	101,3 ^R	101,7 ^R	101,0	100,6	100,3
IV. n.év	100,3	101,3	101,6	98,7	100,6	100,4
2012.						
I. n.év	98,6	99,4	99,4	99,4	99,0	99,0
II. n.év	99,6	98,4 ^R	98,9 ^R	99,2	98,5	98,7
III. n.év	99,8	98,3	98,7 ^R	99,0	96,0	97,8
IV. n.év	99,5	97,3	98,3	101,0	98,9	98,1
2013.						
I. n.év	100,9	99,2 ^R	99,2 ^R	99,8	98,9	98,9
II. n.év	100,4	100,5	99,9 ^R	100,4	100,3	99,6
III. n.év	100,8	101,7	100,5			
IV. n.év						

^a Szezonálisan és naptárhatással kiigazított indexek 2005. évi áron. A teljes idősor minden publikációval változhat.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

2.2. Beruházás és a mezőgazdasági termékek felvásárlása

Időszak	Beruházás			Mezőgazdasági termékek felvásárlása	
	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^{b,c}	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b
2011.					
I. n.év	99,0	99,3	99,3	93,7	93,7
II. n.év	98,5	93,5	96,0	101,1	97,5
III. n.év	98,6	94,6	95,5	112,7	104,1
IV. n.év	98,9	95,5	95,5	93,3	100,2
2012.					
I. n.év	98,5	93,5	93,5	114,2	114,2
II. n.év	98,3	96,0	94,9	101,1	112,8
III. n.év	99,2	98,5	96,3	98,4	111,1
IV. n.év	99,2	92,1	94,8	85,8	102,3
2013.					
I. n.év	99,8	91,3	91,3	94,7	94,7
II. n.év	99,9	104,6	98,8	92,1	93,4
III. n.év					
IV. n.év					

^a Szezonális hatásoktól megtisztított és munkanaptényezővel korrigált index. A teljes idősor minden publikációval változhat.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszakára = 100,0.

^c Az adatok évközi adatgyűjtésből származnak, és eltérhetnek az éves adatoktól. A 2011. évi adatok szerint a beruházások volumene az előző évhez képest 4,6%-kal csökkent. A 2012. évi előzetes adatok szerint a volumen 5,2%-kal csökkent.

2.3. Ipari és építőipari termelés

Időszak	Ipari termelés*			Építőipari termelés		
	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkedzettől ^b	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkedzettől ^{b,c}
2011.						
I. n.év	104,7	112,6	112,6	101,0	92,9	92,9
II. n.év	98,1	104,2	108,3	96,3	90,3	91,3
III. n.év	100,1	103,2	106,5	95,5	86,3	89,3
IV. n.év	101,8	103,1	105,6	105,0	98,6	92,1
2012.						
I. n.év	98,9	100,4	100,4	93,9	88,8	88,8
II. n.év	99,1	99,2	99,8	96,3	89,6	89,3
III. n.év	100,5	98,9	99,5	104,0	99,5	93,3
IV. n.év	96,7	94,6	98,2	99,7	93,6	93,4
2013.						
I. n.év	102,2	96,2	96,2	102,8	102,3 ^R	102,3 ^R
II. n.év	101,4	100,7 ^R	98,4	101,1	110,6	107,3 ^R
III. n.év	102,1	103,3	100,0	101,2	108,9	108,0
IV. n.év						

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a Szezonális hatásoktól megtisztított és munkanaptényezővel korrigált index. A teljes idősor minden publikációval módosulhat.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

^c Az adatok az évközi adatgyűjtésből származnak, és eltérhetnek az éves adatoktól.

2.4. Külkereskedelmi termékforgalom

Időszak	Behozatal volumene			Kivitel volumene		
	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkedzettől ^b	előző negyedév = 100,0 ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkedzettől ^b
2011.						
I. n.év	102,9	115,4	115,4	104,3	118,8	118,8
II. n.év	98,6	107,6	111,4	98,0	108,8	113,5
III. n.év	100,3	103,5	108,5	102,2	107,9	111,6
IV. n.év	102,6	101,7	106,7	102,2	105,1	109,9
2012.						
I. n.év	98,8	101,2	101,2	98,9	101,1	101,1
II. n.év	100,2	101,2	101,2	101,4	104,4	102,8
III. n.év	101,2	99,5	100,7	99,8	100,5	102,0
IV. n.év	98,8	98,4	99,9	98,3	97,1	100,7
2013.						
I. n.év	102,9	100,9	100,9	102,8	100,6	100,6
II. n.év	101,8	105,5	103,2	101,4	103,1	101,9
III. n.év						
IV. n.év						

^a Szezonális hatásoktól megtisztított index. A teljes idősor minden publikációval módosulhat.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

2.5. Foglalkoztatottak száma és a munkanélküliség

Időszak	Foglalkoztatottak száma ^a			Munkanélküliség ^a		
	ezer fő	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b	ezer fő	előző év azonos negyedév = 100,0	rátája (%)
2011.						
I. n.év	3 701,6	100,4	100,4	489,6	98,3	11,7
II. n.év	3 776,8	100,8	100,6	460,6	97,3	10,9
III. n.év	3 822,1	100,8	100,7	461,8	99,2	10,8
IV. n.év	3 815,4	101,1	100,8	458,4	99,3	10,7
2012.						
I. n.év	3 756,1	101,5	101,5	503,2	102,8	11,8
II. n.év	3 839,6	101,7	101,6	471,0	102,3	10,9
III. n.év	3 901,4	102,1	101,7	456,9	98,9	10,5
IV. n.év	3 873,9	101,5	101,7	467,9	102,1	10,8
2013.						
I. n.év	3 786,9	100,8	100,8	508,1	101,0	11,8
II. n.év	3 899,2	101,6	101,2	448,6	95,2	10,3
III. n.év	3 957,1	101,4	101,3	433,9	95,0	9,9
IV. n.év						

^a A munkaerő-felmérés adatai alapján, a 15–64 éves népességen belül.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

2.6. Alkalmazásban állók nettó nominális keresete és fogyasztóiár-index

Időszak	Alkalmazásban állók nettó nominális keresete ^a		Fogyasztóiár-index		
	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b	előző negyedév = 100,0	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^b
2011.					
I. n.év	103,5	103,5	101,8	104,2	104,2
II. n.év	107,0	105,3	101,6	104,0	104,1
III. n.év	106,5	105,7	99,6	103,4	103,9
IV. n.év	108,7	106,4	101,1	104,1	103,9
2012.					
I. n.év	101,5	101,5	103,3	105,6	105,6
II. n.év	101,7	101,6	101,5	105,5	105,6
III. n.év	102,2	101,8	100,1	106,1	105,8
IV. n.év	102,9	102,1	100,4	105,4	105,7
2013.					
I. n.év	104,3	104,3	100,8	102,9	102,9
II. n.év	105,2	104,8	100,4	101,8	102,3
III. n.év	105,4	105,0	99,8	101,5	102,1
IV. n.év					

^a A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások, az összes költségvetési és társadalombiztosítási intézmény, valamint a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

^b A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

2.7. A folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg egyenlege

(millió euró)

Időszak	Folyó fizetési mérleg egyenlege ^a		Tőkemérleg egyenlege ^a	
	tárgynegyed- évben	évkezdettől ^b	tárgynegyed- évben	évkezdettől ^b
2011.				
I. n.év	4	4	465	465
II. n.év	216	220	386	851
III. n.év	260	480	743	1 594
IV. n.év	-35	446	734	2 328
2012.				
I. n.év	-196	-196	415	415
II. n.év	518	322	477	892
III. n.év	685	1 007	578	1 469
IV. n.év	10	1 016	1 042	2 512
2013.				
I. n.év	666	666	604	604
II. n.év	612	1 279	881	1 485
III. n.év				
IV. n.év				

^a Adatforrás: MNB. Az adatok visszamenőlegesen folyamatosan változhatnak. A speciális célú – külföldön tevékenységet végző, passzív pénzközvetítői funkciót betöltő – vállalatok adatai nélkül.

^b A tárgynegyedév végéig.

2.8. Szállítás

Időszak	Áruszállítás, árutonna-kilométer alapján		Helyközi személyszállítás, utaskilométer alapján		Helyi személyszállítás, utaskilométer alapján	
	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^a	előző év azonos negyedév = 100,0	évkezdettől ^a
2011.						
I. n.év	104,4	104,4	99,4	99,4	100,3	100,3
II. n.év	102,4	103,4	103,0	101,3	99,7	100,0
III. n.év	100,3	102,3	105,3	102,7	99,0	99,7
IV. n.év	97,1	101,0	106,4	103,7	97,9	99,2
2012.						
I. n.év	99,4	99,4	97,6	97,6	100,0	100,0
II. n.év	98,4	98,9	90,9	94,0	100,8	100,4
III. n.év	100,3	99,4	84,0	90,4	97,2	99,4
IV. n.év	98,0	99,1	87,5	89,6	97,5	98,9
2013.						
I. n.év	97,5	97,5	98,1	98,1	98,2	98,2
II. n.év	99,3	98,4	103,2	100,7	99,2	98,7
III. n.év						
IV. n.év						

^a A tárgynegyedév végéig, az előző év azonos időszaka = 100,0.

2.9. Telefon- és internet-előfizetések száma

Időszak	Vezetékes telefon-		Mobiltelefon-		Internet- előfizetések az időszak végén (ezer)
	fővonalak száma az időszak végén (ezer)	hívások időtartama (millió perc)	előfizetések száma az időszak végén (ezer)	hívások időtartama (millió perc)	
2011.					
I. n.év	2 914	1 350	11 893	4 358	3 460
II. n.év	2 886	1 335	11 704	4 550	3 669
III. n.év	2 883	1 318	11 669	4 567	4 004
IV. n.év	2 908	1 409	11 690	4 386	4 333
2012.					
I. n.év	2 893	1 374	11 634	4 501	4 563
II. n.év	2 911	1 307	11 528	4 546	4 759
III. n.év	2 918	1 219	11 509	4 476	5 119
IV. n.év	2 927	1 336	11 579	4 477	5 456
2013.					
I. n.év	3 065	1 375	11 582	4 432	5 653
II. n.év	3 023	1 251	11 581	4 630	5 871
III. n.év					
IV. n.év					

3. A bruttó hazai termék (GDP) alakulása*

Megnevezés	Megoszlás, 2012 (%)	2012	2013. I. n.év	2013. II. n.év
		az előző év azonos időszaka = 100,0		
GDP összesen^a	100,0^b	98,3	99,1	100,5
A GDP termelése				
Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás, halászat	3,9	78,8	107,6	117,2
Ipar	27,3	98,9	97,5	99,2
Építőipar	3,7	93,6	102,1	106,9
Kereskedelem, javítás, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás	11,9	98,8	98,5	98,1
Szállítás, raktározás	6,2	97,5	103,1	99,6
Információ, kommunikáció	5,2	103,4	98,3	101,1
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	4,5	97,0	98,7	98,9
Ingtalanügyletek	8,8	98,8	100,9	101,0
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	8,6	99,9	95,1	100,8
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán egészségügyi, szociális ellátás	17,0	100,0	99,6	100,5
Művészet, szórakozás, szabadidő, egyéb szolgáltatás	2,9	99,3	100,4	103,2
A GDP felhasználása				
Belföldi felhasználás	92,2	96,3	98,3	101,8
Ebből:				
végső fogyasztás összesen	74,6	98,3	98,7	100,4
– háztartások tényleges fogyasztása	64,5	98,1	98,9	100,3
Ebből:				
háztartások fogyasztási kiadása	52,7	98,6	99,2	100,7
természetbeni társadalmi juttatás a kormányzattól	10,2	95,1	97,8	99,1
természetbeni társadalmi juttatás a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől	1,6	100,1	95,2	96,2
– közösségi fogyasztás	10,0	100,0	97,7	100,6
bruttó felhalmozás	17,6	88,6	95,5	108,7
– bruttó állóeszköz-felhalmozás	17,2	96,2	94,0	104,9
Termékek és szolgáltatások				
export	94,8	102,0	101,1	103,0
import	87,0	100,1	100,4	104,7
kiviteli (+), illetve behozatali (-) többlet	7,8	x	x	x

* Negyedéves adatok alapján. A GDP 2012-ben folyó áron 28 billió 252 milliárd Ft volt.

^a Az adatok 2011 szeptemberétől kezdődően TEÁOR 2008 szerinti bontásban vannak közölve.

^b A termelés esetében ágazatok összesen, alapáron = 100,0; a felhasználás esetében GDP összesen = 100,0.

4. A nemzetgazdaság beruházásai*

Ág	2012 (milliárd forint)	2012	2013.	2013.
			I. n.év	II. n.év
		az előző év azonos időszaka = 100,0		
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	240,3	98,1	87,4	118,1
Bányászat, kőfejtés	15,5	76,1	181,2	104,1
Feldolgozóipar	1 332,7	104,9	86,8	99,5
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	147,8	61,4	69,5	75,2
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmérsítés	122,3	89,4	138,7	179,3
Építőipar	64,2	90,7	105,6	121,4
Kereskedelem, gépjárműjavítás	281,9	97,5	89,6	96,6
Szállítás, raktározás	573,1	97,6	95,3	113,2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	34,2	93,6	78,7	180,2
Információ, kommunikáció	164,4	110,9	95,5	70,6
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	44,8	62,7	100,3	95,8
Ingatlanügyletek	637,5	94,9	80,3	91,8
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	63,5	91,1	113,0	155,6
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	82,3	99,3	111,5	130,7
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	164,1	113,0	134,7	148,8
Oktatás	84,5	62,1	85,2	94,7
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	56,4	60,0	79,8	93,2
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	42,6	76,0	65,6	104,3
Egyéb szolgáltatás	15,6	60,2	77,9	112,5
Összesen	4 167,7	94,8	91,3	104,6

* Az adatok évközi adatgyűjtésből származnak.

5. A mezőgazdasági termékek felvásárlása

Megnevezés	Megoszlás, 2013. jan- szept. (%)	2012.		2013.	
		év	jan-szept.	szept.	jan-szept.
		az előző év azonos időszaka = 100,0			
Növénytermesztési és kertészeti termékek	43,4	99,6	120,9	77,0	96,7
Ebből:					
gabonafélék	24,3	90,6	127,5	118,3	97,8
zöldségfélék	4,6	108,1	106,2	123,5	99,9
gyümölcsök	5,0	105,3	100,2	84,1	116,8
Élő állatok és állati termékek	56,6	104,6	104,9	100,3	98,1
Ebből:					
élő állatok	40,4	104,1	103,7	103,0	99,4
állati termékek	16,2	105,9	108,1	93,5	95,1
Összesen	100,0	102,3	111,1	84,8	97,5

6. A fontosabb növények összes termésmennyisége

Megnevezés	2008–2012. évek átlaga	2010	2011	2012	2013 ⁺
	termésmennyiség, ezer tonna				
Búza	4 383	3 745	4 107	4 011	5 143
Kukorica	7 233	6 985	7 992	4 763	..
Árpa	1 092	944	988	996	1 098
Cukorrépa	773	819	856	882	..
Napraforgó	1 277	970	1 375	1 317	..
Repce	541	531	527	415	..
Burgonya	576	488	600	548	..
Zöldség	1 483	1 144	1 475	1 363	..
Gyümölcs ^a	780	766	513	834	..
Szőlő	444	295	451	356	..

^a Étkezési szőlővel együtt.

7. Állatállomány

Megnevezés	2010.		2011.		2012.		2013.	
	jún. 1.	dec. 1.	jún. 1.	dec. 1.	jún. 1.	dec. 1.	jún. 1. ⁺	index ^a
	ezer db							
Szarvasmarha	706	682	691	694	733	753	758	103,4
Ebből:								
tehén	315	309	327	327	335	336	335	100,0
Sertés	3 208	3 169	3 142	3 026	2 912	2 956	2 892	99,3
Ebből:								
anyakoca	228	219	220	210	205	199	194	94,7
Juh	1 204	1 181	1 154	1 081	1 168	1 147	1 164	99,7
Baromfi ^b	51 640	42 213	49 981	41 470	45 691	38 189	44 407	97,2
Ebből:								
tyúk	39 428	31 848	37 930	32 854	34 690	30 071	33 577	96,8

^a Előző év azonos időpontja = 100,0

^b Gyöngyös nélkül.

8. Az ipar főbb adatai*

Megnevezés	Megoszlás, 2012 (%) ^a	Az előző év azonos időszaka = 100,0			
		2012.		2013.	
		év	jan–szept.	szept.	jan–szept.
Ipari termelés^b	100,0	98,2	99,5	105,5	100,0
Bányászat, kőfejtés	0,4	108,0	115,9	81,6	83,1
Feldolgozóipar	92,8	98,3	99,6	106,3	100,6
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	10,9	104,6	106,6	100,2	98,5
Textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	1,4	96,5	96,8	109,5	98,3
Fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	3,0	98,1	98,2	105,3	99,7
Kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás	7,8	90,3	90,3	97,0	94,5
Vegyí anyag, termék gyártása	5,4	99,7	96,6	99,1	107,1
Gyógyszergyártás	3,3	103,5	105,9	95,5	91,5
Gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	6,9	100,7	102,2	100,6	96,7
Fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	6,9	99,7	102,1	112,0	99,5
Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	13,9	82,8	86,1	94,7	87,4
Villamos berendezés gyártása	3,9	99,0	98,4	106,0	102,3
Gép, gépi berendezés gyártása	7,6	101,2	102	103,2	98,8
Járműgyártás	19,2	107,8	108,6	127,6	115,3
Egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	2,5	110,7	110,3	98,5	102,3
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	6,8	96,6	97,3	95,1	92,7
Ipari értékesítés^b	x	97,8	99,2	109,0	100,8
Alkalmazásban állók száma ^c	x	97,9	98,0	100,6	100,3
A termelékenység indexe ^c	x	100,4	101,5	105,0	99,8

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a Folyó áron, a legalább 5 főt foglalkoztató gazdálkodói kör = 100,0.^b Az ipar összesen adatok teljes körűek, az ágazati adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.^c Az adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.

9. Az ipar belföldi értékesítése*

Megnevezés	Megoszlás, 2012 (%) ^a	Az előző év azonos időszaka = 100,0			Arány, 2013. jan–szept. (%) ^{a,b}
		2012. jan–szept.	2013.		
			szept.	jan–szept.	
Belföldi értékesítés összesen^c	100,0	97,6	105,0	97,3	41,9
Bányászat, kőfejtés	0,7	111,0	87,1	82,1	82,6
Feldolgozóipar	54,7	97,9	103,9	96,0	27,4
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	13,9	103,1	103,4	97,0	61,7
Textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	0,6	117,4	85,9	78,8	15,8
Fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	3,1	95,8	108,8	99,4	50,8
Kokszyártás, kőolaj-feldolgozás	11,0	88,8	94,5	94,7	67,5
Vegyí anyag, termék gyártása	5,0	101,4	103,1	99,2	42,5
Gyógyszergyártás	0,9	94,8	99,7	105,9	14,9
Gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	5,1	92,0	107,9	96,9	35,5
Fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	5,4	105,9	104,1	89,9	35,9
Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	1,5	79,2	108,1	75,9	4,7
Villamos berendezés gyártása	1,1	100,7	107,2	102,4	14,2
Gép, gépi berendezés gyártása	2,1	113,9	107,2	95,0	12,4
Járműgyártás	2,5	94,9	144,3	108,7	6,3
Egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	2,4	113,6	94,6	92,3	41,7
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	44,5	96,5	107,9	98,8	90,4

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a Folyó áron. Az adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.

^b A belföldi értékesítés aránya az ágazat összes értékesítésében.

^c Az ipar összesen adatok teljes körűek, az ágazati adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.

10. Az ipar exportértékesítése*

Megnevezés	Megoszlás, 2012 (%) ^a	Az előző év azonos időszaka = 100,0			Arány, 2013. jan–szept. (%) ^{a,b}	
		2012.		2013.		
		jan–szept.	szept.	jan–szept.		szept.
Exportértékesítés összesen^c	100,0	100,5	111,8	103,4	58,1	
Bányászat, kőfejtés	0,1	167,8	65,9	91,9	17,4	
Feldolgozóipar	97,2	101,1	109,8	102,7	72,6	
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	5,9	114,6	107,2	104,8	38,3	
Textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	1,6	92,2	121,0	104,1	84,2	
Fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	2,1	101,1	106,7	100,0	49,2	
Kökszgyártás, kőolaj-feldolgozás	3,7	97,2	93,3	95,7	32,5	
Vegyí anyag, termék gyártása	4,4	95,6	102,6	113,0	57,5	
Gyógyszergyártás	4,2	104,8	99,6	93,9	85,1	
Gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	6,5	109,9	102,4	98,0	64,5	
Fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	6,3	101,8	109,3	104,5	64,1	
Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	19,6	87,1	96,8	87,3	95,3	
Villamos berendezés gyártása	4,9	97,9	108,9	102,9	85,8	
Gép, gépi berendezés gyártása	9,6	101,0	105,8	99,3	87,6	
Járműgyártás	26,6	110,9	127,9	115,2	93,7	
Egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	1,9	107,5	104,7	111,5	58,3	
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	2,7	79,2	215,2	133,3	9,6	

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a Folyó áron. Az adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.

^b Az exportértékesítés aránya az ágazat összes értékesítésében.

^c Az ipar összesen adatok teljes körűek, az ágazati adatok a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokra vonatkoznak.

11. Építőipar

Megnevezés	Megoszlás, 2012 (%)	Az előző év azonos időszaka = 100,0			
		2012.		2013.	
		év	jan–szept.	szept.	jan–szept.
Épületeken végzett munka	50,6	91,6	90,4	108,6	107,8
Egyéb építményeken végzett munka	49,4	95,3	96,6	109,9	108,0
Építőipar összesen (építőipari termelés)	100,0	93,4	93,3	109,3	108,0
Ebből:					
épületek építése	23,8	87,3	88,3	112,9	111,4
egyéb építmények építése	29,9	97,7	99,7	117,9	113,6
speciális szaképítés	46,3	94,1	92,3	101,6	102,4

12. Kiskereskedelmi forgalom

Megnevezés	2013. jan–szept., folyó áron (milliárd forint)	Az előző év azonos időszaka = 100,0			
		2012.		2013.	
		év	jan–szept.	szept.	jan–szept.
Élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	2 810,9	99,1	99,6	99,6	99,8
Ebből:					
élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	2 467,6	98,8	99,3	92,6	97,7
élelmiszer-, ital-, dohányáru-kiskereskedelem	343,3	102,1	102,8	157,7	119,6
Nem élelmiszertermék	2 109,2	96,5	97,3	101,0	99,6
Ebből:					
iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem	180,8	99,8	100,0	99,7	98,5
textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem	288,7	101,6	103,3	110,6	102,8
bútor-, műszacikk-kiskereskedelem	663,5	89,0	90,7	100,2	96,0
könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-kiskereskedelem	496,0	96,9	97,7	93,1	97,3
gyógyszer-, gyógyászattermék-, illatszer-kiskereskedelem	369,1	100,5	99,1	100,1	100,6
Üzemanyag-kiskereskedelem	1 176,1	97,5	97,5	103,1	101,5
Kiskereskedelem összesen	6 096,2	97,8	98,4	100,8	100,1
Gépjármű-, járműalkatrész-kiskereskedelem	406,5	97,4	98,2	113,7	98,0

13. Külkereskedelmi termékforgalom

(folyó áron)

Devizanem	Behozatal		Kivitel		Az egyenleg értéke	
	érték	az előző év azonos időszaka = 100,0	érték	az előző év azonos időszaka = 100,0	a tárgyidőszakban	az előző év azonos időszakában
2013. szeptember^a						
Millió euró	6 492,5	106,0	7 339,8	107,3	847,3	715,4
Millió dollár	8 673,2	111,1	9 803,9	112,3	1 130,6	926,9
Milliárd forint	1 946,4	112,7	2 200,3	113,9	253,9	204,7
2012. január–szeptember^b						
Millió euró	55 461,7	101,6	60 876,4	101,6	5 414,7	5 330,5
Millió dollár	73 137,2	104,4	80 267,9	104,4	7 130,7	6 809,3
Milliárd forint	16 431,2	103,2	18 047,5	103,3	1 616,3	1 546,8

^a Első becslés.^b Előzetes adatok.

**14. Külkereskedelmi termékforgalom országcsoportok szerint,
2013. január–augusztus**

(folyó áron, millió euró)

Országcsoport	Behozatal		Kivitel		Az egyenleg értéke	
	érték	az előző év azonos időszaka = 100,0	érték	az előző év azonos időszaka = 100,0	a tárgyidő- szakban	az előző év azonos időszaká- ban
Európai Unió (EU–28)	34 666,2	100,2	41 336,1	100,3	6 669,8	6 587,3
Ebből:						
EU–15	25 283,3	98,8	29 225,9	101,9	3 942,6	3 092,2
új tagállamok	9 383,0	104,2	12 110,2	96,9	2 727,2	3 495,2
EU-n kívüli országok	14 303,0	103,4	12 200,5	102,9	–2 102,5	–1 972,3
Ebből:						
európai országok	6 239,8	106,8	5 813,5	106,0	–426,3	–361,2
ázsiai országok	5 914,0	94,6	3 391,8	98,7	–2 522,2	–2 815,7
többi ország	2 149,2	123,8	2 995,3	101,9	846,1	1 204,6
Összesen	48 969,3	101,1	53 536,6	100,9	4 567,4	4 615,1

**15. A külkereskedelmi termékforgalom árucsoportok és országcsoportok szerint,
2013. január–augusztus**

(millió euró)

Árucsoport	Európai Unió (EU–28)	Ebből		EU-n kívüli országok	Összesen
		EU–15	új tagállamok		
Behozatal					
Élelmiszerek, italok, dohány	2 404,4	1 497,7	906,7	135,2	2 539,6
Nyersanyagok	849,6	565,4	284,2	284,1	1 133,8
Energiahordozók	1 759,9	855,4	904,5	4 390,3	6 150,1
Feldolgozott termékek	14 490,7	10 512,7	3 977,9	2 477,9	16 968,5
Gépek és szállítóeszközök	15 161,7	11 852,2	3 309,6	7 015,6	22 177,3
Összesen	34 666,2	25 283,3	9 383,0	14 303,0	48 969,3
Kivitel					
Élelmiszerek, italok, dohány	3 610,0	1 999,9	1 610,1	623,2	4 233,3
Nyersanyagok	1 403,6	952,3	451,3	273,4	1 677,1
Energiahordozók	1 375,8	379,7	996,1	412,1	1 787,8
Feldolgozott termékek	13 657,0	8 979,1	4 677,9	3 737,4	17 394,3
Gépek és szállítóeszközök	21 289,6	16 914,9	4 374,8	7 154,4	28 444,1
Összesen	41 336,1	29 225,9	12 110,2	12 200,5	53 536,6

16. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árucsoportok és országcsoportok szerint, 2013. január–augusztus

(az előző év azonos időszaka = 100,0)

Árucsoport	Európai Unió (EU-28)	Ebből		EU-n kívüli országok	Összesen
		EU-15	új tagállamok		
Behozatal					
Élelmiszerek, italok, dohány	98,2	100,0	95,3	89,0	97,6
Nyersanyagok	99,6	91,6	121,1	95,2	98,4
Energiahordozók	87,9	72,4	108,6	111,2	103,4
Feldolgozott termékek	105,1	102,7	112,3	110,6	105,8
Gépek és szállítóeszközök	101,7	101,6	101,7	103,5	102,2
Összesen	101,9	100,3	106,4	106,6	103,2
Kivitel					
Élelmiszerek, italok, dohány	93,8	94,8	92,6	90,9	93,5
Nyersanyagok	89,3	96,6	76,8	119,6	93,1
Energiahordozók	91,2	89,3	91,9	109,0	94,8
Feldolgozott termékek	105,0	105,5	103,9	112,3	106,5
Gépek és szállítóeszközök	103,0	104,1	98,9	101,6	102,7
Összesen	101,8	103,4	98,2	104,7	102,5

**17. A külkereskedelmi termékforgalom fontosabb országok szerint,
2013. január–augusztus**

(folyó áron)

Ország	Behozatal	Kivitel	Egyenleg	Behozatal	Kivitel
	millió euró			az előző év azonos időszaka = 100,0	
Összes forgalom	48 969,3	53 536,6	4 567,4	101,1	100,9
Ebből:					
Ausztria	3 219,9	2 935,0	-284,9	93,2	97,0
Belgium	1 105,9	836,7	-269,2	104,9	105,0
Csehország	1 932,7	2 003,4	70,7	114,3	98,1
Dánia	299,1	417,3	118,2	105,9	114,8
Egyesült Királyság	972,2	2 179,8	1 207,7	102,6	99,9
Finnország	160,9	188,5	27,6	53,4	161,5
Franciaország	1 749,9	2 450,4	700,5	98,3	100,6
Görögország	47,9	185,8	137,8	105,4	107,2
Hollandia	1 910,7	1 503,6	-407,1	97,5	102,0
Horvátország	243,0	786,5	543,5	112,1	95,7
Lengyelország	2 276,1	2 035,2	-240,9	101,2	100,4
Németország	12 137,9	13 837,5	1 699,6	100,7	102,1
Olaszország	2 118,0	2 525,1	407,1	96,5	103,1
Oroszország	4 300,1	1 732,2	-2 567,9	105,5	104,8
Portugália	127,1	146,6	19,5	117,8	89,0
Románia	1 311,3	2 959,7	1 648,4	91,0	93,6
Spanyolország	637,4	1 358,6	721,2	111,8	108,3
Svájc	315,0	526,4	211,3	95,1	107,4
Svédország	503,2	514,2	11,0	93,3	92,3
Szerbia ^a	280,8	772,9	492,1	135,3	96,3
Szlovákia	2 735,3	2 820,0	84,7	103,8	94,0
Szlovénia	581,5	616,2	34,8	113,8	102,0
Ukrajna	839,4	1 257,0	417,6	105,0	107,9
Japán	585,6	291,4	-294,2	89,8	98,2
Kína ^b	2 809,5	1 012,7	-1 796,9	105,5	113,9
Koreai Köztársaság	570,5	137,5	-433,1	78,6	116,5
Malajzia	99,6	77,1	-22,4	48,8	90,9
Szingapúr	276,5	148,4	-128,2	100,9	66,9
Tajvan	495,8	81,1	-414,7	78,4	168,7
Egyesült Államok	1 083,3	1 381,2	297,9	111,5	108,0

^a Koszovó nélkül.^b Tajvan és Hongkong nélkül.

18. Turizmus, vendéglátás

Megnevezés	2013. jan-szept.	Az előző év azonos időszaka = 100,0		
		2012. év	2013.	
			szept.	jan-szept.
Kereskedelmi szálláshelyek				
vendégeinek száma, ezer fő	6 911	104,5 ^R	102,7	105,3
vendégéjszakáinak száma, ezer	18 236	105,8 ^R	101,6	104,4
külföldi vendégek száma, ezer fő	3 433	108,9 ^R	101,3	105,9
külföldiek vendégéjszakáinak száma, ezer	9 536	109,4 ^R	100,7	105,2
belföldi vendégek száma, ezer fő	3 477	100,5 ^R	104,6	104,7
belföldiek vendégéjszakáinak száma, ezer	8 700	102,0 ^R	103,0	103,4
Vendéglátóhelyek forgalma, milliárd Ft	567,1	99,8	99,8	99,3

19. Áralakulás

19.1. Termelőiár-indexek

(az előző év azonos időszaka = 100,0)

Megnevezés	2012.			2013.	
	év	szept.	jan-szept.	szept.	jan-szept.
Mezőgazdasági termékek termelőiár-indexe^a	115,4	120,8	111,0	86,3	100,0
Ezen belül:					
növénytermesztési és kertészeti termékek	117,8	126,2	110,3	77,2	97,4
élő állatok és állati termékek	111,0	110,9	112,2	104,7	104,8
Az ipar termelőiár-indexe	104,3	102,5	106,2	101,6	100,8
Ezen belül:					
belföldi értékesítés árindexe	105,3	104,2	106,7	99,8	99,9
exportértékesítésiár-index	103,6	101,3	105,9	102,7	101,4
Az építőipar termelőiár-indexe^b	101,9	102,0	102,0	102,1	101,8

^a A 2005. évi értékesítés súlyarányaival számolva.^b Az építőipar termelőiár-indexére negyedévente állnak rendelkezésre az adatok.

19.2. Külkereskedelmi árindexek

(az előző év azonos időszaka = 100,0)

Árúfcsoport	2012.		2013.	
	év	jan–aug.	aug.	jan–aug.
Behozatal				
Élelmiszerek, italok, dohány	109,7	112,5	105,7	105,6
Nyersanyagok	103,6	108,9	100,1	96,0
Energiahordozók	114,1	121,0	98,6	95,4
Feldolgozott termékek	102,5	105,7	101,7	99,2
Gépek és szállítóeszközök	102,4	106,8	102,2	98,9
Összesen	104,3	106,4	101,7	98,8
Kivitel				
Élelmiszerek, italok, dohány	107,1	109,6	104,3	105,5
Nyersanyagok	105,3	107,1	96,4	100,7
Energiahordozók	109,3	116,8	92,6	90,7
Feldolgozott termékek	103,8	106,9	102,3	100,0
Gépek és szállítóeszközök	101,3	105,0	101,6	98,9
Összesen	102,9	108,4	101,4	99,5

19.3. Fogyasztóiár-indexek

(az előző év azonos időszaka = 100,0)

Árúfcsoport	2012.		2013.	
	év	jan–okt.	okt.	jan–okt.
Élelmiszerek	105,9	105,7	101,1	103,3
Szeszes italok, dohányárak	112,7	112,4	110,5	110,8
Ruházkodási cikkek	102,6	102,8	98,6	99,8
Tartós fogyasztási cikkek	98,8	98,8	98,1	98,0
Háztartási energia	106,2	106,5	91,1	92,6
Egyéb cikkek, üzemanyagok	107,2	108,0	98,5	100,5
Szolgáltatások	104,2	104,2	103,8	103,6
Összesen	105,7	105,8	100,9	101,9

20. Az alkalmazásban állók száma*

Ágazat	Átlagos létszám (ezer fő)		Az előző év azonos időszaka = 100,0	
	2012	2013. jan–szept.	2012	2013. jan–szept.
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	77,8	76,0	104,1	97,8
Ipar	678,0	680,0	97,9	100,2
Ebből:				
feldolgozóipar	609,4	611,8	98,1	100,3
villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	23,9	23,5	96,2	97,9
Építőipar	112,5	107,4	97,3	95,6
Kereskedelem, gépjárműjavítás	331,7	327,4	98,0	98,5
Szállítás, raktározás	184,5	183,3	101,2	99,2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	79,9	76,9	95,2	95,2
Információ és kommunikáció	71,6	69,1	101,6	97,0
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	64,2	63,2	97,8	98,2
Ingatlanügyletek	27,1	29,1	93,1	107,3
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	78,6	82,4	98,7	105,0
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	135,6	140,8	92,8	104,0
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	260,0	269,9	105,2	104,4
Oktatás	254,3	242,8	97,0	95,4
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	263,8	279,4	107,4	106,6
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	33,0	32,0	91,9	95,5
Egyéb szolgáltatás	21,4	17,4	98,1	80,9
Nemzetgazdaság összesen	2 674,1	2 677,1	99,4	100,1
Ebből:				
versenyszféra	1 816,8	1 813,6	98,1	99,7
kölségvetés (közfoglalkoztatottak együtt)	751,3	769,1	102,3	102,7
kölségvetés (közfoglalkoztatottak nélkül)	660,6	667,4	97,7	100,9

* A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások, az összes költségvetési és társadalombiztosítási intézmény, valamint a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

21. Nyilvántartott álláskereső*

Megnevezés	Létszám (ezer fő)		Az előző év azonos időszaka = 100,0	
	2012	2013. III. n.év	2012	2013. III. n.év
Nyilvántartott álláskereső (regisztrált munkanélküliek) száma ^a	552,3	484,1	93,4	91,9
Ebből:				
pályakezdő	52,2	68,2	98,1	98,8
szakképzetlen ^b	276,2	244,8	93,6	93,5
diplomás	30,2	27,9	99,1	88,2
nyilvántartásba belépők	87,2	67,7	108,0	94,6

* A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnak az időszak utolsó hónapjának 20-ára vonatkozó adatai.

^a A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 2005. nov. 1-jei változásával összhangban.

^b A szakképzetlenség közé sorolják a legfeljebb 8 általánost és gimnáziumot végzett álláskeresőket.

22. Regionális munkaügyi adatok, 2013. III. negyedév*

Területi egység	Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Foglalkoztatási	Munkanélküliségi
	száma (ezer fő)		ráta (%)	
Közép-Magyarország	1 274,9	120,9	62,8	8,7
Közép-Dunántúl	453,8	39,4	61,7	8,0
Nyugat-Dunántúl	425,8	33,6	62,8	7,3
Dél-Dunántúl	357,3	33,5	57,4	8,6
Észak-Magyarország	406,5	55,7	52,6	12,1
Észak-Alföld	542,9	88,9	54,9	14,1
Dél-Alföld	495,9	61,9	57,6	11,1
Összesen	3 957,1	433,9	59,2	9,9

* A munkaerő-felmérés adatai alapján, a 15–64 éves népességen belül.

23. Az alkalmazásban állók havi nominális átlagkeresete, 2013. január–szeptember*

Ágazat	Bruttó	Nettó ^a	Bruttó	Nettó ^a
	havi átlagkereset (forint)		kereset indexe (az előző év azonos időszakára = 100,0)	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	165 461	108 378	103,6	104,1
Ipar	241 082	157 909	103,8	105,5
Ebből:				
feldolgozóipar	236 273	154 759	104,2	105,9
villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légtudás	391 916	256 705	101,0	103,6
Építőipar	174 771	114 474	108,2	109,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	215 309	141 029	102,4	103,6
Szállítás, raktározás	219 232	143 597	103,0	104,0
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	145 379	95 223	104,8	105,3
Információ és kommunikáció	425 569	278 748	104,9	107,6
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	471 639	308 922	103,1	106,0
Ingyanügyletek	209 683	137 345	97,6	98,7
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	317 020	207 649	97,5	99,4
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	167 635	109 801	103,5	104,2
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	255 059	167 064	104,4	106,1
Oktatás	208 194	136 367	107,1	107,7
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	154 822	101 409	102,6	103,0
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	211 162	138 309	102,6	103,6
Egyéb szolgáltatás	172 227	112 807	99,8	100,8
Nemzetgazdaság összesen	227 507	149 018	103,6	105,0
Ebből:				
versenyszféra	238 118	155 968	103,6	105,1
költségvetés (közfoglalkoztatottak együtt)	205 435	134 560	103,9	104,9
költségvetés (közfoglalkoztatottak nélkül)	222 964	146 041	105,3	106,4

* Az adatok a teljes munkaidőben alkalmazásban állókra vonatkoznak.

^a A korábbi évek módszertanának megfelelően családi kedvezmény nélkül számított.

24. A háztartások pénzügyi vagyona*

(folyó áron, milliárd forint)

Megnevezés	2012. szept. 30.	2012. dec. 31.	2013. szept. 30.
Készpénz és betétek	10 290,3	10 625,2	9 945,6
Ebből:			
készpénz, forint	2 014,7	2 120,2	2 375,1
betét, forint	6 595,2 ^R	6 766,1	6 093,4
Nem részvény értékpapír	1 996,6	2 134,4	2 678,6
Hitelek, kölcsönök	262,8	263,5	262,1
Tulajdonosi részesedés	10 877,3	11 103,9	12 022,6
Ebből:			
részvények, üzletrészek	8 603,0	8 708,6	8 949,8
befektetési jegyek	2 274,3	2 395,3	3 072,8
Biztosítástechnikai tartalékok	3 035,4	3 088,4 ^R	3 135,1
Ebből:			
életbiztosítási díjtartalék	1 584,6	1 606,1	1 615,5
nyugdíjpénztári vagyon	1 133,1	1 174,4 ^R	1 195,9
Háztartások bruttó pénzvagyona (háztartások követelései)	27 523,7	28 287,3^R	29 213,9
Hitelek, kölcsönök	9 011,9	8 939,5	8 563,8
Ebből:			
hitelintézetek ingatlanhitele	3 563,2	3 557,7	3 425,7
hitelintézetek fogyasztási és egyéb hitele	3 767,0 ^R	3 718,7	3 645,9
egyéb hitel	1 681,7 ^R	1 663,0	1 492,2
Háztartások tartozásai	9 619,5	9 637,4	9 184,0
Háztartások nettó pénzügyi vagyona	17 904,2	18 649,9^R	20 029,9

* Adatforrás: Magyar Nemzeti Bank.

25. Államháztartás központi alrendszere, 2013. január–október*

(folyó áron)

Bevételek, kiadások	Milliárd forint	Az éves előirányzat	2012. jan–okt.
		százalékában	
Az államháztartás egyenlege^a	-887,7	x	x
Ebből:			
Központi költségvetés			
Bevételek	8 164,6	79,8	110,3
Ebből:			
gazdálkodó szervezetek befizetései	768,3	52,9	93,7
fogyasztáshoz kapcsolt adók	3 276,9	76,4	107,9
lakosság befizetései	1 377,2	83,1	104,1
költségvetési szervek bevételei	1 293,6	124,2	118,5
szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei	1 166,5	80,6	134,5
kamatbevételek	102,3	109,7	89,0
Kiadások	9 357,0	83,0	115,0
Ebből:			
egyedi és normatív támogatás	230,4	85,7	105,5
szociálpolitikai menettíj támogatás	77,4	83,2	96,1
lakásépítési támogatások	112,6	55,9	118,3
Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap	667,0	80,4	92,6
költségvetési szervek kiadásai	3 020,0	101,0	127,1
szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 082,8	80,3	127,5
garancia és hozzájárulás a TB alapok kiadásaihoz	891,7	83,6	155,7
helyi önkormányzatok támogatása	502,8	78,2	59,4
kamatkiadások	972,5	78,8	96,4
hozzájárulás az EU költségvetéséhez	267,0	96,4	99,2
<i>Egyenleg (privatizációs bevétel nélkül)</i>	<i>-1 192,4</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

* Adatforrás: Nemzetgazdasági Minisztérium.

^a Helyi önkormányzatok nélkül.

26. Fizetési mérleg*

(millió euró)

Megnevezés	2012. I–II. n.év	2012	2013. I–II. n.év
Áruk			
kivitel	37 755	75 654	38 456
behozatal	35 745	72 103	36 286
egyenleg	2 010	3 551	2 171
Szolgáltatások			
bevétel	7 443	15 867	7 614
kiadás	5 863	12 460	5 855
egyenleg	1 580	3 407	1 759
ebből:			
idegenforgalom	972	2 243	1 116
Jövedelmek			
bevétel	2 313	4 590	2 179
kiadás	5 370	10 953	5 033
egyenleg	-3 057	-6 363	-2 855
Viszonyzatlan folyó átutalások egyenlege	-211	421	204
Folyó fizetési mérleg egyenlege	322	1 016	1 279
Nem adósságeneráló finanszírozás, egyenleg	-4 766	-5 503	-493
Ebből:			
részvény és egyéb részesedés, újrabefektetett jövedelem			
- külföldön, egyenleg	-6 686	-12 287	-403
- Magyarországon, egyenleg	867	5 238	-468
portfólióbefektetésekből részvény és egyéb részesedés, egyenleg	1 053	1 546	378

* Adatforrás: Magyar Nemzeti Bank. Az adatok meghatározott időrend szerint revidáltak. A speciális célú – külföldön tevékenységet végző, passzív pénzközvetítói funkciót betöltő – vállalatok adatai nélkül.

27. Külföldi adósságállomány*

(millió euró)

Megnevezés	2012. jún. 30.	2012. dec. 31.	2013. jún. 30.
Bruttó	100 098	94 738	91 159
Nettó	46 359	42 492	38 609
Ebből:			
államháztartás és MNB	17 120	18 862	15 817

* Adatforrás: Magyar Nemzeti Bank. A speciális célú – külföldön tevékenységet végző, passzív pénzközvetítói funkciót betöltő – vállalatok adatai nélkül, és a közvetlen tőkebefektetéseken belüli egyéb tőke nélkül.

28. A Budapesti Értéktőzsde összefoglaló adatai*

(milliárd forint)

Értékpapír	Piaci tőkeérték (az időszak végén)		Az azonnali piac forgalma	
	2012. okt.	2013. okt.	2012	2013. jan–okt.
Összesen	16 885,0	17 840,7	2 509,1	1 970,0
Ebből:				
részvények	4 920,0	4 549,2	2 425,5	1 908,4
certifikátok ^a	94,9	79,9	72,5	53,8
befektetési jegyek	247,9	391,4	5,4	6,0
vállalati kötvények	312,4	420,4	1,7	0,1
jelzáloglevelek	836,2	724,6	2,1	0,1

* Adatforrás: Budapesti Értéktőzsde.

^a A certifikátok olyan értékpapírosított, bank által kibocsátott származékos termékek, amelyek árfolyama előre meghatározott módon követi a mögöttes termék (értékpapír, index, származékos ügylet, deviza- vagy áruipiaci termék) árfolyamát.**29. A Budapesti Értéktőzsde részvényindexe (BUX)***

(1991. január 2. = 1000,00)

Megnevezés	2012. okt.	2012	2013. okt.
Maximum	19 409,85	19 900,88	18 849,45
Minimum	18 742,90	15 978,64	18 403,21
Záró érték (az időszak végén)	19 220,49	18 173,20	18 827,03

* Adatforrás: Budapesti Értéktőzsde.

30. Területi adatok

Területi egység	A népesség megoszlása (%) ^a	Gazdasági szervezetek beruházásainak teljesítményértéke, 2013. I. félév ^b		Ipari termelés* ^c , 2013. jan-szept.	Építőipari termelés, 2013. jan-szept. ^{b,c}
		milliárd forint	egy lakosra jut (ezer forint)	az előző év azonos időszaka = 100,0	
Budapest	17,5	485,3	279,6	94,2	91,1
Pest	12,5	102,8	84,4	96,8	113,2
Közép-Magyarország	30,0	588,2	199,1	95,2	95,6
Fejér	4,3	51,7	122,8	93,5	113,6
Komárom-Esztergom	3,1	47,0	155,6	97,3	149,2
Veszprém	3,6	44,0	125,4	99,0	136,9
Közép-Dunántúl	11,0	142,8	132,9	96,0	130,9
Győr-Moson-Sopron	4,5	120,1	267,9	101,2	104,1
Vas	2,6	44,3	173,6	108,3	124,4
Zala	2,9	14,5	51,5	88,3	116,2
Nyugat-Dunántúl	10,0	178,9	181,6	100,5	113,1
Baranya	3,9	27,0	71,5	101,7	117,3
Somogy	3,2	16,7	52,6	90,8	125,8
Tolna	2,3	20,9	90,8	111,8	104,4
Dél-Dunántúl	9,4	64,6	69,8	100,1	116,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	6,8	48,6	71,3	105,0	127,3
Heves	3,1	25,6	83,7	106,0	128,6
Nógrád	2,0	9,0	45,0	98,9	105,6
Észak-Magyarország	11,9	83,3	70,0	104,9	125,5
Hajdú-Bihar	5,4	47,4	87,5	89,2	123,6
Jász-Nagykun-Szolnok	3,8	35,9	92,8	97,2	129,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5,5	33,3	59,1	98,1	114,8
Észak-Alföld	14,7	116,5	78,1	95,0	122,7
Bács-Kiskun	5,2	48,5	93,2	144,6	124,3
Békés	3,6	26,3	73,2	98,9	125,3
Csongrád	4,2	37,6	91,8	102,3	126,9
Dél-Alföld	13,0	112,4	87,2	122,8	125,4
Összesen	100,0	1 286,7	129,8	100,0	108,0

* Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

^a 2013. január 1-jei népességgel számolva.^b Székhely szerinti adatok.^c A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások adatai, az összesen azonban teljes körre vonatkozik.

30. Területi adatok (folytatás)

Területi egység	Nettó nominális kereset, 2013. I–III. n.év ^a		Lakásépítés, 2013. I–III. n.év		
	forint	az előző év azonos idő- szaka = 100,0	használatba vett lakások száma	az előző év azonos idő- szaka = 100,0	tízezer lakosra jutó ^b
Budapest	189 253	105,4	1 127	102,6	6,5
Pest	137 827	105,1	783	46,9	6,4
<i>Közép-Magyarország</i>	<i>178 761</i>	<i>105,4</i>	<i>1 910</i>	<i>69,0</i>	<i>6,5</i>
Fejér	141 852	104,8	71	39,2	1,7
Komárom-Esztergom	145 127	105,8	66	35,9	2,2
Veszprém	126 250	106,3	72	42,9	2,0
<i>Közép-Dunántúl</i>	<i>138 313</i>	<i>105,5</i>	<i>209</i>	<i>39,2</i>	<i>1,9</i>
Győr-Moson-Sopron	151 048	105,8	422	86,3	9,4
Vas	128 458	105,7	91	62,3	3,6
Zala	115 835	104,4	76	65,0	2,7
<i>Nyugat-Dunántúl</i>	<i>136 913</i>	<i>105,8</i>	<i>589</i>	<i>78,3</i>	<i>6,0</i>
Baranya	123 883	104,4	77	45,6	2,0
Somogy	119 883	105,8	118	55,4	3,7
Tolna	133 435	105,7	41	73,2	1,8
<i>Dél-Dunántúl</i>	<i>124 645</i>	<i>105,3</i>	<i>236</i>	<i>53,9</i>	<i>2,6</i>
Borsod-Abaúj-Zemplén	117 038	103,2	145	86,3	2,1
Heves	137 626	106,8	55	35,7	1,8
Nógrád	111 723	102,2	17	34,7	0,8
<i>Észak-Magyarország</i>	<i>121 488</i>	<i>103,9</i>	<i>217</i>	<i>58,5</i>	<i>1,8</i>
Hajdú-Bihar	123 254	103,9	123	19,9	2,3
Jász-Nagykun-Szolnok	116 950	104,3	117	101,7	3,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	108 530	103,8	167	85,6	3,0
<i>Észak-Alföld</i>	<i>116 451</i>	<i>104,0</i>	<i>407</i>	<i>43,8</i>	<i>2,7</i>
Bács-Kiskun	119 645	104,9	199	65,5	3,8
Békés	108 666	104,1	125	195,3	3,5
Csongrád	124 095	104,4	185	52,7	4,5
<i>Dél-Alföld</i>	<i>118 330</i>	<i>104,5</i>	<i>509</i>	<i>70,8</i>	<i>3,9</i>
Összesen	149 018	105,0	4 077	62,6	4,1

^a Székhely szerinti adatok.^b 2013. január 1-jei népességgel számolva.

31. A népmozgalom összefoglaló adatai*

Év, hónap	Élveszü- letések	Halálozások	Természetes szaporodás, fogyás (-)	Élveszü- letések	Halálozások	Ezer élve- szülöttre jutó egy éven aluli meghalt
	száma			ezer lakosra		
1990	125 679	145 660	-19 981	12,1	14,0	14,8
2001	97 047	132 183	-35 136	9,5	13,0	8,1
2002	96 804	132 833	-36 029	9,5	13,1	7,2
2003	94 647	135 823	-41 176	9,3	13,4	7,3
2004	95 137	132 492	-37 355	9,4	13,1	6,6
2005	97 496	135 732	-38 236	9,7	13,5	6,2
2006	99 871	131 603	-31 732	9,9	13,1	5,7
2007	97 613	132 938	-35 325	9,7	13,2	5,9
2008	99 149	130 027	-30 878	9,9	13,0	5,6
2009	96 442	130 414	-33 972	9,6	13,0	5,1
2010	90 335	130 456	-40 121	9,0	13,0	5,3
2011	88 049	128 795	-40 746	8,8	12,9	4,9
2012	90 269	129 440	-39 171	9,1	13,0	4,9
2012.						
január	7 652	11 422	-3 770	9,1	13,6	5,2
február	7 169	11 503	-4 334	9,1	14,6	4,3
március	7 279	12 872	-5 593	8,7	15,3	7,3
április	7 040	11 126	-4 086	8,7	13,7	5,5
május	7 318	10 298	-2 980	8,7	12,3	5,1
június	7 227	9 930	-2 703	8,9	12,2	5,0
július	8 045	10 708	-2 663	9,6	12,7	2,6
augusztus	8 258	10 153	-1 895	9,8	12,1	4,6
szeptember	8 067	9 528	-1 461	9,9	11,7	4,8
október	7 704	10 338	-2 634	9,2	12,3	4,4
november	7 141	10 096	-2 955	8,8	12,4	4,6
december	7 369	11 466	-4 097	8,8	13,7	5,0
2013. +						
január	7 484	11 284 ^R	-3 800 ^R	8,9	13,4	4,3
február	6 603	10 677 ^R	-4 074 ^R	8,7	14,1 ^R	5,1
március	6 985 ^R	11 937 ^R	-4 952 ^R	8,3	14,2	5,3
április	6 426	10 923 ^R	-4 497 ^R	7,9	13,4	5,4
május	7 008	9 738 ^R	-2 730 ^R	8,3	11,6	4,9
június	7 317 ^R	10 231 ^R	-2 914 ^R	9,0	12,6	6,2
július	8 263 ^R	10 007 ^R	-1 744 ^R	9,8	11,9	5,8
augusztus	7 835 ^R	9 828 ^R	-1 993 ^R	9,3	11,7 ^R	5,2 ^R
szeptember	8 107	9 640	-1 533	10,0	11,9	3,8
október						
november						
december						
jan–szept.	66 028	94 265	-28 237	8,9	12,7	5,1
2013. jan–szept.						
2012. jan–szept.						
százalékában	97,0	96,6	95,8	97,3	97,0	104,0

* Születéskor várható élettartam, 2012: férfi: 71,5 év, nő: 78,4 év, együtt: 75,0 év. Nettó (tisztított) reprodukciós együttható 2012-ben 0,639. (A 2012. évi halandósági tábla alapján számítva.)

32. Regisztrált bűncselekmények*

Megnevezés	Összesen			Az előző év azonos időszaka = 100,0		
	2012	2013. jan–júl.	ezen belül: Budapesten	2012	2013. jan–júl.	ezen belül: Budapesten
Bűncselekmények száma, ezer	472,2	207,2	59,8	104,6	81,0	98,5
Ebből:						
büntett	147,1	73,4	22,1	90,7	88,6	84,4
vétség	325,1	133,8	37,7	112,4	77,4	109,3
A bűncselekményekből:						
személy elleni erőszakos, ezer ^a	38,5	21,5	3,7	99,7	97,7	97,8
közterületen elkövetett, ezer	105,2	56,0	21,1	96,2	96,4	100,4
Százezer lakosra jutó bűncselekmény	4 729,1	2 081,3	3 437,4	104,9	81,0	98,5
Sértett természetes személyek száma, ezer	276,7	133,4	37,4	105,9	85,9	94,2
Ebből:						
gyermekkorú sértett, ezer fő	7,7	3,3	0,4	87,5	63,5	91,0
Bűnelkövetők száma, ezer	100,2	60,5	7,6	88,8	105,0	111,6
Ebből:						
fiatalkorú, ezer fő	10,1	6,1	0,5	91,1	105,5	102,7
külföldi állampolgár, ezer fő	4,8	2,2	0,2	97,9	80,9	70,6

* Adatforrás: www.crimestat.b-m.hu, Kriminálstatisztikai Értesítő, ENYÜBS.

A 2013. július 1-től hatályba lépő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerint gyűjtött adatokat nem tartalmazza.

^a A 2008. december 31-ig „erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények” néven szereplő bűncselekményi kategória megszűnt. 2009. január 1-től új, speciális bűncselekményi csoport került bevezetésre „személy elleni erőszakos bűncselekmények” néven.

33. Nemzetközi konjunktúra-jelzőszámok

33.1. Bruttó hazai termék (GDP)*

Ország, országcsoport	2012		2013. I. n.év	2013. II. n.év	2013. III. n.év	
	összesen (milliárd euró)	egy főre jutó (PPS) ^a	volumenindex, előző év azonos időszaka = 100,0			
EU-27	12 923,8	25 600	99,6	99,2	99,8	100,1
Ausztria	307,0	33 300	100,9	100,4	100,2	100,2
Bulgária	39,7	12 100	100,8	100,4	100,2	100,8
Csehország	152,9	20 300	99,0	97,7	98,7	98,4
Észtország	17,4	18 000	103,9	101,3	101,0	..
Görögország	193,7	19 200	93,6	94,4	96,2	..
Lengyelország	381,2	16 800	101,9	100,8	101,2	101,7
Litvánia	32,9	17 900	103,7	103,8	103,8	102,2
Magyarország	97,0	16 700	98,3	99,7	100,5	101,6
Németország	2 666,4	31 300	100,7	99,7	100,5	100,6
Olaszország	1 567,0	25 200	97,5	97,5	97,8	98,1
Portugália	165,1	19 200	96,8	95,9	98,0	99,0
Szlovákia	71,1	19 100	101,8	100,7	100,7	100,7
Szlovénia	35,3	20 900	97,5	96,8	97,8	..
Egyesült Államok	12 643,7	39 300	102,8	101,3	101,6	101,6
Japán	4 640,2	26 000 ^b	101,9	100,1	101,3	..

* Adatforrás: EUROSTAT. A negyedéves volumenindexek szezonálisan és munkanaptényezővel kiigazítottak. Észtország és Görögország esetében az adatok kiigazítatlanok.

^a Vásárlóerő-egység.

^b 2011.

33.2. Külkereskedelmi termékforgalom, 2013. január–augusztus*

Ország, országcsoport	Behozatal		Kivitel		Egyenleg, milliárd euró
	milliárd euró	előző év azonos időszaka = 100,0 ^a	milliárd euró	előző év azonos időszaka = 100,0 ^a	
EU-27	2 919,7	96,5	3 021,3	100,6	101,6
Ausztria	90,4	98,0	86,2	100,0	-4,2
Bulgária	16,9	99,0	14,7	108,0	-2,2
Csehország	69,6	95,0	78,8	97,0	9,2
Észtország	9,1	102,0	8,2	99,0	-0,9
Görögország	31,2	95,0	18,3	105,0	-12,9
Lengyelország	100,1	98,0	98,8	105,0	-1,3
Litvánia	17,3	110,0	16,0	112,0	-1,3
Magyarország	49,3	100,0	53,4	99,0	4,1
Németország	595,7	98,0	723,5	99,0	127,8
Olaszország	238,1	93,0	257,4	99,0	19,3
Portugália	37,3	100,0	31,5	103,0	-5,8
Szlovákia	39,3	101,0	42,0	103,0	2,6
Szlovénia	16,6	99,0	17,0	102,0	0,4

* Adatforrás: EUROSTAT.

^a Folyó euróárak alapján.

33.3. Ipari termelés volumenindexe*

(előző év azonos időszaka = 100,0)

Ország, országcsoport	2012. év	2013.				
		II. n.év	III. n.év	jún.	aug.	szept.
EU–27	97,9	99,2	99,5 ^a	98,6	99,0	101,2 ^a
Ausztria	99,7	100,2	..	100,7	99,2 ^b	..
Bulgária	99,8	96,2	98,3 ^b	97,4	97,1	100,5 ^b
Csehország	99,2	97,2	101,1	97,2	104,2	102,0
Észtország	100,2	104,8	102,6	107,9	101,2	99,3
Görögország	96,3	98,5	94,1 ^b	92,1	92,4	97,9 ^b
Lengyelország	101,7	101,2	104,1	103,8	102,9	105,6
Litvánia	103,6	109,1	100,4	102,0	99,3	100,1
Magyarország	98,6	100,8	102,4	103,2	100,8	103,1
Németország	99,6	100,0	100,2	98,7	100,8	101,3
Olaszország	93,5	96,3	96,2	95,8	95,4	97,0
Portugália	95,1	103,2	100,0	98,8	100,0	101,3
Románia	102,8	106,3	107,5 ^b	107,4	106,1	108,9 ^b
Szlovákia	108,0	102,8	104,8 ^b	102,2 ^b	104,4 ^b	107,5 ^b
Szlovénia ^b	99,4	98,1	98,6	99,6	96,3	99,6
Egyesült Államok	103,6	102,0	102,5	101,6	102,8	103,2
Japán	100,6	97,1	..	100,5	100,8	..

* Víz- és hulladékgyártás nélkül. A havi és a negyedéves adatok munkanaptényezővel kiigazítottak.
Adatforrás: EUROSTAT, OECD.

^a EUROSTAT becslés

^b Előzetes adat.

33.4. Fogyasztóiár-index*

(előző év azonos időszaka = 100,0)

Ország, országcsoport	2012. év	2013.				
		II. n.év	III. n.év	jún.	aug.	szept.
EU–27	102,6	101,6	101,5	101,7	101,5	101,3
Ausztria	102,6	102,2	102,0	102,1	102,0	101,8
Bulgária	102,4	101,0	99,3	100,0	99,3	98,7
Csehország	103,5	101,5	101,2	101,4	101,2	101,0
Észtország	104,2	103,7	103,4	103,9	103,6	102,6
Görögország	101,0	99,6	99,2	99,5	99,0	99,0
Lengyelország	103,7	100,5	100,9	100,9	100,9	100,9
Litvánia	103,2	101,4	100,5	100,6	100,5	100,5
Magyarország	105,7	101,9	101,6	101,7	101,6	101,6
Németország	102,1	101,5	101,7	101,9	101,6	101,6
Olaszország	103,3	101,3	101,1	101,2	101,2	100,9
Portugália	102,8	100,8	100,4	100,8	100,2	100,3
Románia	103,4	104,4	102,4	103,4	102,6	101,1
Szlovákia	103,7	101,7	101,4	101,6	101,4	101,1
Szlovénia	102,8	101,8	102,2	102,8	102,2	101,5
Egyesült Államok	102,1	101,4	101,6	102,0	101,5	101,2
Japán	100,0	99,7	100,9	100,7	100,9	101,1

* Harmonizált fogyasztóiár-indexek (HICP) az Európai Unióra és tagállamaira.
Adatforrás: EUROSTAT, OECD.

33.5. Munkanélküliségi ráta*

(%)

Ország, országcsoport	2012. év	2013.				
		II. n.év	III. n.év	jún.	aug.	szept.
EU-27	10,5	10,9	11,0	10,9	11,0	11,0
Ausztria	4,3	4,7	..	4,8	4,9	4,9
Bulgária	12,3	12,9	13,1	13,1	13,1	13,1
Csehország	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	7,0
Észtország	10,2	8,1	..	8,0	8,3	..
Franciaország	10,2	10,8	11,0	11,0	11,0	11,1
Lengyelország	10,1	10,5	10,4	10,4	10,4	10,4
Litvánia	13,4	11,9	12,1	12,1	12,3	11,9
Magyarország	10,9	10,4	..	10,2	10,1	..
Németország	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,2
Portugália	15,9	17,0	16,4	16,5	16,5	16,3
Románia	7,0	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5
Spanyolország	25,0	26,4	26,6	26,5	26,6	26,6
Szlovákia	14,0	14,2	14,0	14,1	14,0	14,0
Szlovénia	8,9	10,6	10,3	10,3	10,3	10,2
Egyesült Államok	8,1	7,6	7,3	7,4	7,3	7,2
Japán	4,3	4,0	4,0	3,8	4,1	4,0

* Szezonálisan kiigazított harmonizált ráták.
Adatforrás: EUROSTAT.

33.6. Devizaárfolyamok*

Ország, országcsoport	2012. év	2013.			
		II. n.év	jún.	aug.	szept.
Eurózóna, euró	0,76	0,76	0,75	0,76	0,74
Bulgária, leva	1,48	1,50	1,47	1,48	1,45
Csehország, korona	19,06	19,84	19,48	19,44	19,05
Dánia, korona	5,65	5,70	5,62	5,64	5,52
Egyesült Királyság, font	0,62	0,66	0,66	0,65	0,62
Lengyelország, zloty	3,09	3,32	3,19	3,22	3,13
Lettország, lat	0,53	0,54	0,53	0,53	0,52
Litvánia, litas	2,62	2,64	2,60	2,61	2,56
Magyarország, forint	221,54	225,42	225,74	227,26	220,77
Románia, lej	3,37	3,41	3,32	3,35	3,30
Svédország, korona	6,50	6,71	6,56	6,61	6,41
Japán, jen	86,11	98,92	97,93	98,23	97,58

* Nemzeti valuta/USD-középárfolyam, az időszak végén.
Adatforrás: EUROSTAT.

FÜGGELÉK
2009-től a publikációkban használt TEÁOR'08 nomenklátúra szerinti
nemzetgazdasági ágak teljes és a tájékoztatásban előforduló
közérthető, rövid megnevezései

Teljes megnevezés TEÁOR'08		Rövid megnevezés	
A	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	A	Mezőgazdaság
B	Bányászat, kőfejtés	B	Bányászat
C	Feldolgozóipar	C	Feldolgozóipar
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	D	Energiaipar
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyűjtés, hulladékgyártás, kármentesítés	E	Víz- és hulladékgyártás
F	Építőipar	F	Építőipar
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	G	Kereskedelem
H	Szállítás, raktározás	H	Szállítás és raktározás
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	I	Vendéglátás
J	Információ, kommunikáció	J	Információ és kommunikáció
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	K	Pénzügyi szolgáltatás
L	Ingyenértékesítések	L	Ingyenértékesítések
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	M	Tudományos és műszaki tevékenység
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	N	Adminisztratív szolgáltatás
O	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	O	Közigazgatás
P	Oktatás	P	Oktatás
Q	Humán egészségügyi, szociális ellátás	Q	Egészségügyi szolgáltatás
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő	R	Művészet és szabadidő
S	Egyéb szolgáltatás	S	Egyéb szolgáltatás
T	Háztartás munkaadói tevékenysége, termék elő-állítás, szolgáltatás végzése saját fogyasztásra	T	Háztartások tevékenysége
U	Területen kívüli szervezet	U	Területen kívüli szervezet